

Ad primū g̃ dicēdū q̃ epiche non deserit iustū simpliciter: s̃ iustū q̃d ē lege determina tū nec etiā opponit̃ seueritati q̃ seg̃ vitatez legis i q̃bus oportet. seg̃ at̃ ṽba legis i quib⁹ nō oportet vitiosū ē. **U**ñ d̃r̃ i codice d̃ legib⁹ z institut̃ oib⁹ p̃ncipiū. **N**ō dubiū ē i legē cōmittere eū q̃ ṽba legis amplex⁹ s̃ legnit̃ volūtate. **A**d secūdū dicēdū q̃ ille de lege iudicat q̃ dicit eā nō eē bene positā. q̃ ṽo dic̃ ṽba legis nō eē i hoc casu seruāda: non iudi cat d̃ lege s̃ de aliq̃ negotio p̃ticulari q̃d oc currit. **A**d t̃tū dicēdū q̃ int̃p̃tatio locuz habet i dubijs i q̃bus nō licet absq̃z definit̃a tione p̃ncipis a ṽbis legis recedere: s̃ i māi festis nō ē opus int̃p̃tatiōe s̃z executiōe.

Ad secunduz sic pro cedit̃. **V**idēt q̃ epicheia nō fit pars iusticie. **U**t. n. ex s̃ dictis p̃ duplex ē iusticia. vna p̃ticularis: alia legalis. s̃z epicheia n̄ ē pars iusticie p̃ticularis: q̃a se extendit ad oēs virtutes sicut z iusticia legalis. sicut etiā nō ē ps iusticie legalis: quia opat̃ p̃ter id q̃d lege posituz ē. **U**ñ vidēt q̃ epicheia nō fit ps iusticie. **V**irtus principalior nō affig̃t virtuti minus p̃ncipali vt ps: cardinalibus. n. vtutibus q̃si p̃ncipalibus assignātur secūdarie vtutes vt partes. s̃z epicheia vidēt esse p̃ncipalior vt⁹ q̃ iusticia vt ipsū nomē sonat: dicitur. n. ab epi q̃d ē supra z chayon q̃d ē iustū. **U**ñ epiche ia nō ē ps iusticie. **V**idēt q̃ epicheia fit idē q̃d modestia. nā apl̃us ad p̃hil. 4. dicit **M**odestia vestra nota fit oibus hoib⁹. i gre co habet epicheia s̃z fm **T**ullius modestia ē ps tēperātie. **U**ñ epicheia non est ps iusticie. **S**z ē q̃d p̃bus dic̃ i s̃: ethicor̃ q̃ epiche ia ē q̃dā iustū. **U**ñ dicēdū q̃ sicut s̃ dictū ē: virtus aliqua triplicē h̃z partē. s̃. partē sub iectiuā: p̃tē integrālē: et partē potentialem. **P**ars aut̃ subiectiuā ē d̃ qua essentialit̃ p̃di cat totū. z ē i minus. q̃d quidē at̃tingit dupli citer. q̃ñ q̃. n. aliqd̃ p̃dicat̃ de plurib⁹ fm vnā rōnē: sicut aīal de equo z boue. q̃ñq̃ autē p̃ dicat̃ fm p̃us et posterius: sicut ens p̃dicat̃ de suba z accēte. epicheia g̃ ē ps iusticie cōi ter dicte tāq̃ iusticia q̃dā ex̃ns vt p̃bus dic̃ i s̃: ethicor̃. vñ p̃z q̃ epicheia ē ps subiectiuā iusticie. z de ea iusticia dicit̃ p̃ prius q̃s de le gali. nā legalis iusticia dirigit̃ fm epicheiaz. vñ epicheia ē q̃si superior regula hūanoz ac tuū. **A**d primū g̃ dicēdū q̃ epicheia core

spondet p̃prie iusticie legali. z quodā mō cō tinef sub ea. z quodā mō excedit eā. **S**i. n. iusticia legalis dicat̃ q̃ obrēperet legi siue q̃rū ad ṽba legis siue q̃rū ad int̃tentionē legis lato ris q̃ potior ē: sic epicheia ē ps potior legalis iusticie. **S**i ṽo iusticia legalis dicat̃ solū q̃ obrēperet legi fm ṽba legis: sic epicheia nō ē ps legalis iusticie: s̃z ē ps iusticie coiter dicte di uisa s̃ iusticia legalē sicut excedēs ipsam. **A**d secūdū dicēdū q̃ sicut p̃bus dicit̃ i s̃: ethicor̃ epicheia ē melior q̃dā iusticia. s̃. lega li q̃ obr̃uat ṽba legis: q̃a t̃n̄ z ipsa ē iusticia q̃ d̃: oio ē melior oī iusticia. **A**d t̃tū dicen dū q̃ ad epicheiā p̃tinz aliqd̃ moderari. s̃. ob seruātiā ṽboz legis. s̃z modestia q̃ ponit̃ ps t̃p̃antie moderat̃ ext̃iorē hoīs vitā: puta i in cessu vel habitu uel alyz h̄ mōi. pōt̃ t̃n̄ eē q̃ nomen epicheie apud grecos p̃ quādā s̃litu dinē trāsser̃t ad oēs moderationes.

O **E**inde cōside randū ē de dono corespon dente iusticie. s̃. de pietate. **C**irca hoc querūt̃ duo. **1**o ṽtrū sit donū spūs sci. **2**o

gd i b̃ritu dinibus z fructib⁹ ei corespondeat **A**d primuz sic proce dit̃. **V**idēt q̃ pietas nō sit donū. **D**ona. n. a vtutibus differūt vt s̃ habitū ē. s̃z pietas est q̃ dam virt⁹ vt s̃ dictū ē. **U**ñ pietas nō est donuz **P**. **D**ona excellentiora sūt vtutib⁹: maxie moralib⁹ vt s̃ habitū ē. s̃z inf̃ p̃tes iusticie re ligio ē potior pietate. **U**ñ si aliqua ps iusticie d̃ beat poni donū. vidēt q̃ magis religio debe at esse donū q̃ pietas. **P**. **D**ona manent in p̃ria z actus donoz vt s̃ habitū ē. s̃z ac̃ p̃iera tis nō pōt manere in patria: dicit. n. **B**reg̃ p̃ moral. q̃ pietas cordis viscera mie opib⁹ re plet. z sic nō erit i p̃ria vbi nulla erit miseria **U**ñ pietas nō ē donū. **S**z ē q̃ ṽla. xi. po nit̃ int̃ dona. **U**ñ dicēdū q̃ sicut s̃ dictū ē: dona spūs sci sūt q̃dā habituales aie disposi tiones q̃bus ē. p̃mpte mobilis a spū scō. **I**nt̃ cetera at̃ mouet nos spūs scūs ad h̄ q̃ affec tū quēdā filialem habeam⁹ ad deū: fm illō **R**o. 8. **A**ccepistis spū adoptiōis filiozum: i q̃ clamamus abba pater. z q̃a ad pietatē pro prie p̃tinet officiū z cultū p̃ri exhibē: osequit̃ ē q̃ pietas fm quā cultū z officiū exhibem⁹ deo vt p̃ri p̃ iusticiū spūs sci sit spūs sci donū

Ad p̄mū ḡ dicēdū q̄ pietas q̄ exhibet p̄ri carnali officiū z cultū ē v̄tus. s̄z pietas que ē donū hoc exhibet deo vt p̄ri. **A**d secūdū dicēdū q̄ exhibere cultūz deo vt creatori q̄d facit religio ē excellētī q̄ exhibere cultū p̄ri carnali q̄d facit pietas q̄ ē virtū. s̄z exhibere cultū deo vt creatori z d̄no. v̄n religio ē potior pietate v̄tute. s̄z pietas s̄m q̄ ē donum ē potior religione. **A**d t̄tū dicēdū q̄ sic per pietatē q̄ ē virtus exhibz homo officiū z cultum nō solū p̄ri carnali s̄z etiā oibz sanguine iūctis s̄m q̄ p̄tinet ad patrē. ita etiā pietas s̄m q̄ ē donū nō solū exhibz cultū z officiū deo s̄z etiā oibz hoibz in q̄tū p̄tinet ad deū. et p̄p̄ hoc ad ipsā p̄tinet honorare scōs: nō cō tradicere scripture siue itellecte siue nō itellecte. sic **Aug** d̄c̄ i 2° de doc. xp̄iana. ip̄a etiā ex v̄nti subuenit i miseria v̄stitut. z q̄uis iste actus nō habeat locū i p̄ria p̄cipue p̄ die iudicij. habebit t̄n locū p̄cipuus actus ei⁹ q̄ est reuereri deū affectu filiali: q̄d p̄cipue t̄c erit s̄m illud **Sap**. 5°. **E**cce quō cōputati s̄nt inē filios dei. erit etiā mutua honoratio scōz ad iūcē. nūc at ante diē iudicij miserē sci etiā eoz qui in statu hui⁹ miserie viuūt.

Ad secūdū sic proce

dit. **V**idē q̄ dono pietatis nō r̄ideat secunda b̄tudo. s̄z b̄t mites. **P**ietas. n. ē donū respōdens iusticie ad quā magis p̄tinet quarta b̄tudo. s̄z b̄t q̄ esuriūt z sitiūt iusticiā: v̄t etiā q̄nta b̄tudo. vidēz: b̄t misericordes: q̄v̄t dictū ē opus m̄ie p̄tinet ad pietatē. nō ḡ secūda b̄tudo pertinet ad donū pietatis. **P**̄. Donū pietatis dirigif dono scie q̄d ad iungif i v̄nueratiōe donoz. **Ysa**. xi^o: ad idē at se extēdūt dirigēs z exequēs. cū ḡ ad sciam p̄tineat t̄tia b̄tudo. s̄z b̄t q̄ lugēt. vidē q̄ n̄ p̄tineat ad pietatem secunda b̄tudo. **P**̄. **F**ructus respōdēt b̄tudinibz z donis vt s̄ habitū ē. s̄z inē fructus bonitas z benignitas magis vidē cōuenire cū pietate q̄ m̄asuetudo q̄ p̄tinet ad mititatē. ḡ secūda b̄tudo n̄ respōdet dono pietatis. **S**z s̄ ē q̄ **Aug** d̄c̄ i li^o de sermone d̄ni i mōte. **P**ietas v̄gru it mitibz. **R**̄ dicēdū q̄ i adaptatiōe b̄tū dinū ad dona duplex cōueniētia p̄t attendi **U**na q̄d s̄m tōnē ordinis quā vidē **Aug** fuisse secū. v̄n p̄mā b̄tudinē attribuit in fimo dono. s̄z timor. secūda aut. s̄z b̄t mites:

attribuit pietati. z sic de alijs. **A**lia cōueniētia p̄t attendi s̄m p̄p̄riā rōnez doni z b̄tudinis. z s̄m hoc oportet adaptare b̄tudinē donis s̄m oba z act⁹. z ita pietati magis respōderet q̄rta z q̄nta b̄tudo q̄ secūda. se cūda t̄n b̄tudo h̄z aliquā cōueniētia cū pietate in q̄tū. s̄z p̄ m̄asuetudinē tollit ipedimēta actū pietatis. **E**t p̄ hoc p̄z r̄nō ad p̄mū **A**d secūdū dicēdū q̄ s̄m p̄p̄riatez b̄tudinū z donoz oportet q̄ eadē b̄tudo r̄spōdeat scie et pietati. s̄z s̄m rōnē ordinis d̄rse b̄tudinē eis adaptāf. ob̄suata t̄n aliq̄li cōueniētia vt s̄ dictū ē. **A**d t̄tū dicēdū q̄ bonitas et benignitas i fructibz directe attribui p̄t pietati m̄asuetudo aut idirecte in q̄trum tollit ipedimēta actū pietatis vt dictū ē.

Einde consi

derādū ē de p̄ceptis iusticie **E**t circa hoc d̄rūt sex. p̄ v̄t p̄cepta decalogi s̄nt p̄cepta iusticie. 2° de p̄mo p̄cepto decalogi. 3° de secūdo. 4° de tertio. 5° de q̄rto. 6° de alijs sex.

Ad primū sic proce

dit. **V**idē q̄ p̄cepta decalogi nō s̄nt p̄cepta iusticie. **I**ntentio. n. legislatorū ē cines facē v̄tuosos s̄m oēz virtutē vt d̄r i 2° z 5° ethico rum q̄ lex p̄cipit de oibz actibz v̄tutū oīuz. s̄z p̄cepta decalogi s̄nt p̄ma p̄cipia toti⁹ diuine legis. ḡ p̄cepta decalogi nō p̄tinent ad solā iusticiā. **P**̄. **A**d iusticiā vidē p̄tinere p̄cipue p̄cepta iudicialia q̄ s̄ moralia diuidūtur vt s̄ habitū ē. s̄z p̄cepta decalogi s̄nt p̄cepta moralia vt ex dictis p̄z. ḡ z p̄cepta decalogi nō s̄nt p̄cepta iusticie. **P**̄. **L**ex p̄cipue tradit p̄cepta de actibz iusticie p̄tinentibz ad bonū cōe: puta de officijs publicis z alijs h̄modi. s̄z d̄ his nō fit m̄tio i p̄ceptis decalogi ḡ vidē q̄ p̄cepta decalogi nō p̄tineat p̄p̄rie ad iusticiā. **P**̄. **P**recepta decalogi distiguūtur i duas tabulas s̄m dilectionē dei z proximi q̄ p̄tinet ad v̄tutē caritatis. ḡ p̄cepta decalogi magis p̄tinet ad caritatē q̄ ad iusticiā. **S**z s̄ ē q̄ iusticia sola vidē eē v̄t p̄ quā ordinamur ad alterū. s̄z p̄ oīa p̄cepta decalogi ordinamur ad alterū vt p̄z discurreti p̄ signa. ḡ oīa p̄cepta decalogi p̄tinet ad iusticiā. **R**̄ dicēdū q̄ p̄cepta decalogi s̄nt p̄ma p̄cipia legl. z q̄b⁹ statim rō nālīs assentit

sicut manifestissimis principijs. manifestissime autem ratio debiti quod requiritur ad preceptum apparet in iusticia que est ad alterum: quia in his que sunt ad seipsum videtur primo aspectu quod homo fit sui dominus et quod liceat ei facere quod libet. sed in his que sunt ad alterum manifeste apparet quod homo est alteri obligatus ad reddendum ei quod debet. et ideo precepta decalogi oportuit ad iusticiam pertinere. unde tria prima precepta sunt de actibus religionis que est potissima pars iusticie. quartum autem preceptum est de actibus pietatis que est pars iusticie secunda. alia vero sex de actibus iusticie. coeterum dicte que inter equales attenduntur. Ad primum ergo dicendum quod lex intendit omnes homines facere virtuosos: sed ordine quodam: videlicet primo tradat eis precepta de his in quibus est manifestior ratio debiti ut dictum est. Ad secundum dicendum quod iudicialia precepta sunt quodam determinatioes moralium preceptorum. puta ordinantur ad primum: sicut et ceremonialia sunt quodam determinatioes preceptorum moralium puta ordinantur ad deum. unde neutra precepta continentur in decalogo: sunt tamen determinatioes preceptorum decalogi. et sic ad iusticiam pertinent.

Ad tertium dicendum quod ea que pertinent ad bonum commode oportet diversimode dispensari secundum hominum diversitatem. et ideo non fuerunt ponenda in precepta decalogi: sed in precepta iudicialia. Ad quartum dicendum quod precepta decalogi pertinent ad caritatem sicut ad finem: secundum illud. i. ad Thimotheum. primum precepti est caritas. sed ad iusticiam pertinent in quantum immediate sunt de actibus iusticie.

Ad secundum sic procedit.

Videtur quod primum preceptum decalogi inconuenienter tradatur. Magis enim homo est obligatus deo quam patri carnali: secundum illud ad Hebr. 12. Quanto magis obtemperabimus patri spirituum et viuimus. sed preceptum pietatis que honoratur patrem ponitur affirmatiue: cum dicitur. Honora patrem tuum et matrem tuam. ergo multo magis primum preceptum religionis que honoratur deus debuit poni affirmatiue: preterea etiam cum affirmatio naturaliter sit contra negationem.

Primum preceptum decalogi ad religionem pertinet ut dictum est. sed religio cum sit una virtus habet unum actum. in precepto prohibetur tres actus nam primo dicitur: non habebis deos alienos coram me. 2o autem dicitur: non facies tibi sculptile. 3o vero: non adorabis eos neque coles. ergo inconuenienter traditur primum preceptum. Augustinus dicit in libro de decem chordis quod primum preceptum excludit vitium superstitionis. sed multe sunt alie noxie superstitiones preter idolatriam ut sunt dictum est. insufficientem ergo

prohibet sola idolatria. In tertium est scripta autoritas. Et dicendum quod ad legem pertinet facere bonos homines. et ideo oportet precepta legis ordinari secundum ordinem generationis: que scilicet fit homo bonus. In ordine autem generationis duo sunt attendenda quorum primum est quod prima pars precepti constituit: sicut in generatione animalis primo generatur corpus et in domo ponitur fundamentum. et in bonitate anime prima pars est bonitas voluntatis ex qua aliquis homo bene utitur quia libet alia bonitate. bonitas autem voluntatis attenditur ad obiectum suum quod est finis. et ideo in eo que erat per legem institutus ad virtutem: per oportuit quasi iacere quoddam fundamentum religionis per quam homo debite ordinatur in deum que est ultimus finis humane voluntatis. 2o attendendum est in ordine generationis quod per orationem et impedimenta tolluntur: sicut agricola primo purgat agrum. et postea percolat semina secundum illud Iere. 4o. Nouate vobis nouale et nolite serere super spinas et tribulos. et ideo circa religionem primo homo erat institutus ut impedimenta vere religionis excluderet precipuum autem impedimentum religionis est quod homo falso deo ibereat secundum illud Math. 6o. Non potestis deo seruire et mamone. et ideo in precepto legi excluditur cultus falsorum deorum. Ad primum ergo dicendum quod etiam circa religionem ponitur unum preceptum affirmatiuum. scilicet. Memento ut diem sabbati sanctifices. sed erat premissa negatiua quebus impedimenta religionis tollerentur: quibus enim affirmatio naturaliter sit contra negationem: tamen in via generationis negatio que remouetur impedimenta est contra ut dictum est. et precipue in rebus diuinis in quibus negationes preferuntur affirmatiuibus propter insufficientiam naturam ut dicitur 4o. ca. cetera. ierar. Ad secundum dicendum quod cultus alienorum deorum dupliciter apud aliquos obseruabatur. Quidam enim quosdam creaturas per deos colebant absque institutione imaginum. Unde Varro dicit quod antiqui romani diu sine simulacris deos coluerunt. et hoc cultus prohibetur per cuius dicitur: non habebis deos alienos. Apud alios autem erat cultus falsorum deorum sub quibusdam imaginibus et ideo opportune prohibetur etiam ipsarum imaginum institutio: cum dicitur: non facies tibi sculptile. et ipsarum imaginum cultus: cum dicitur: non coles ea etc.

Ad tertium dicendum quod omnes alie superstitiones procedunt ex aliquo pacto cum demonibus inuito tacito vel expresso. et ideo omnes intelliguntur prohiberi in hoc quod dicitur: non habebis deos alienos.

Ad tertium sic proceditur.

Videtur quod secundum preceptum decalogi non

Ende conuenienter tradatur. Magis enim homo est obligatus deo quam patri carnali: secundum illud ad Hebr. 12. Quanto magis obtemperabimus patri spirituum et viuimus. sed preceptum pietatis que honoratur patrem ponitur affirmatiue: cum dicitur. Honora patrem tuum et matrem tuam. ergo multo magis primum preceptum religionis que honoratur deus debuit poni affirmatiue: preterea etiam cum affirmatio naturaliter sit contra negationem.

uenient tradat. Hoc. n. pceptū: nō assumes
nomē dei tui in vanū: sic exponit i glo. Exo.
20. Nō existimes creaturā eē filiū dei. p qd
phibet errorē fidē. r Deut. 5. exponit. Nō
assumes nomen dei tui i vanū. f. nomen dei
ligno vel lapidi attribuēdo: p qd phibet fal
sa professio que ē actus infidelitatis: sicut et
error. actus aut infidelitatis ē prior supersti
tione sicut r fides religione. g hoc pceptum
debut pmitti in quo phibetur superstio.
¶ Nomen dei ad multa assumitur: sic ad
laudandū: ad miracula faciendū. r vltter ad
oīa q dicitur vel fiunt a nob: fm illud ad Col
3. De qd cūq; facitis vbo vel ope: i noie dñi
facite. g pceptū q phibet nomen dei assumi
in vanū. videt vniuersali eē qd pceptū q phi
bet superstio. r ita debuit ei premitti. ¶
Exo. 20. exponit illud verbū. Nō assumes
nomē dei tui in vanū: iurādo. f. p nibilo. vñ
videt p hoc phiberi vana iuratio q ē. f. sine
iudicio. s; multo gūior ē falsa iuratio q ē si
ne veritate. r iusta iuratio q ē sine iusticia.
g magis debuerūt illa prohiberi p h pceptū.
¶ Multo gūior pceptū ē blasfemia: vñ qd
fiat vbo vel facto i r umeliā dei qd piuriū. g
blasfemia r alia h' mōi' debuerūt magis per
hoc pceptū phiberi. ¶ Multa sūt dei no
mia. g nō debuit idetermīate dici: Nō assu
mes nomē dei tui i vanū. ¶ S; i sriū est au
ctozitas scripture. R' dicēdū q oportet p'
ipedimēta vere religiōis excludē i eo q istru
itur ad vtutē: qd eū i vera r ligiōe fūdare. Op
ponit aut vere religiōi aliqd duplici. Vno
p excessū qñ. f. id' qd ē religiōis alii indebite
exhibet qd ptinet ad supstitionē. Alio modo
qñ p defectū reuerētie: cū. f. de' ptenit: qd p
tinet ad vitiū irreligiōsitatis vt s habitū. su
pstitio aut ipedit religiōe qñ ad h ne susci
piat deus ad colēdū. ille at cur' aim' iplicat'
ē alicui cultui idebito nō pōt simul debitum
dei cultū suscipere: fm illud Xsa. 28. Coangu
statū ē stratū ita vt alē decidat. f. de' ver' vel
falsus a corde hois. r palliū breue vtrūq; opi
re nō pōt. p irreligiōsitatē at, ipedit religio qñ
tum ad hoc ne de' post qd suscept' ē honoret
pus aut ē deū suscipere ad colendū qd euz su
sceptū honorare. r iō pmittit pceptū quo p
hibet supstio: secūdo pcepto quo prohibet
piuriū ad irreligiōsitatē ptinent. ¶ Ad pmi
g dicēdū q ille expōnes sunt mystice. Isralis
aut expō est q h' Deut. 5. Non assumes no

men dei tui in vanū. f. iurādo p re q non est
¶ Ad secūdū dicēdū q nō phibet quilibet
assumptio dñi nois p hoc pceptū. s; ppe il
la q assumit dñi nomē ad cōfirmatōez hūa
ni vbi p modū iuramenti: qa ista assumptio oī
ni nois ē frequētior apud hoies. pōt tñ ex cō
sequētī itelligi q p hoc phibeat ois iordina
ta dñi nois assumptio. r fm h' pcedūt oēs ex
positiōes de quibus s dictū ē. ¶ Ad tertiu
dicēdū q p nibilo iurare dñi ille q iurat p eo
qd nō ē: qd pnet ad falsā iuratiōe q pnci
paliter piuriū noiat vt s dictū ē. qñ. n. aliq
falsum iurat tūc iuratio est vana fm seipiaz:
qa nō hz firmamētū veritatis. qñ autē aliq
iurat sine iudicio ex aliqua leuitate: si verum
iurat nō ē vanitas ex pte ipsius iuran' eti: sed
solū ex pte iurantis. ¶ Ad quartū dicēdū
q sic ei q istruif in aliqua scia p proponit q
dam coia documēta. i. a etiā lex q instituit
hoiez ad vtutē i pceptis decalogi q sūt pna
pposuit ea vel phibēdo vñ mādādo q coius
i cursū vite hūane solēt accidē. r iō inter pce
pta decalogi phibet piuriū qd frequēt' ac
cidit qd blasfemia i qua hō rari' plabit. Ad
qntū dicēdū q nois' dei debet reuerētia ex
p te rei sigte q ē vna: nō aut rōne vocū signifi
cātū q sūt multe. r iō singularit' dixit: Non
assumes nomen dei tui i vanū: qa nō distert
p qd cūq; nomē dei piuriū cōmittatur.

Ad quartū sic procc

dit. Videt q incōuenient' etiū pceptū deca
logi tradat. f. de scificatiōe sabbati. Doc. n.
pceptū spūaliē itellectū ē gnāle: dic. n. Amb.
sup illud Luc. 13. archi' ymagog' idignans
q sabbato curasset. Lex inqt nō hoiez cura
re i sabbato: s; seruilia opera facere. i. pecca
tis grauari. phibet. fm aut Isralem sensū ē p
ceptū ceremonialē dñi. Exo. 31. Videte vt
sabbatū meū custodiatis: qa signū ē int' me
r vos i gnātiōib' vris. pcepta aut decalogi et
sūt pcepta spūalia r sūt pcepta moralia. icon
uenient' g ponit int' pcepta decalogi. ¶ Cer
imonialia legis pcepta ptinet sacra sacrifi
cia sacra r obseruārias vt s habitū est. ad sa
cra aut ptinebāt nō solū sacri dies: s; etiā sa
cra loca et sacra vasa r alia h' mōi. filif etiā
erāt multi sacri dies pter sabbatū. icōueniēs
ē g q ptermisiss alyo oīb' ceremonialib' de
sola obseruātia sabbati fit mērio. ¶ Qui
cūq; trasgredit' pceptum decalogi peccat

si veteri lege aliqui transgredientes obseruatiā sabbati nō peccabāt: sic circūcidētes pueros octaua die. et sacerdotes i tēplo sabbati operātes. et Delias cū q̄draginta diebus puenisset ad mōtē dei oreb. sequēs ē q̄ in sabbato itinerauit. sicut etiā sacerdotes dū septem dieb' circūferrēt archā dñi vt legit Jo sue. 6. itelligūt eā sabbato circūtulisse: dñ. n. Luc. 13. Nōne vnusq̄sq; v̄m soluit bouem suū aut asinū et ducit adaq̄re. q̄ incōueniēte ponit in p̄cepta decalogi. ¶ **P**recepta d̄calogi sūt etiā i noua lege obseruanda. s̄ i noua lege nō seruat hoc p̄ceptū: nec q̄stum ad diē sabbati: nec q̄stū ad diē dñicā i q̄ et cibi coquūt et itinerāt et piscāt hoies et alia multa h' mōi faciūt. q̄ incōueniēter tradit p̄ceptū de obseruatione sabbati. ¶ **S**̄ ē scripte auctoritas. ¶ **R**̄ dicēdū q̄ remotis impedimētis vere religionis p̄ p̄mū et secūdū p̄ceptū d̄calogi v̄t dictū ē: sequēs fuit vt tertiu' p̄ceptū poneret p̄ qd̄ hoies i vera religioe sūt darent. ad religionē aut p̄tinet cultū deo exhibere. sicut aut i scriptura dīna tradit nob̄ cult' iterior sub aliq̄ corpaliū rex similitudinibus. ita cult' extior deo debet p̄ aliq̄ sensibili signū. et q̄ ad interiorē cultū q̄ p̄sistit in oratiōe et deuotiōe magis iducit hō ex iteriori sp̄s sci istinctu: p̄ceptū legis dandū fuit de extiori cultū s̄m aliq̄ sensibili signū. et q̄ p̄cepta decalogi sūt q̄si qdā p̄ma et coia legis p̄ncipia. iō i tertio p̄cepto decalogi p̄cipit extior dei cult' sub signo cois b̄n̄ficij: qd̄ p̄tinet ad hoies. s̄ ad resp̄tandū opus creationis mūdi a q̄ regeuiffe dñ deus septima die: i cuius signū dies septima mādat scificanda. i. d̄ putāda ad vacādū deo. et iō Exo. 20. p̄missio p̄cepto de scificatione sabbati. assiḡtur rō. q̄a sex diebus fecit deus celū et terrā. et i septima die regeuit. ¶ **A**d p̄mū q̄ dicēdū q̄ h̄ceptū d̄ scificatione sabbati l̄ralit̄ intellectū: est p̄tim morale: p̄tim aut̄ cerimoniale. morale qd̄ q̄stū ad h̄ q̄ hō deputet aliq̄ tēp' vite sue ad vacādū d̄nis: inest. n. hōi n̄al̄is inclinat̄io ad h̄ q̄ cuiuslibet rei necessarie deputet aliq̄ tēpus: sicut corpali refectiōi somno et alijs h' mōi. v̄n̄ etiā sp̄iali refectiōi q̄ mens hois i deo reficit s̄m dictamē n̄al̄is rōnis ali qd̄ tēpus deputet hō. et sic h̄re aliq̄ tēp' deputatū ad vacādū d̄nis cadit s̄b p̄cepto morali. s̄ i q̄stū i hoc p̄cepto determinat sp̄ale tēpus i signū creatiōis mūdi: sic ē p̄ceptū ceri-

moniale. sicut etiā cerimoniale ē s̄m allegorica signatione put fuit signū q̄cti xpi i seplēbro q̄ fuit septima die. et sicut s̄m morale signatione put signū cessationē ab oī actu pcti. et quietē mentis i deo. et s̄m hoc qd̄amō ē p̄ceptū generale. sicut etiā cerimoniale ē s̄m signatione anagogicā. put. s̄. p̄figurat q̄etē fructiōis dei q̄ erit i p̄ria. v̄n̄ p̄ceptū de scificatione sabbati ponit in p̄cepta decalogi in q̄stū ē p̄ceptum morale nō in q̄stū ē cerimoniale. ¶ **A**d secūdū dicēdū q̄ alie cerimonie legis sunt signa aliquoz p̄ticulariū effectū dei. s̄ obseruatio sabbati ē signū gn̄alis b̄n̄ficij. s̄ p̄ductionis vniuerse creature. et iō cōueniēt' debuit poni in p̄cepta gn̄alia decalogi q̄s aliq̄ aliud cerimoniale legis. ¶ **A**d t̄tiu' dicēdū q̄ i obseruantia sabbati duo sūt consideranda: quoz v̄nū ē sicut finis. et hoc ē vt hō vacet reb' diuinis: qd̄ signū i hoc qd̄ dicit: Memēto vt diē sabbati scifices: illa. n. dicit scificari in lege q̄ d̄no cultū applicat. Aliud aut̄ ē cessatio operū q̄ signū cū subdit: Septima die dñi dei tui nō facies oē opus. s̄ de q̄ ope itelligatur apparet p̄ id qd̄ exponit Leuit. 23. Omē op' seruite nō facietis i eo. op' aut̄ seruite dñi a seruitute. Est aut̄ triplex seruitus. Una qd̄ ē hō seruit pctō: s̄m illud. Qui facit peccatū suū ē pcti. et s̄m hoc oē op' pcti dñi seruite. Alia v̄o seruit' ē q̄ hō seruit hōi. ē aut̄ hō alterius seruit' nō s̄m mētē s̄ s̄m corp' vt s̄ habitū ē. et iō opera seruilia s̄m hoc dicit op' corpalia in quibus v̄n' hō alci seruit. Tertia aut̄ ē seruit' dei. et scdm̄ h̄ op' seruite possit dici opus lat̄ie qd̄ p̄tinet ad dei seruitium. Si aut̄ sic itelligat opus seruite nō phibetur i die sabbati: q̄a h̄ eēt h̄riū fini obseruatōis sabbati: homo enī ad hoc ab alijs operibus abstinet i die sabbati vt vacet operibus ad dei seruitutē p̄tinetib'. et inde ē q̄ sicut dñ. Job. 7. circūcisionē hō accipit in sabbato vt non soluat lex moysi. inde etiā ē q̄ sic dñ. Mat̄h. 12. sabbatis sacerdotes i tēplo sabbatū violāt i. corpali i sabbato operāt et sine crimie sūt et sic etiā sacerdotes in sabbato circūferrēt archā nō transgrediebant p̄ceptū de sabbati obseruatione. sicut etiā nulli' sp̄ialis actus exercitiū ē i obseruantia sabbati: puta si qs doceat verbo vel scripto. V̄n̄ Numeri. 28. dicit glo. q̄ fabri et h' mōi artifices oīat i die sabbati. lector aut̄ diuine legis vel doctor ab ope suo nō desinit: nec tñ d̄minat sabbatū

sicut sacerdotes in templo sabbatum violant. et sine
erimie sunt. scilicet alia opera seruilia que dicuntur seruilia
primo vel secundo modo triant obseruatione sab
bati in quantum impediunt applicationem hominis ad divina
et quia magis homo impeditur a rebus divinis pro populo
peccati quam pro opere licito quod quis facit corpale. ideo ma
gis hoc preceptum agit quod peccat in die festo quam
quod aliud corpale opus licitum facit. Unde Augustinus
dicit in libro de decem cordis. Melius faceret inde
in agro suo aliquid utile quam in theatro seditio
sus existit. et melius femine coram die sabbati la
na faceret quam quod tota die in neomeniis suis ipse
dice saltaret. non enim qui peccat venialiter in sab
bato hoc preceptum facit. quia peccatum veniale non
excludit sanctitatem. opera enim corporalia ad spiritualem
dei cultum non pertinent: in quantum seruilia dicuntur in
quantum proprie pertinent ad seruientes. in quantum vero sunt
coiua seruus et liberis seruilia non dicuntur. quibus
autem tanta seruus quam liber tenet in necessariis. pro
dere non tamen sibi sed etiam proximo: precipue quod in
his que ad salutem corporis pertinent: secundum illud psalmi. 24.
Erue eos qui ducuntur ad mortem. secundario autem
etiam in dano reuerentiam secundum illud Deuteronomio. 22. non
videbis bouem fratris tui aut ouem errantem et proter
ibis sed reduces fratrem tuo. et ideo opus corpale pri
us ad seruandam salutem proprii corporis non vio
lat sabbatum: non enim est obseruatio sabbati quod
aliquid comedat et alia hominum mori faciat quibus sal
tem corporis conseruatur. et propter hoc machabei non pollue
runt sabbatum pugnares ad sui defensionem die
sabbati ut legitur in Machabaeis. 2. filii opus corpale quod
ordinatur ad salutem corporalem alteri non est obseruatio
uatio sabbati. Unde dicit Iob. 7. Mihi indigna
mini quia totum hominem salutem feci in sabbato. filii
etiam opus corpale quod ordinatur ad imminens
dandum rei exterioris vitandam non violat sabbatum.
Unde dicit dominus in Mattheo. 12. Quis erit ex vobis
homo qui habet unam ouem et ceciderit sabbato in foueam
nonne tenebit et leuabit eam. Ad quantum dicen
dum quod obseruantia diei dicitur in noua lege suc
cedit obseruatione sabbati: non ex vi precepti legi
sed ex constitutione ecclesie et consuetudine po
puli christiani: nec enim hominum obseruatio est figura
lis sicut fuit obseruatio sabbati in veteri lege
et ideo non est ita ardua prohibitio operandi in die do
minica sicut in die sabbati. sed quod opera coe
duntur in die dominica que in die sabbati prohibebantur. sic de

coctio ciborum et alia huiusmodi. et etiam in quibusdam
opibus prohibitis facilius propter necessitatem dispensari
noua quam in veteri lege: quia figura pertinet ad pre
stationem veritatis quam nec in modico pretere
oportet. opera autem secundum se considerata imitari
possunt pro loco et tempore.

Ad quintum sic pro

cedit. Videtur quod inconuenienter tradatur quantum
preceptum de honoratione parentum. hoc enim est preceptum
quod pertinet ad pietatem. sed sic pietas est pars iusti
cie: ideo etiam obseruatio et gratia et alia de quibus dictum
est. videtur quod non debuit dari speciale preceptum
de pietate cum de aliis non dicitur. ¶ Pietas
non solum exhibet cultum parentibus: sed patrie et
etiam aliis sanguine coniunctis et patrie beniuolis
ut sic dictum est. inconuenienter ergo hoc quantum precepto
fit merito solum de hominum honoratione patris et
matris. ¶ Parentibus non solum debet hono
ris reuerentia sed etiam sustentatio. ergo sufficiens so
la parentum honoratio precipitur. ¶ Contigit quibus
quod hi qui honorant parentes cito moriuntur. et ideo
quod parentes non honorant diu viuunt. inconuenienter
ergo additur huic precepto hoc promissio: ut sis longeuus
super terram. ¶ In triu est sacre scripture auctori
tas. hoc dicitur quod precepta decalogi ordinantur
ad dilectionem dei et proximi. inter proximos autem
maxime obligamur parentibus. et ideo immediate
precepta ordinata nos in deum ponunt preceptum
ordinans nos ad parentes quod sunt particulare princi
pium nostri esse: sicut deus est vltimum principium. et sic est quod
affinitas hoc precepti ad precepta prime tabule.

Ad primum ergo dicitur quod sicut sic dictum est pie
tas ordinatur ad reddendum debitum parentibus
quod coiter ad homines pertinet. et ideo inter precepta de
calogi que sunt coiua magis debet poni aliquid perti
nens ad pietatem quam ad alias partes iusticie que re
spiciunt aliquid debitum speciale. ¶ Ad secundum dicitur
dum quod propter aliquid debet parentibus quam patrie et co
sanguineis: quia pro hoc quod sumus nati a parentibus
pertinet ad nos et sanguinei et patria. et ideo
cum precepta decalogi sunt prima precepta legi. ma
gis ordinatur homo pro ea ad parentes quam ad patriam
vel ad alios sanguineos: nihilominus tamen in hoc
precepto quod est de honoratione parentum intelligitur
mandari. quicquid pertinet ad reddendum debitum
cuiusque persone: sicut secundarium includitur in prin
cipali. ¶ Ad tertium dicitur quod parentibus in quantum
hominum debet reuerentie honor. sed sustentatio et
alia hominum debent eis ratione aliter: acciditis
puta in quantum sunt indigentes vel secundum aliquid hominum

Et s̄ dictū ē. ⁊ ga qd̄ ē p se prius ē eo qd̄ ē p accūs. iō inf̄ p̄ma etiā p̄cepta legis q̄ sūt p̄cepta decalogi sp̄aliē p̄cipiē honoratio parētū i q̄ sicut i quodā p̄ncipali intelligit̄ madari ⁊ sustentatio ⁊ q̄cqd̄ aliud parētib⁹ debet. Ad q̄rtū dīcēdū q̄ logeuitas p̄mittit̄ honoratib⁹ bus parētēs nō solū q̄rtū ad futurā vitā sed etiā q̄rtū ad p̄ntē: s̄m illō apli. i. ad Thimot̄ 4.º Pietas ad oīa vtilis ē p̄missionē h̄is vite q̄ nūc ē ⁊ fut̄e. ⁊ hoc rōnabiliē: q̄ n. ē gratus b̄nficiō meret̄ s̄m quādā cōgruētā vt si bi b̄nficiū cōseruet. p̄t̄ igratitudinē aut̄ meret̄ aliq̄s b̄nficiū p̄dere. b̄nficiū aut̄ vite copalis p̄ deū a parētib⁹ habemus. ⁊ iō ille q̄ honorat parētēs tāq̄s gratus meret̄ vite cōuationē q̄si b̄nficiō grat⁹. q̄ aut̄ nō honorat parētēs tāq̄s igratus meretur vita p̄uari: ga t̄i p̄ntia bona vel mala n̄ cadūt sub merito vel d̄merito nisi inq̄rtū ordinātur ad futurā remunerationē vt dictū ē. iō q̄nq̄s s̄m ocul tam rōnē dinoy iudicoy q̄ maxie futurā remunerationē respiciūt aliq̄ q̄ sūt py i parent̄es citius vita p̄uantur. alij vero q̄ sūt ipy in parentes diutius viuunt.

Ad sextum sic proce

dit. Videtur q̄ alia sex p̄cepta decalogi i cōueniēnt tradit̄. Nō. n. suff̄ cit ad salutē q̄ aliq̄s primo suo nō nocet: s̄ requir̄ q̄ ei de bituz reddat: s̄m illud ad R. o. 13.º Reddite oībus debita. s̄ i sex vltimis p̄ceptis solū p̄hibet̄ nocumētū primo iferendū. q̄ icōueniēnt̄ p̄dicta p̄cepta tradit̄ur. ¶ In p̄dict̄ p̄ceptis p̄hibet̄ homicidiū: adulteriū: furtuz: ⁊ falsū testimoniū. s̄ multa alia nocumenta p̄nt̄ primo inferri vt p̄ ex his q̄ s̄ determinata sūt. q̄ videt̄ q̄ icōueniēnt̄ sint tradita hui⁹ mōi p̄cepta. ¶ Concupiscētia dupl̄r pōt capi. vno s̄m q̄ ē act⁹ volūtatis vt d̄r Sap. 6.º Concupia sapientie p̄ducit ad regnū p̄petuū. alio s̄m q̄ ē act⁹ s̄sualitat̄ sic d̄r Jaco. 4.º Un̄ bella ⁊ lites i vob: nōne ex cōcupiscētis q̄ militāt i mēbris v̄ris. sed p̄ceptū d̄calogi nō p̄hibetur cōcupia s̄sualitat̄: quia s̄m h̄ p̄mi mot⁹ eēnt p̄ctā mortalia: vt pote cōceptū decalogi ex̄ntes. s̄m etiā nō p̄hibetur cōcupia volūtatis: ga h̄ icludif̄ i q̄libet̄ p̄cepto. q̄ in p̄cepta decalogi icōueniēnt̄ ponit̄ur q̄dā cōcupie p̄hibitua. ¶ Homicidiū ē graui⁹ p̄ctū q̄s adulteriū vel furtū. s̄ nō ponit̄ aliq̄d p̄ceptū p̄hibitua cōcupie homicidij.

q̄ icōueniēnt̄ ponit̄ q̄dā p̄cepta p̄hibitua d̄cu pie furti ⁊ adulterij. s̄ i s̄riū est auctoritas scripture. ¶ R̄ dīcēdū q̄ sicut p̄ pres iusticie debitu reddif̄ aliq̄bus d̄terminatis p̄fōis q̄b⁹ hō ex aliq̄ sp̄ali rōne obligat̄: ita etiā per iusticiā p̄pe dictā aliq̄s debitu reddit̄ coīter oib⁹. ⁊ iō p̄cepta tria p̄tinētia ad religiōez q̄ reddif̄ debitu deo. ⁊ p̄ q̄rtū p̄ceptū qd̄ est pietatis q̄ reddif̄ parētib⁹ debitu: i q̄ icludif̄ oē debitu qd̄ ex aliq̄ sp̄ali rōne debet: necē fuit q̄ poneret̄ cōnt̄ aliq̄ p̄cepta p̄tinētia ad iusticiā p̄pe dictā q̄ idifferet̄ oib⁹ debitu reddit̄. ¶ Ad p̄mū q̄ dīcēdū q̄ coīf̄ ad h̄ obligat̄ hō vt nulli iferat nocumētū: et iō p̄cepta negatiua q̄b⁹ p̄hibet̄ nocumētā q̄ p̄nt̄ p̄ximis iferri tāq̄s coīa fuerūt ponēda in p̄cepta decalogi. ea vō q̄ sūt p̄ximis exhibēda diuersimode exhibet̄ d̄f̄is. ⁊ iō n̄ fuerūt in p̄cepta decalogi ponēda de his affirmatiua p̄cepta. ¶ Ad secūdū dīcēdū q̄ oīa alia nocumētā q̄ p̄xis inferūt p̄nt̄ ad ista reduci que his p̄ceptis p̄hibet̄ tāq̄s ad q̄dā coīora et p̄ncipaliora. nā oīa nocumētā q̄ i p̄sonā p̄ximis iferūt itelligūt̄ p̄hiberi i homicidio sicut in p̄ncipaliori. q̄ vō iferūtur i p̄sonā diuictas et maxie p̄ modū libid̄is itelligūt̄ p̄hiberi simul cū adulterio. q̄ vō p̄tinēt ad d̄ana i reb⁹ illata itelligūt̄ p̄hiberi simul cū furto. q̄ at̄ p̄tinēt ad locutiōes: sic detractiōes: blasfemie. ⁊ si q̄b⁹ mōi itelligunt̄ p̄hiberi i falso testimonio qd̄ directi iusticie d̄ria. ¶ Ad t̄riū dīcēdū q̄ p̄cepta p̄hibitua cōcupie nō itelligitur p̄hiberi p̄mius mot⁹ cōcupie q̄ consilit̄ i s̄ra limites s̄sualitat̄: s̄ p̄hibet̄ directe cōsensus volūtatis q̄ ē i opus vel delectatiō nē. ¶ Ad q̄rtū dīcēdū q̄ homicidiū s̄m se n̄ ē cōcupiscibile s̄ magis horribile: ga nō h̄z d̄ se rōnē alicui⁹ boni. s̄ adulteriū h̄z rōnē alicui⁹ boni. s̄ delectabilis. furtū etiā h̄z rōnem alicui⁹ boni. s̄ vtilis. bonū aut̄ de se h̄z rōnez cōcupiscibil. ⁊ iō fuit sp̄alib⁹ p̄cept. i p̄hibēda cōcupia furti ⁊ adulterij. n̄ at̄ cōcupia homicidij

Consequēter post iusticiā cōsiderādū ē de fortitudine. Et p̄ de ipsa virtute fortitudinis. 2º de p̄tibus eius. 3º de dono ei cor respōdēte. 4º de p̄ceptis ad ipsā p̄tinētib⁹. Circa fortitudinē aut̄ cōsiderāda sunt tria. p̄ quidē de ipsa fortitudine. 2º de actu

p̄cipuo ei^o. s. de m̄artyrio. 3° d̄ vitus opposit̄
 ¶ Circa p̄ m̄ū querūt duodecī. p̄ vtz fortitu
 do sit virtus. 2° vtrū sit virt^o sp̄alis. 3° vtrū
 fortitudo sit solū circa timores et audacias.
 ¶ 4° vtrū sit solū circa timorē mortis. 5° vtz
 sit solū i rebus bellicis. ¶ 6° vtrū sustinere sit
 p̄cipuus act^o eius. 7° vtz operet^o p̄p̄riuz
 bonū. ¶ 8° vtrū habeat delectationes in suo
 actu. ¶ 9° vtrū fortitudo maxime consistat i
 repētinis. 10° vtrū vratur ira i sua opatiōe.
 ¶ 11° vtrū sit virtus cardinalis. ¶ 12° de cōpa
 ratione ei^o ad alias virtutes cardinales.

Ad primuz sic proce

dit. Videt^o q^o fortitudo nō sit v̄tus. Dicit enī
 apl̄s. 2. ad Cor. 12. Virtus i infirmitate pficit^o
 s; fortitudo ifirmitati opponit^o. ḡ fortitudo
 nō ē v̄tus. ¶ S. Si ē virtus aut ē theologi
 ca aut intellectualis aut moralis. s; fortitudo
 neq; cōtinet inf̄ virtutes theologicas neq; i
 ter intellectuales vt ex s̄ dictis p; neq; videt^o
 esse virtus moralis: qa vt p̄hs dic̄ in 4° ethi
 coz vident^o aliq^o esse fortes p̄p̄t ignorātiā aut
 p̄p̄t exp̄ientiā: sicut milites q̄ magis p̄tinent
 ad artē q̄ ad virtutē moralē: qdā. n. dicūt eē
 fortes p̄p̄t aliquas passiones: puta p̄p̄t ti
 morē ominatiōis vel debonozatiōis aut etiā
 p̄p̄t tristitiā vel iram seu spem. v̄tus aut mo
 ralis nō opatur ex passiōe s; ex electiōe vt s̄
 habitū ē. ḡ fortitudo nō ē virt^o. ¶ S. Virt^o
 hūana maxie ōsistit i aīa: est. n. bona q̄litas
 mētis vt s̄ dictū ē. s; fortitudo videt^o ōsistere
 i corpe vel saltē corpis ōplexiōe seq̄. ḡ vi
 det^o q^o fortitudo n̄ sit virt^o. S; s̄ ē q^o Aug^o
 i li^o de morib^o eccl̄ie: fortitudinē inf̄ virtutes
 enumerat. ¶ R^o dicēdum q^o fm̄ p̄hm in 2°
 ethi coz. v̄tus est q̄ bonū facit h̄itē. 7 op^o ei^o
 bonū reddit. v̄n virtus hoīs de qua loqm̄r
 ē q̄ facit bonū hoīem et opus eius bonū red
 dit. bonū aut hoīs ē fm̄ rōnē eē fm̄ Dyo. 4.
 ca. de diuī. no. 7 iō ad virtutē hūanā p̄tinet
 vt faciat hoīem 7 op^o ei^o fm̄ rōnē eē. Qd̄ qui
 dē tripliciē cōtingit. Uno mō fm̄ q^o ipsa rō
 rectificat: qd̄ fit p̄ virtutes intellectuales. alio
 mō fm̄ q^o ipsa rectitudo rōnis i reb^o hūanis
 iustitū qd̄ p̄tinet ad iusticiā. 3° mō fm̄ q^o tol
 lun̄t ipedimēta h̄ mōi rectitudis i reb^o hūa
 nis ponēde. ¶ Dupliciē aut ipedit volūtas
 hūana ne rectitudinē rōnis seq̄. Uno p̄ B
 q^o abstrahit ab aliq̄ dlectabili ad aliō q̄ recti
 tudo rōis req̄rat. 7 B ipedimētū tollit vt^o tp̄ā

tie. Alio p̄ hoc q^o volūtatē expellit ab eo qd̄
 ē fm̄ rōnē p̄p̄t aliq̄ difficile qd̄ icūbit. 7 ad
 B ipedimētū tollēdū req̄rit fortitudo mētis
 q̄. s. h̄ mōi difficultatib^o resistat: sic 7 hō per
 fortitudinē corpale ipedimenta corpalia su
 pat 7 repellit. v̄n manifestū ē q^o fortitudo est
 virt^o inq̄rtū facit boīem fm̄ rōnē eē. ¶ Ad p̄
 mū ḡ dicēdū q^o virt^o aīe nō pficit i infirmita
 te aīe s; i infirmitate carnis: de q̄ apl̄s loq̄bat^o
 h̄ aut ad fortitudinē mētis p̄tinet q^o ifirmi
 tatē carnis fortiter ferat: qd̄ p̄tinet ad v̄tutē
 patiētē vel fortitudis. 7 q^o hō p̄p̄t ifirmita
 tē recognoscat: qd̄ p̄tinet ad p̄fectionē q̄ d̄r
 hūilitas. ¶ Ad secūdū dicēdū q^o exteriorē
 virtutis actū q̄nq; aliq^o efficiūt nō h̄ntes vir
 tutē ex aliqua alia cā q̄ ex v̄tute. 7 iō p̄hs in
 4° ethi coz ponit q̄nq; mōs eoz q̄ silitudina
 rie dicūt fortes q̄nq; exercētes actū fortitudis
 p̄tēt virtutē. Qd̄ qdē cōtingit tripliciē. p̄ qdē
 qa ferūt i id qd̄ ē difficile ac si nō eēt difficile
 qd̄ i tres mōs diuiditur. q̄nq; n. hoc accidit
 p̄p̄t ignorātiā: qa. s. hō nō p̄cipit magnitudi
 nem piculi. q̄nq; hoc accidit p̄p̄t h̄ q^o hō est
 bōe sp̄ei ad picula vincēda: puta cū exp̄t^o
 ē se sepe picula euasisse. q̄nq; at h̄ accidit p̄
 sciam 7 artē quādā sicut cōtingit i militibus
 q̄ p̄p̄t peritiā armorū et exercitiū nō reputat
 ḡua picula belli estimātes se p̄ suā artē pos
 se s̄ ea defendi: sicut Vegetius dic̄ in libro d̄
 re militari. Nemo facere metuit qd̄ se h̄i di
 dicisse ōsedit. Alio mō agit aliq̄s actus forti
 tudinis sine virtute p̄p̄t ipullū passionis siue
 tristitiē quā vult repellere: vel etiā ire. 3° mō
 p̄p̄t electionē nō qdē finis debiti s; alicui^o
 tp̄alis cōmodi acq̄rēdi: puta bonozis volup
 tatis vel lucri vel alicui^o icōmodi vitā di: pu
 ta vituperū afflictōis vel dāni. ¶ Ad t̄nū di
 cēdū q^o ad silitudinē corpalis fortitudinis d̄r
 fortitudo aīe q̄ ponit virtus vt dictū est. nec
 t̄nū ē h̄ rōnē v̄tutis q^o ex nāli ōplexiōe aliquis
 habeat nāle iclinatōez ad v̄tutē vt s̄ bitū ē.

Ad secunduz sic pro

cedis. Videt^o q^o fortitudo nō sit sp̄alis virt^o.
 d̄r. n. Sap. 8. q^o sapia sobrietatē 7 prudētiā
 docet iusticiā 7 v̄tutē. 7 ponit ibi virtus pro
 fortitudine. cū ḡ nomē virtutis sit cōe oib^o
 v̄tutib^o. videt^o q^o fortitudo sit gnālis virtus.
 ¶ S. Amb^o dicit i p̄ d̄ officij. Nō mediocris
 ai ē fortitudo q̄ sola defendit ornāmēta v̄tu
 tū oīuz 7 iudicia custodit. 7 que iexpugnabili

plio aduersus oia vitia decernat iuncta ad la-
 bores: fortis ad pericula: rigidior aduersus vo-
 luprates: auaricia fugat tunc labem quandam que
 virtutem effeminat. et idem pro ea subdit de alijs vi-
 tibus. hoc autem non potest conuenire alicui speciali
 virtuti. que fortitudo est generalis virtus. ¶ **T.** No-
 me fortitudinis a firmitate sumptum esse videtur.
 sed firmiter se habere pertinet ad omnem virtutem ut dicitur
 in 5. ethicoz que fortitudo est virtus generalis. ¶ **S.**
 3. est que. 22. moral. Gregorius connumerat eam alijs
 virtutibus. ¶ **R.** dicendum quod sicut supra dictum
 est: nomen fortitudinis dupliciter accipi po-
 test. Vno modo secundum quod absolute importat quadammodo
 firmitatem. et secundum hoc est generalis virtus vel potius
 conditio cuiuslibet virtutis: quia sicut philosophus dicitur
 in 2. ethicoz. ad virtutem requiritur firmiter et imo-
 biliter operari. Alio modo potest accipi fortitudo secundum
 quod importat firmitatem ad id sustinendum et repellendum
 visibus in quibus maxime difficile est firmitatem habere
 scilicet in aliquibus periculis quibus. ¶ **T.** Tullius dicit in sua
 rethorica quod fortitudo est considerata periculorum
 susceptio et laborum permissio. et sic fortitudo
 ponitur specialis virtus utpote manum de imminatam
 habens. ¶ **A.** Ad primum dicitur quod secundum philosophum in principio
 de celo nomine virtutis refertur ad vltimum potentie.
 dicitur autem vno potentia naturalis secundum quam aliquis
 potest resistere corruptio. alio modo secundum quod est princi-
 pium agendi ut patet in 5. metaphisicis. et id quod habet accep-
 tio est color: nomen virtutis secundum quod importat vlti-
 mum talis potentie est color. nam virtus contra supra
 nihil aliud est quam habitus quo quis potest bene operari
 secundum autem quod importat vltimum potentie primo dicitur
 esse: quod quidem est modus magis specialis attribuitur spacia-
 li virtuti. scilicet fortitudini ad quam pertinet firmiter
 quecumque impugnantia stare. ¶ **A.** Ad secundum dicitur
 dicitur quod Ambrosius accipit fortitudinem large secundum quod
 importat ad firmitatem respectu quicumque impu-
 gnantiu. et tamen etiam secundum quod est specialis virtus habens de-
 minatam manum coadiunat ad resistendum impu-
 gnationibus diuersarum virtutum: quod non potest firmiter stare in
 his que sunt difficilissima ad sustinendum: sequens
 est quod sit idoneus ad resistendum alijs que sunt minus dif-
 ficilia. ¶ **A.** Ad tertium dicitur quod obiectio illa pro-
 cedit de fortitudine primo modo dicta.

Ad tertium sic proce

dit. Videtur quod fortitudo non sit circa timores et
 audacias. dicitur enim Gregorius 6. moral. Justorum for-
 titudo est carne vincere. proprijs voluptatibus vitare
 delectationem peccatis vite extinguere. que fortitu-
 do magis videtur esse circa delectationes quam

circa timores et audacias. ¶ **T.** Tullius dicit in
 sua rethorica quod ad fortitudinem pertinet suscep-
 tio periculorum et permissio laborum. sed hoc non videtur
 pertinere ad passionem timoris vel audacie. sed
 magis ad actiones hominis laboriosas vel ad ex-
 teriores res periculosas. que fortitudo non est circa ti-
 mores et audacias. ¶ **T.** Timor non solum op-
 ponitur audacia sed etiam spes ut secundum habitum est cum de
 passionibus ageretur. que fortitudo non magis debet
 esse circa audaciam quam circa spem. ¶ **S.** 3. est
 quod philosophus dicit in 2. et 4. ethicoz quod fortitudo est cir-
 ca timorem et audaciam. ¶ **R.** dicitur quod sicut dicitur
 dicitur esse: ad virtutem fortitudinis pertinet remo-
 uere impedimentum que retrahit voluntas a sequela
 rationis. quod autem aliquis retrahatur ab aliquo difficili
 pertinet ad rationem timoris que importat recessum quem
 dicitur a malo difficultate habere ut secundum habitum est
 cum de passionibus ageretur. et ideo fortitudo principa-
 liter est circa timores difficiliu rerum que retrahere
 potest voluntatem a secula rationis. oportet autem habere modi-
 cum difficultatis impulsu non solum firmiter tolerare
 cohibendo timorem: sed etiam moderate aggredi
 quod. oportet ea extinguere ad securitatem in po-
 sterioribus habendam: quod videtur pertinere ad rationem audacie.
 et ideo fortitudo est circa timores et audacias quasi
 cohibitiva timoris et audaciarum moderatiua.

¶ **A.** Ad primum dicitur quod Gregorius ibi loquitur de
 fortitudine iustorum secundum quod contra se habet ad
 omnem virtutem. vnde permittit ad ad pertinetiam ad tempera-
 tiam ut dicitur est. et subdit de his que pertinent ad permissio-
 nem ad fortitudinem secundum quod est specialis virtus: dicens
 huiusmodi aspectus perennis permissio amare. ¶ **A.**
 secundum dicitur quod res periculose et actus labori-
 osi non retrahunt voluntatem a via rationis nisi
 in quantum timetur. et ideo oportet quod fortitudo sit
 immediate circa timores et audacias. media-
 te autem circa pericula et labores sicut circa obiecta per
 dictas passionum. ¶ **A.** Ad tertium dicitur quod spes
 opponitur timori ex parte obiecti: quia spes est de bo-
 no: timor de malo: audacia autem est circa idem
 obiectum. et opponitur timori secundum accessum et re-
 cessum ut dicitur est. et quia fortitudo proprie respi-
 cit temporalia mala retrahentia a virtute ut patet per
 diffinitionem Tullyi: inde est quod fortitudo proprie est
 circa timorem et audaciam: non autem circa spem nisi
 si in quantum conuenit audacie ut secundum habitum est.

Ad quartum sic pro

cedit. Videtur quod fortitudo non solum sit circa peri-
 cula mortis. dicitur enim Augustinus in libro de moribus eccle-
 sie. quod fortitudo est amor facile tolerans omnia per-

comēdat: nec ē extra gen^o fortitudinis q̄ ē
 circa bellica. vñ dī. Fortes facti sūt in bello
 Ad secūdu dīcēdū q̄ res domestice uel
 urbane distīguūt 3 res bellicas q̄. s. ptinent
 ad bella coīa. in ipīs tñ rebus domesticis ul
 urbanis pñt iminē picula mortl ex ipugna
 tiōib^o qbus dā q̄ sūt qdā p̄cularia bella. et
 ita etiā 3 h^o mōi pōt eē ppe dicta fortitudo
 Ad tū dīcēdū q̄ par rei publice ē fm se
 bona: nec reddīt mala ex h^o q̄ aliq male ea
 vñt. nā 7 mlta alij sūt q̄ bene ea vñt. 7 ml
 ta peiora mala p ea prohibēt. s. homicidia:
 sacrilegia q̄ ex ea occasionēt: q̄ p̄cipue perti
 nēt ad vitia carnis.

Ad sextum sic proce

dit. Videt q̄ sustinē nō sit p̄ncipalis act^o for
 titudinis. Virt^o. n. ē circa difficile 7 bonum
 ut dī in 2° ethicoz. sed difficult^o ē aggredi q̄
 sustinē. q̄ sustinē nō ē p̄cipu^o act^o fortitudi
 nis. ¶ S. Maior potētie eē videt q̄ aliqd
 possit i aliud agē q̄ ipm ab alio nō imute
 tur. s. aggredi ē i aliud agē: sustinē at ē imo
 bile p̄seuerare. cū q̄ fortitudo p̄fectionē por
 tētie noiat. videt q̄ magis ad fortitudinē
 ptineat aggredi q̄ sustinē. ¶ S. Magis dis
 tat ab vno 3 rior aliud 3 riu q̄ simplex ei^o ne
 gatio. s. ille q̄ sustinet h^o solū h3 q̄ non timet
 ille aut q̄ aggredit 3 rīe mouet timēti: quia
 insequit. q̄ videt q̄ cum fortitudo retrahat
 maxime animū a timore q̄ magi ptineat ad
 eā aggredi q̄ sustinē. ¶ S. 3° ē q̄ phus dīc
 in 3° ethicoz q̄ i sustinēdo tristia maxime a
 liqui fortes dīcūt. ¶ R. dīcēdū q̄ sic s̄ dcm
 est. 7 phus dicit i 3° ethicoz. fortitudo ē ma
 gis circa timores rep̄mēdos q̄ circa audaci
 as moderādās: difficult^o. n. ē timorē rep̄mē
 q̄ audaciā moderari: eo q̄ ipm piculū qd ē
 obm audacie 7 timorl de se ofert aliqd ad
 rep̄ssioēz audacie: s. opaf ad augmētū timo
 ris. aggredi aut ptinet ad fortitudinē fm q̄
 moderat audacias. s. sustinē seq̄ rep̄ssionē
 timorl. 7 iō p̄ncipalior act^o fortitudinis est
 sustinē. i. immobiliter sistē. i. piculis q̄ aggredi
 Ad p̄mū q̄ dō q̄ sustinē ē difficult^o q̄ ag
 gredi triplici rōne. p̄ qdē q̄ sustinē videt ali
 qs ab aliq fortiori iua dēte. q̄ at aggredit in
 uadit p modū fortioris. difficult^o at ē pugna
 re cū fortiori q̄ cū oblioz. 2° q̄ ille q̄ susti
 n3 iā sēt picula iminētia. ille at q̄ aggredit
 habet ea ut sus^o. difficult^o aut ē nō moueri a

p̄ntib^o q̄ a futur^o. 3° q̄ sustinere iportat diu
 turnitatē t̄pis: s. aggredi pōt aliq ex subito
 motu. difficult^o aut ē diu manere immobilē q̄
 subito motu moueri ad aliqd arduū. Unde
 phus dīc i 3° ethicoz q̄ qdā sūt puolātes añ
 picula: in ipīs aut discedūt. fortes aut e3 rīo
 se hñt. Ad secūdu dīcēdū q̄ sustinere im
 portat qdē passionē corpis fm actū aie for
 tissime iberētis bono. ex q̄ seq̄ q̄ nō cedat
 passiōi corpali iā iminēti. vñt aut magis at
 tendit circa aiam q̄ circa corp^o. Ad tū dīcēdū
 q̄ ille q̄ sustinet non timer p̄ntē iam
 cā timorl: quā nō h3 p̄ntē ille q̄ aggreditur.

Ad septimum sic pro

cedit. Videt q̄ fortis nō opet p̄p̄ bonū pro
 p̄y hit^o. ¶ S. inis. n. i reb^o agēdis 7 si sit prior
 in itētiōe tñ ē p^oterior i executiōe. s. actus
 fortitudinis i executiōe ē posterior q̄ ipē for
 titudinis hit^o. nō q̄ pōt eē q̄ fortis agat p̄p̄
 bonū p̄p̄y hit^o. ¶ S. Aug^o dīc. i3. de trini.
 Virtutes q̄s solū p̄p̄ b̄titudinē amant: sic
 p̄suadere qdā nobis audēt. s. dīcēdo eas p
 pter se appetēdas ut ipsā b̄titudinē nō ame
 nus. qd si faciūt 7 ipsas amare vtiq̄ d̄siste
 mus qñ illā p̄p̄ quā solā ista amant nō
 amant. s. fortitudo ē qdā v̄l. q̄ act^o fortitu
 dinis nō ē ad ipsā fortitudinēz s. ad b̄titudi
 nem referēdus. ¶ S. Aug^o dīc i li^o de mo
 ribus ecclīe q̄ fortitudo ē amor oia prop̄
 deū facile p̄ferēs. de^o aut n̄ ē prop̄ hit^o for
 titudinis s. aliqd meli^o. sic oportz finē meli
 orē eē his q̄ sūt ad finē n̄ q̄ fortis agit p̄pter
 bonū prop̄y hit^o. ¶ S. 3° ē q̄ phus dīc in
 3° ethicoz q̄ fortitudo forti ē bonū. talis aut
 ē finis. ¶ R. dō q̄ duplex ē finis. s. proxim^o
 et vltim^o. finis aut proxim^o vñ cuiusq̄ agē
 tis ē ut s̄titudinē sue forme in alterz inducat
 sicut finis ignis calefaciētis ē ut iducat firmi
 tudinē sui caloris i patiēte. 7 finis edifica
 toris ē ut iducat s̄litudinē sue artl i mā. qd
 cūq̄ aut bonū ex h^o seq̄ si sit intētū pōt dīci
 finis remot^o agētis. sicut aut in factibilibus
 mā extior disponit p̄artē: ita etiā i agibilib^o
 p̄ prudentiā disponit act^o hūani. Sic ergo
 dīcēdū ē q̄ fortis sicut proximū finē intēdit
 ut s̄litudinē sui hitus exp̄mat in actu. inten
 dit. n. agere fm ueniētā sui hitus. finis at
 remot^o ē b̄tudo uel deus. Et p̄ h^o patet re
 sponsio ad obiecta. nā p̄ma rō p̄ cedebat ac
 si ipa eētia habit^o esset finis: nō at s̄litudō

eius i actu ut dictū ē . alia vō duo procedūt
de fine vltimo .

Ad octauū sic proce

ditur. **V**idetur qd fortis delectet i suo actu. De
lectatio . n. ē opatio cōnaturalis habitus nō
ipedita ut dicitur in x. ethicor. s. opatio fortis p
cedit ex habitu q agit i modū nate . q fortis
habet delectationē i suo actu. **A**d Gal. 5.
sup illud: **F**ructus autē spūs ē caritas gaudiū
par. dicit **A**mb. q opa v̄tutū dicitur fructus: q
mētē hoīs scā et sincera delectatiōe reficiūt
s. fortis agit opa v̄tutis. q̄ habet delectatio
nē i suo actu. **A**d **D**ebili⁹ vincit a fortiori
s. fortis p̄amat bonū v̄tutis q̄ p̄puz corp⁹
qd piculis mortis exponit. q̄ delectatio d̄ bo
no v̄tutis euacuat dolorē corpālē. et ita d̄lec
tabilit̄ oīo opaf. **S**ed ē qd phus dicit i 3.
ethicor q fortis i suo actu nihil delectabile
videt h̄re. **R**ō dicitur q sic s̄ dictū ē cuz
d̄ passionib⁹ ageret: duplex est delectatio.
Una qdē corpālīs q̄ sequitur tactū corpālē
Alia aut aīalīs q̄ sequit̄ apphēsiōē aīe. et h̄
p̄pē sequit̄ opa v̄tutū: q̄ i eis cōsiderat̄ bonū
rōnis p̄ncipalīs vō act⁹ fortitudinis ē susti
nere aliq̄ tristitia fm apphēsiōē aīe: puta
q̄ hō amittat corpālē vitā quā v̄tuos⁹ amat
nō solū i q̄tū ē qd dā bonū nāle s. etiā i q̄tūz
nccia ē ad opa v̄tutū et q̄ ad eā p̄tinēt. et itēz
sustinere aliqua dolorosa fm tactus corpis
puta vulnera uel flagella. et iō fortis ex vna
pte h̄z v̄n̄ delectet. s. scdm̄ delectationē aīalē
s. de ipso actu virtutis et de fine ei⁹. ex alia vō
pte habet vnde doleat etiā aīalē dum cōsi
derat amissionē p̄pē vite et corpāliter. **U**n̄
legit̄. 2. **M**achab. 6. **A**leazar⁹ dixit: viros
corpōrū sustineo dolores: fm aīaz vō prop̄
timorē tuū libēt̄ h̄ patior. sensibilis at̄ do
lor corpis facit nō sentiri aīalē delectationē
v̄tutis nisi forte p̄pē abūdātē dei grām que
fortius eleuat aīaz ad dīna i q̄bus delectat̄
q̄ a corpālīb⁹ penis afficiat̄: sic brūis **L**ibur
tius cū sup carbones icēfos nudis plāt̄ ice
deret dixit q̄ videbat sibi sup roseos flores
ābulare. facit tñ v̄tus fortitudinis ut rō non
absorbeat a corpālīb⁹ doloribus. tristitiam
at̄ aīalē supat delectatio v̄tutis i q̄tū hō p̄fert
bonū v̄tutis corpālī vite et q̄buscūq; ad eaz
p̄tinētib⁹. et iō phus dicit i 3. ethicor q a for
tū regit̄ ut delectet q̄ delectatiōez sētiet̄
s. sufficit q̄ nō tristet. **A**d p̄mū q̄ dicitur

q̄ vehementia act⁹ uel passiōis v̄n̄ potētē
ipedit aliā potētīā i suo actu. et iō p̄ dolores
sensus ipedit mēs fortis ne i p̄pā opatiōe d̄
lectationē sentiat. **A**d secūdu dicitur qd
opa v̄tutū sūt delectabilia p̄cipue p̄pē finez
p̄nt aut ex sui nā eē tristitia. et p̄cipue h̄ cōtigit
i fortitudine. **U**n̄ phs dicit i 3. ethicor q nō
i oibus v̄tutib⁹ opari delectabilē existit p̄
in q̄tū fine attigit. **A**ctū dicitur qd tristi
cia aīalīs vincit in forti a delectatiōe v̄tutis
s. qd dolor corpālīs ē sensibilior. et apphēsiō
sentitiua magis ē hōi i manifesto: inde ē qd a
magnitudine corpōral̄ doloris q̄i euanescit
delectatio spūalīs q̄ ē de fine v̄tutis.

Ad nonum sic proce

dit. **V**idetur qd fortitudo nō maxime cōsistat i
repētinis. **I**llud. n. videtur eē i repētinis qd ex
inopinato puenit. s. **T**ullius dicit i sua retho
rica qd fortitudo ē cōsiderata piculoz suscep
tio et labor p̄pessio. q̄ fortitudo non cōsistit
maxime i repētinis. **A**d **A**mb. dicit in p̄ de
officijs **F**ortis viri ē nō dissimulat̄ cū aliqd
imīneat: s. p̄tendere et tāq; de specula qdam
mētis obuiare cogitatiōē p̄ni da reb⁹ futurū
ne forte dicat p̄ ea: iō ista icidi qd n̄ arbitra
bar posse euenire: s. vbi ē aliqd repētīnū ibi
n̄ pōt p̄videri i suo o. q̄ opatio fortitudinis n̄
est circa repētina. **A**d **P**hus dicit i 3. ethi
cor qd fortis ē boni spei. sed spes expectat a
liqd i futurū qd repugnat repētino. q̄ opatio
fortitudinis nō cōsistit circa repētina. **S**ed
ē qd phus dicit in 3. ethicor qd fortitudo
maxime ē circa q̄cūq; mortē inferūt repēti
na existētia. **R**ō dicitur qd in operatiōe
fortitudinis duo sūt cōsiderāda. **U**nū qdem
q̄tū ad electiōez ipi⁹. et sic fortitudo nō ē cir
ca repentina: eligit. n. fortis p̄meditari picu
la q̄ p̄nt iminere ut eis r̄sistere possit aut fa
cili⁹ ea ferre: qd ut **B**reg⁹ dicit i qdam omel.
iacula q̄ p̄ndēt min⁹ ferūt. et nos mala mū
di facili⁹ ferim⁹ si ea clypeo p̄scie p̄muni
mur. **A**liud vero cōsiderādū ē i opatiōe forti
tudinis q̄tū ad maifestationē v̄tuosi h̄itus
et sic fortitudo maxime est circa repentina
qd fm phm i 3. ethicor in repētinis piculis
maxime maifestat̄ fortitudinis h̄it⁹. h̄itus
n. agit in modū nate. v̄n̄ qd aliqs absq; p̄me
ditatione faciat ea q̄ sunt v̄tutis cū necitas
iminet p̄pē repētina picula: h̄ maxime ma
ifestat qd sit fortitudo habitualiter in anima

cōfirmitata. pōt at aliqs etiā q habitu fortitu
dinis caret ex diuina pmeditatiōe animum
sui p picula pparere q etiā p patione fort
vrit cū tēp' adest. Et p h p3 nūcio ad oba.

Ad decimum sic pro

cedit. **U**idel q fortis nō vtaf ira ī suo actu.
Nullus. n. debet assumere qsi istrumētū sue
actiōis illō q nō pōt vti p suo arbitrio. sed
hō nō pōt vti ira pro suo arbitrio ut. f. possit
eā assumere cū velit. et deponere cū velit: **U**t
n. phus dic i li° d memoria. qñ passio cor
palis mota ē nō statiz gescit ut hō vult. g for
tis nō d3 assumere irā ad suā opationē. **P.**
Ille q p seipsū sufficit ad aliqd pagēdū n des
bet ī auxiliū sui assumere id qd ē infirm' et
ipfecti. s3 rō p seipsā sufficit ad opus fortitu
dinis erequēdū ī q iracū dia deficit. **U**nde
Seneca dic i li° de ira. Nō ad puidēdū tm
s3 ad ref gerēdas satis ē p seipsā rō. et qd stul
tius ē q3 hāc ab iracū dia petere pfdiū: rem
stabilē ab icerta. fidelē ab ifida: sanā ab egra
g fortitudo nō debet irā assumere. **P.** Sic
aliqui ppe iram opa fortitudinis vehemēti
erequū: ita etiā prop' tristitiaz uel cōcu
piscētia. vñ phus dic i 3: ethicoz q fere sin
guli prop' tristitiā siue dolorē icitāf ad peri
cula. et adulteri prop' cūcupiam multa auda
cia opant. s3 fortitudo nō assumit ad actuz
suū neq3 tristitiā neq3 cūcupiam. g pari rōne
nō debet assumere irā. **S3** est qd phus
dic i 3: ethicoz q furor coopaf fortib'. **P.**
qd q d ira et d celsis aie passionib' sic s dic
tū ē: aliē sunt locuti peripatetici: aliē stoici:
stoici. n. iram et oēs alias passiones aie ab
aio sapiētis siue virtuosū excludēbāt. peripa
tetici vero qz pnceps fuit **Aristoteles**: iram
et alias passiones aie attribuebāt vtuosis: s3
moderatas rōne. et forte qstū ad rem nō dif
ferebāt s3 solū qstū ad modū loquēdi. nā pi
patetici oēs mor' appetit' sensitivi qlitūqz
se hñtes passioēs aie noiabāt ut s dcm est et
ga appetit' sensitiv' mouet p ipiū rōnis ad
h' coopaf ad pmpri' agēdū. idcirco pone
bāt et irā et alias passioēs aie assumēdas eē a
vtuosīs moderatas fm ipiū rōnis. stoici vō
vocabāt aie passioēs moderatas qsdā affec
t' appetit' sensitivi: vñ noiabāt eas egritu
dines ul' morbos. et iō penit' eas a vtute se
parabāt. sic g irā moderatā assumit fort' ad
suū actū: nō at irā imoderatā. **Ad primuz**

g dicēdū q ira moderata fm rōnē subycif
iperio rōnis. vñ csequēs ē ut hō ea vtaf pro
suo arbitrio: nō aut si eēt imoderata. **Ad**
secūdū dicēdū q rō nō assumit irā ad suum
actuz qsi auxiliū ab eo accipiēs: s3 ga vrit ap
petitu sētitivo ut istrumēto sic et mēbris cor
poris. nec ē icōueniēs si istrumētū sit ipfec
tius pncipali agēte: ut martellus fabio. **Se**
neca aut' sectator fuit stoicoz. et directe cōtra
Aristotelem vba pmissa pponit. **Ad ttiū**
dicēdū q ga fortitudo sicut dictū est: habet
duos act'. f. sustinere et aggredi. nō assumit
irā ad actū sustinendi: ga hūc actū sola rō p
se facit. s3 ad actū aggrediendi ad quē magi
assumit irā q3 alias passiones: ga ad irā pri
net īsilire ī rē cōtristatē. et sic directe coopaf
fortitudini in aggrediēdo. tristitia aut' fm p
priā rōnē succūbit nociuo. s3 p acciēs coad
iuuat ad aggrediēdū: ul' īqstū tristitia est
eā ire ut s dictū ē: uel īqstū aliqs exponit se
piculo ut tristitiā pfugiat. filiter etiā cūcupia
fm p priā rōnē tēdit ī bonū delectabile cui
p se repugnat aggressio piculoz. s3 per acciēs
qñq3 coadiuuat ad aggrediēdū: īqstū. f. ali
quis vult poti' picula icidē q3 dlectabili car
rere. et iō phs dicit i 3: ethicoz q inē fortitu
dines q sūt ex passioē: naturalissima eē vide
tur q ē p irā. et accipiēs electionē. et cui' gra
f. debitū finē fortitudo si fuit vera.

Ad vndecimum sic

cedit. **U**idel q fortitudo nō sit vt' cardī
nalis. **I**ra. n. ut dictū ē maximā affinitatez
habet ad fortitudinē. s3 ira nō ponit' passio
pncipalis: nec etiā audacia q ad fortitudinē
priet. g nec fortitudo debet poni vtus car
dinalis. **P.** **V**irt' ordinat' ad bonū. s3 for
titudo nō directe ordinat' ad bonū s3 magis
ad malū. f. ad sustinēdū picula et labores ut
Aull' dic. g fortitudo nō ē vtus cardinalis
P. **V**irt' cardinalis ē circa ea ī qb' preci
pue vtaf vita hūana: sic ostiū in cardine vtif
sed fortitudo ē circa picula mort' q raro oc
currit ī vita hūana. g fortitudo nō debet po
ni vt' cardinalis siue pncipalis. **S3** ē q
Greg' 22° moralū. et **A**mb' super lucam. et
Aug' i li° de morib' ecclie. numerāt fortitu
dinē īf quatuor vtutes cardinales siue pri
cipales. **P.** dicēdū q sicut s dictū ē: vtu
tes cardinales siue pncipales dicūt q pcfice
sibi vendicāt id qd ptiēt coiter ad virtutes

in aliis aut cōs virtutū additiones vna ponit
firmiē opari ut p3 i 2°. ethicoz. laudē aut fir
mitatē potissime sibi vēdicat fortitudo: tan
to. n. magis laudat q firmiē stat: quāto habet
gravi⁹ ipellēs ad cadēdū uel ad retrocedē
dum. ipellit aut hōiem ad discedendū ab eo
qd ē fm rōnē z bonū delectās z malū affli
gens. sed graui⁹ ipellit dolor corpis q̄ volup
tas dīc. n. Aug⁹ i li. 53. q. Nemo est q non
magis fugiat dolorē q̄ affectet voluptatē.
nāq̄ videm⁹ z immanissimas bestias a maxi
mis voluptatib⁹ extreri dolorūz metu. z in
dolorē ai z picula maxime timē ea q̄ du
cūt ad mortē. 3 q̄ firmiē stat for. vñ fortitu
do ē virtus cardinalis. ¶ Ad p̄mū q̄ dicen
dū q̄ audacia z ira nō coopāf fortitudini
ad actū ei⁹ q̄ ē sustinē i q̄ p̄cipue cōmēdatur
firmitas ei⁹. p̄ hūc. n. actū for. cobibet timo
rē q̄ ē passio p̄ncipalis ut s̄ victū est. ¶ Ad
secūdū dicēdū q̄ virtus ordinat ad bonū ra
tiōis qd̄ s̄seruari oportet 3̄ impulsus malozū.
fortitudo aut ordinat ad mala corpalia sicut
ad 3̄ia qd̄ resistit. ad bonū aut rōnis sicut
ad finē quē itendit s̄seruare. ¶ Ad t̄tiū di
cēdū q̄ q̄uis picula mortl raro imineāt tñ
occasione illoz piculoz frequēter occurrūt
dū. s̄ hōi aduersarij mortales suscitāt. p̄pter
iusticiā quā seq̄. z etiā. p̄pter alia bona q̄ faci

Ad duodecimum sic

procedit. Videtur q̄ fortitudo p̄cellat in oēs
alias virtutes. Dic. n. Amb. i p̄ d̄ officijs. Est
fortitudo velut ceteris excelsior. ¶ 3̄. Virt⁹ ē
circa difficile z bonū. s̄ fortitudo ē circa diffi
cilia. q̄ ē maxima virtutū. ¶ 4̄. dignior est p̄so
na hōis q̄ res eius. s̄ fortitudo ē circa p̄sonā
hōis quā aliq̄ piculo mortl expoit. p̄pter bo
nū virtutū. iusticia at z alie virtutes morales
sūt circa alias res extiores. q̄ fortitudo ē p̄ci
pua in virtutes morales. ¶ 5̄. ē qd̄ Tulli⁹
dic i p̄ d̄ officijs. In iusticia virtutū sp̄edor ē
maxim⁹ ex q̄ viri bōi noiant. ¶ 6̄. phs dic i
p̄ rethoricoz. Necessē ē maximas eē virtutes
q̄ maxime alijs vtilis sūt. s̄ liberalitas videt
magis vtilis q̄ fortitudo. q̄ est maior virtus.
¶ 7̄. dicēdū q̄ sicut Aug⁹ dic i 6°. de trini.
i his q̄ nō mole magna sūt: idē ē eē mal⁹ qd̄
meli⁹. vñ tāto aliq̄ virtus maior ē quāto me
lior ē. bonū aut rōnis ē hōis bonū fm Dyo.
4°. ca. d̄ diu. no. B̄ aut bonū essentialit̄ qd̄
habet prudētia q̄ ē p̄fectio rōnis. iusticia at

ē hui⁹ boni factiua in q̄tū. s̄ ad ipsam p̄tinet
ordinē rōnis ponē i oib⁹ reb⁹ humanis. alie
aut virtutes sūt s̄seruatiue hui⁹ boni. in q̄tū
s̄ moderat̄ passioēs ne abducāt hōiem a bo
no rōnis. z i ordine hāz fortitudo tenet lo
cū p̄cipuū: q̄ timor piculoz mortl maxime
est efficac̄ ad h̄ q̄ hōiez faciat recederē a bo
no rōnis p̄ quā ordiat t̄pantia: q̄ etiā delec
tatiōes tact⁹ maxime in cetera ipediūt bonū
rōnis. id aut qd̄ essentialit̄ dicit pot⁹ ē eo
qd̄ dicit effectiue. z B̄ etiā pot⁹ ē eo qd̄ dicit
s̄seruatiue fm remotiōnē ipediētī. vñ in
virtutes cardinales ē potior prudētia. secu
da iusticia. t̄tia fortitudo. q̄ta t̄pantia. z p̄
has cetera virtutes. ¶ Ad p̄mū q̄ dicendū q̄
Amb. fortitudinē alijs virtutib⁹ p̄fert scdm̄
quādā gnālē vtilitatē. put. s̄ i reb⁹ bellicis
z i reb⁹ ciuilib⁹ siue domesticis vtilis ē. vñ
ipse ibidē p̄mittit. Nūc de fortitudine trac
tem⁹ q̄ velut excelsior ceteris diuidit in res bel
licas z domesticas. ¶ Ad secūdū dicēdū q̄
rō virtutū magis cōsistit i bono q̄ i difficili.
vñ magis ē mēsurāda magnitudo virtutū fm
rōnē boni q̄ fm rōnē difficultis. ¶ Ad t̄tiū
dicēdū q̄ hō nō exponit. p̄sonā suā mortl pi
culis nisi. p̄pter iusticiā s̄seruandā. z iō laus
fortitudinis dependet quodāmodo ex iusticia
Vñ Amb. dic i p̄ d̄ officijs. q̄ fortitudo sine
iusticia iniquat̄ ē mā: quo. n. validior est eo
p̄mptior: ut i feriore opp̄mat. ¶ Quartū cō
cedim⁹. ¶ Ad q̄ntū dicēdū q̄ liberalitas vtil
ē in q̄busdā p̄ticularib⁹ b̄nificijs. s̄ fortitudo
habet vtilitatē gnālē ad s̄seruandū totū iusti
cie ordinē. z iō phs dic i p̄ rethoricoz q̄ ius
ti z fortes maxime amāt: q̄ vtilis sūt in bel
lo z in pace

Inde consi

derādus ē de martyrio. Et
circa h̄ q̄rūt quinqz. p̄ virtū
martyriū sit act⁹ virtutū. 2°
cui⁹ virtutū sit act⁹. 3° de per

fectione huius actus. 4° de pena martyrii.
5° de causa.

Ad primū sic proce

dit. Videt q̄ martyriū nō sit actus virtutū.
Dīs. n. act⁹ virtutū ē volūtari⁹. s̄ martyriūz
q̄nqz nō ē volūtariū ut p3 d̄ innocētib⁹ p̄ r̄po oc
cisis d̄ qd̄ dicit Hilari⁹ sup̄ Mat̄h. q̄ i c̄nita
tē. p̄fciū p̄ māt̄ryū gl̄iā efferebāt. q̄ māēryiū

nō ē act⁹ virtut⁹. ¶ Nullū illicitū ē actus virtut⁹. s; occidē seipsū ē illicitū ut s̄ hitum ē: p qd̄ tñ martyriū cōsumat: dicit. n. Aug⁹ in p̄ de cini. dei. q; qdā scē femine tpe psecuti onis ut isectatores sue pudicitie deuitarent se i flumiū deiecerūt: eoq; mō defūcte sunt. eaz q; māyria i catholica ecclia veneratiōe celeberrima frequētā. n̄ ḡ martyriū ē act⁹ virtut⁹. ¶ Laudabile ē q; aliq; spōte se offe rat ad exequēdū actū virtutis. s; nō ē lauda bile q; aliq; martyriū se i gerat: s; magl vidē eē p̄sūptuosū t piculosū. nō ḡ martyriū est act⁹ virtutis. ¶ S; ē q; p̄mū b̄itudinis n̄ debet nisi actū virtutis. debet autē martyrio fm̄ illō Matb. 5. B̄ti q; psecutionez patiūt p̄p̄t iusticiā qm̄ ip̄oz ē regnū celoz. ḡ martyriū ē act⁹ virtutis. ¶ S; dicit dū q; sic dcm̄ est: ad virtutē p̄tinet q; aliq; i bono ratiōis cōseruet: cōsistit. n. bonū rōnis i veritate sic in p̄po obo. t i iusticia sic i p̄prio effectu sic ex s̄ dicitis p; p̄tinet autē ad rōnē martyry ut aliq; firmū stet i veritate t iusticia p̄se quētū ip̄et. vñ manifestū ē q; martyriū ē ac tus virtutis. ¶ Ad p̄mū ḡ dō q; qdā dixerūt q; inocētib; accelerat ē miraculose liberi ar bitry vsus ita etiā q; volūtarie martyriū pas si sunt. s; ga b; p̄ auctoritatē scripture nō ap pbatur. iō meli⁹ dicēdū ē q; martyry gloriā quā i alyz p̄p̄a volūtas meref: illi paruuli occisi p̄ dei gratiā sūt affecuti. nā effusio san guinis p̄p̄ xpm̄ vicē gerit baptismatis. vñ sicut in pueris baptizatis p̄ ḡram baptismā lem meritū xpi opaf ad gloriā obtinendam ita t i occisis p̄p̄t xpm̄ meritum martyry xpi opaf ad palmā martyry cōsequēdā. ¶ Un̄ Aug⁹ dicit i qdā sermone d̄ epiphania q̄si eos alloquēs. Ille d̄ v̄ra corona dubitabit i pas sione p̄o xpo q; etiā puulis baptismū p̄des se n̄ estimat xpi. nō habebat etatē q; i passu rū xpm̄ credēt: s; habebat carnē i q; p̄ xpo passuro passionē sustinēt. ¶ Ad secūdū dō q; Aug⁹ ibidē dicit esse possibile q; aliq; bus fide dignis testificationib; d̄ina psuasit auc toritas ecclie ut dictay scāy memoriā hono raret. ¶ Ad t̄ciū dicēdū q; p̄cepta legi danf de actib; virtutū. dcm̄ autē ē s̄. qdā p̄cepta legis d̄ine tradita esse fm̄ p̄parationē ai: ut i. hō sit parat⁹ b̄ nel illud faciēdi cum fuerit opportunū: ita etiā t aliq; p̄tinet ad actū vir tuti fm̄ p̄parationē ai: ut. i. supueniente tali casu hō fm̄ rōnē agat. t hoc p̄cipue videt ob

seruādū i martyrio qd̄ cōsistit i d̄bita sustinē tia passionū iuste isictay. nō autē debet hō occasionē dare alci iuste agēdi: s; si ali⁹ in iuste egerit ip̄e moderate tollerare debet. **Ad secūdū sic pro** cedit. ¶ Videt q; martyriū nō sit act⁹ fortitu dinis. Dicit. n. martir i greco q̄i testis. testi moniū aut reddit fidei xpi: scdm̄ illud Act. 1. p̄. Erit mibi testes i ierlm̄ t c. t Maxim⁹ dicit i qdā sermone. Mater martyry ē fides ca tholica i q; illustres athlete suo sanguie sub scripserūt. ḡ martyriū ē pot⁹ act⁹ fidei q; for titudinis. ¶ S; act⁹ laudabilis ad illā virtu tē p̄cipue p̄tinet q; ad ip̄m iclinat t q; ab ipso manifestat et sine q; ip̄e n̄ valet. s; ad martyri um p̄cipue iclinat caritas. vñ i qdā sermone Maximi dicit: Caritas xpi i suis martyri bus vicit: maxima etiā caritas p̄ actū marty ry manifestat: scdm̄ illō Job. 15. Maiorē di lectiōez nemo h; q; ut aiaz suā ponat qf pro amici suis. sine caritate etiā martyriū nihil valet fm̄ illō. i. ad Cor. 13. Si tradidero cor p̄ meū ita ut ardeā caritatē at n̄ hūero nihil mibi p̄dest. ḡ martyriū magl ē act⁹ caritatē q; fortitudinis. ¶ S; Aug⁹ dicit i qdā sermōe d̄ scō Cypriano. Facile ē martyre celebra do venerari: magnū vero fidē ei⁹ t paciētiaz imitari. s; i vnoquoq; actu virtut⁹ p̄cipue lau dat virt⁹ cui⁹ ē act⁹. ḡ martyriū magis ē act⁹ paciētiē q; fortitudinis. ¶ S; dicit qd̄ Cyp an⁹ dicit i epla ad martyres t cōfessores. O be ati martyres qb; vos laudib; p̄dicem. o mi lites fortissimi robur corpis v̄ri q; p̄conio vo cis explicē. qlibet autē laudat ex virtute cuius actū exercet. ḡ martyriū ē act⁹ fortitudinis. ¶ S; dicit dū q; sic ex s̄ dicitis p; ad fortitu dinē p̄tinet ut cōfirmet hōez i bono virtutis et maxie p̄ picula: et p̄cipue p̄ picula mortis t maxie ei⁹ q; ē in bello. manifestū ē aut q; in martyrio hō firmū cōfirmat i bono virtutis dū fidē t iusticiā nō deserit p̄p̄t iminētia picu la mortē q; etiā i qdā certamine p̄ticulari a p̄ secutozib; iminēt. ¶ Un̄ Cyprian⁹ dicit i qdā sermone. Vidit admirās p̄ntiū mltitu do cele ste certamē. et i p̄lio steti ille seruos xpi voce libera: mēte icorrupta: virtute d̄ina. vñ maife stū ē q; martyriū ē fortitudinis act⁹. t p̄pter hoc d̄ martyrib; legit ecclia: Fortes facti sūt i bello. ¶ Ad p̄mū ḡ dicēdū q; i actu fortitu dinis duo sūt cōsiderāda: q̄rū vnū ē bonū in q;

forti] firmat. et hoc est fortitudinis finis. aliud est ipsa firmitas quam quod non cedit. Sicut phibetibus ab illo bono et in hoc consistit essentia fortitudinis. sicut autem fortitudo civilis firmat animi hominum in iusticia humana propter cuius observatiorem mortis pericula sustinet. ita etiam fortitudo gratuita firmat animi hominum in bono iusticie dei que est per fidem christi ihesu ut ad Romanos 3. et sic martyrium operatur ad fidem sicut ad finem in quo quod cō firmat ad fortitudinem sicut ad habitum elicicentem. ¶ Ad secundum dicendum quod ad actum martyrii inclinatur quod est caritas sicut primum et principale motuum per modum virtutis operantis. fortitudo autem sicut motuum proprium per modum virtutis elicicentis et inde est quod martyrium est actus caritatis ut ipe rantis. fortitudinis autem ut elicicentis: inde etiam est quod virtus que virtutem manifestat. quod autem sit meritorum habet ex caritate sicut et quilibet virtutis actus. et ideo sine caritate non valet. ¶ Ad tertium dicendum quod sicut dictum est: principalior actus fortitudinis est sustinere ad quem pertinet martyrium. non autem ad secundarium actum eius quod est aggredi et per patientiam deseruit fortitudini ex parte actus principalis quod est sustinere: inde est quod committatur in martyribus patientia commendatur.

Ad tertium sic proce

dit. ¶ Videtur quod martyrium non sit actus maxime perfectioris. Illud enim ad perfectiores videtur pertinere quod cadit sub consilio non sub precepto quasi. non est de necessitate salutis. sed martirium videtur esse de necessitate salutis: dicitur enim apostolus ad Romanos 12. Corde credidit ad iusticiam. ore autem fit confessio ad salutem. et ideo. Iohannes 3. dicitur quod nos debemus pro fratribus animas nostras ponere. ergo martyrium non pertinet ad perfectionem. ¶ Respondeo. Ad maiorem perfectioris videtur pertinere quod aliquis dicit deo animas quod sit per obedientiam que quod deo dicitur propter quod sit per martyrium. unde Gregorius dicit in libro moralium. quod obvia cunctis victimis profertur. ergo martyrium non est actus maxime perfectioris. ¶ Respondeo. Melius est videtur aliis potest esse que seipsum in bono observare: quia bonum geris melius est quam bonum vniuersi hominis sicut philosophus in principio ethicorum sed ille qui martyrium sustinet sibi soli potest. ille autem qui docet proficit multis. ergo actus docendi et gubernandi subditos est perfectior quam actus martyrii. ¶ Sed dicitur quod Augustinus in libro de sancta virginitate profert martirium virginitati que ad perfectiores pertinet ergo martirium maxime ad perfectionem pertinere videtur. ¶ Respondeo. dicitur quod de aliquo actu virtutis logoposium dupliciter. Uno scilicet secundum speciem actus ipsius

putat operatur ad virtutem prime elicicentem ipsum et sic non potest esse quod martyrium quod consistit in obvia tollerantia mortis sit perfectior in virtutis actus quia tollerare mortem non est laudabile secundum se sed solum secundum quod ordinatur ad aliquid bonum quod consistit in actu virtutis: puta ad fidem et ad dilectionem dei. unde ille actus virtutis cum sit finis melior est. Alio potest considerari actus virtutis secundum quod operatur ad primum motuum quod est amor caritatis. et ex hac parte precipue aliquis actus habet quod ad perfectionem vite pertinet. quia ut apostolus dicit ad Colossenses 3. caritas est vinculum perfectionis. martirium autem in omni actu virtuosos maxime demonstrat perfectionem caritatis: quia tanto magis ostendit aliquis aliquid rem amaram quanto per ea rem magis amaram contemnit. et rem magis odiosam eligit. manifestum est autem quod inter omnia alia bona prout vite maxime amat homo ipsam vitam. et ideo maxime odit ipsam mortem et precipue cum doloribus corporaliu tormentorum: quorum metu etiam bruta animalia a maximis voluptatibus abstrahuntur ut Augustinus dicit in libro 8. quod et secundum hoc patet quod martirium in ceteros actus humanos est perfectior secundum suum genus quasi maxime caritatis signum: secundum illud Iohannes 15. Maior est caritatem nemo habet quam ut animas suas ponat propter amicum suis. ¶ Ad primum ergo dicendum quod nullus est actus perfectionis sub consilio cadens qui in aliquo euentu non cadat sub precepto quasi de necessitate salutis existens sicut Augustinus dicit in libro de adulterinis coniugiis quod aliquis incidit in necessitate continentie seruande propter abstinentiam vel infirmitatem uxoris. et ideo non est de perfectione martirium si in aliquo casu sit de necessitate salutis: est enim aliquis casus in quo martirium profertur non est de necessitate salutis: puta cum ex zelo dei et caritate fratrum multociens legunt sancti martires sponte se obtulisse martirio. illa autem precepta sunt intelligenda secundum propria rationem animi. ¶ Ad secundum dicendum quod martirium complectitur id quod summum in obvia potest esse ut scilicet aliquis sit obediens usque ad mortem. sicut legitur de christo ad Philicum 2. quod factus est obediens usque ad mortem. unde patet quod martirium secundum se est perfectius quam obvia absolute dicta. ¶ Ad tertium dicitur quod ratio illa procedit de martirio secundum propria species actus ex quo non habet excellentiam in omni actu virtutis sicut nec fortitudo est excellentior inter omnes virtutes.

Ad quartum sic pro

cedit. ¶ Videtur quod mors non sit de ratione martirium dicitur enim. Iero in sermone de assumptione virginis

Recte dixerim q̄ dei genetriz v̄go r̄ mar-
 tyr fuit q̄uis i pace vitā finierit. r̄ Greg^o dic^t
 Quis occasio p̄secutiōis desit: h̄z t̄n̄ par sitū
 martyry: q̄a r̄ si cānis colla ferro nō subyci-
 mus: sp̄iali m̄ gladio carnalia desideria mē
 te trucidam^o. q̄ absq̄ passione mort̄ p̄t̄ eē
 martiriū. ¶ **P**ro itegritate cānis suāda
 aliq̄ mulieres legūt laudabilē cōtēpisse vitā
 suā r̄ ita videt̄ q̄ corp̄alis itegritas castitatē
 p̄ferat vite corp̄ali. s̄z q̄n̄q̄ ip̄a itegritas car-
 nis aufert̄ aut aufert̄ itēdat̄ p̄ cōfessione si
 dei xp̄iane ut p̄z d̄ Agnete r̄ Lucia. q̄ videt̄
 q̄ martiriū magis debeat dici si aliq̄ mulier
 p̄ fide xp̄i itegritatē carnis p̄dat̄ q̄ si etiaz p̄-
 deret corp̄alē vitā. v̄n̄ r̄ Lucia dixit. Si me i
 uitā fecerit violari: castitas mihi duplicabit̄
 ad coronā. ¶ **F**. Martiriū ē fortitudinis ac-
 tus. ad fortitudinē aut̄ p̄tinet nō solū mortē
 non formidare s̄z nec alias aduersitates ut
 Aug^o dic^t i 6°. musice. s̄z mlte sūt alie aduersi-
 tates p̄ter mortē q̄s aliq̄ p̄nt sustinē p̄ fide
 xp̄i. s̄. carcere: exiliū: rapinaz bonoz ut p̄z ad
 Heb. x. v̄n̄ r̄ sci Marcelli pape martiriū ce-
 lebrat̄ q̄ t̄n̄ fuit mortu^o i carcere. q̄ non est
 de martiry necessitate q̄ aliqs sustineat pen-
 nam mortis. ¶ **F**. Martiriū ē act^o merito-
 ri^o ut dictū ē. s̄z act^o merito^o nō p̄t eē post
 mortem. q̄ an̄ mortem. r̄ ita mors n̄ ē d̄ rō-
 ne martiry. ¶ **S**z ē q̄d Max^o dic^t i q̄dā
 sermone de martire. q̄ vincit p̄ fide moriē
 do qui vinceret sine fide viuendo. ¶ **R**. dō
 q̄ sicut dictum ē: martir dicit̄ q̄i testis fidei
 xp̄iane p̄ quā nob̄ visibilia p̄ inuisibilib^o cōtē-
 nenda pponūt̄ ut d̄ ad Heb. xi. ad marti-
 riū q̄ p̄tinet ut hō testificet̄ fidem se ope
 ostendens oīa p̄ntia cōtēnere ut ad futura et
 inuisibilia bona pueniat. q̄ diu aut̄ hōi rema-
 net vita corp̄alis nōdū se ope ostendit corpa-
 lia cūcta despice: cōsuerūt .n. hoīes r̄ cōsan-
 guineos r̄ oīa bona possessa cōtēnē. r̄ etiā do-
 lores corp̄is pati ut vitā cōseruēt. v̄n̄ r̄ sathā
 5 Job iducit: Pelle p̄ pelle r̄ cūcta q̄ hō h̄z
 dabit p̄ aīa sua. i. p̄ vita sua corp̄ali. r̄ iō ad
 p̄fectā rōnē martiry requirit̄ q̄ aliqs mor-
 tē sustineat p̄p̄ xp̄m. ¶ **A**d p̄mū q̄ dicēdū
 q̄ ille auctoritates r̄ q̄ silēs iueniūt loquūt̄
 de martiry p̄ quā dā similitudinē. ¶ **A**d se-
 cūdū dicēdū q̄ in muliere q̄ itegritatē car-
 nis p̄dit uel ad p̄dē dā eā dāna occasione si
 dei xp̄iane: nō ē apud hoīes māifestū v̄t̄ h̄
 mulier patiat̄ p̄p̄ amorē fidei xp̄iane ul̄ ma-

gis p̄ cōtēptu castitatē. r̄ iō apud hoīes n̄ red-
 dit̄ p̄ h̄ testimoniuū sufficiēs. v̄n̄ h̄ nō p̄p̄e h̄z
 rōnē martiry: s̄z apud deū q̄ corda scrutat̄
 p̄t̄ h̄ ad p̄mū deputari: sicut Lucia dixit.
 ¶ **A**d etiū dicēdū q̄ sicut s̄ dictū ē: fortitu-
 do p̄ncipalit̄ cōsistit circa picula mortis. cir-
 ca alia autem cōnt̄. et iō nec martiriū p̄p̄e d̄r
 pro sola tolerātia carceri uel exiliy ul̄ rapine
 diuitiaz: nisi forte f̄m q̄ ex his segtur mors
 ¶ **A**d quartū dicēdū q̄ meritū martiry nō
 est post mortē: s̄z in ip̄a volūtaria sustinentia
 mortis: put. s̄. aliq̄ volūtarie patiat̄ inflictiōez
 mortis. cōtingit t̄n̄ q̄n̄q̄ q̄ aliqs p̄ mortalia
 vulnera p̄ xp̄o suscepta ul̄ q̄cūq̄ alias tri-
 bulatiōes cōtinuatas vsq̄ ad mortē q̄s a p̄se-
 cutorib^o patit̄ p̄ fide xp̄i diu viuat: in q̄ statu
 actus martiry merito^o ē. r̄ etiaz ip̄o codez
 tpe quo h̄ mōi afflictiones patitur.

Ad quintum sic pro

cediē. Videt̄ q̄ sola fides sit cā martiry. D̄
 n. i. Pet. 4°. Nemo aut̄ v̄m patiat̄ q̄i homi-
 cida aut fur aut aliqd h̄ mōi. si at̄ ut xp̄ian^o
 nō erubescat: gloriificet̄ aut̄ deū i isto noīe.
 s̄z ex h̄ d̄r aliqs xp̄ian^o q̄a tenet fidē xp̄i. q̄ so-
 la fides xp̄i dat̄ patiētib^o martiry gloriā. ¶
 Martir d̄r q̄i testis. testimoniuū aut̄ nō red-
 dit̄ nisi vitati. nō aut̄ aliqs d̄r martir ex testi-
 monio cuiuslibet vitatis: s̄z solū ex testimo-
 nio veritatis dīne: aliq̄n̄ si q̄s moreret̄ p̄ cō-
 fessioē vitatē geometrice ul̄ alteri^o speculati-
 ue scīe eēt martir: q̄d videt̄ ridiculū. q̄ sola
 fides ē martiry cā. ¶ **F**. Int̄ alia v̄tutū opa
 illa videt̄ eē potiora q̄ ordināt̄ ad bonū cōe-
 quia bonū gentis melius est q̄ bonū v̄nitus
 hoīs f̄m p̄h̄m i p̄ et̄hicoz. si q̄ aliqd aliud
 bonum eēt cā martiry: maxime videt̄ q̄
 illi eēt martires q̄ p̄ defensiōe rei publice
 moriūt̄: q̄d ecclie obseruatio nō habet: n̄. n.
 miliū q̄ in bello iusto moriūt̄ martiria cele-
 brāt̄. q̄ sola fides videt̄ eē martiry cā. ¶ **S**z
 ē q̄d d̄r Mat̄h. 5°. B̄ti q̄ p̄secutionē patiūt̄
 tur p̄p̄ iusticiā: q̄d p̄tinet ad martiry ut
 glo. ibidē dic̄. ad iusticiā aut̄ p̄tinet nō solū
 fides s̄z etiam alie v̄tutes. q̄ r̄ alie v̄tutes
 p̄nt eē martiry cā. ¶ **R**. dicēdū q̄ sicut dic-
 tū ē: martires dicūt̄ q̄i testes: q̄a. s̄. corp̄ali^o
 b^o suis passionib^o vsq̄ ad mortē testimoni-
 um p̄hibent vitati: n̄ cuiusq̄ s̄z vitati q̄ f̄m
 pietatē ē q̄ p̄ xp̄m nob̄ innotuit. v̄n̄ r̄ martires
 xp̄i dicūt̄ q̄i testes ip̄i. hui^o at̄ ē vitas fidei.

5.º Nemo vnqz carne sua odio habuit. vn̄ eti
am illi q seipfos interimūt ex amore carnis
sue b̄ faciūt quā volūt a p̄ntib' angustys li
berare. vn̄ cōtingere p̄t q̄ aliqs min' q̄ obe
at timeat mortē z alia tēporalia mala p̄pter
hoc q̄ minus debito amet ea s̄ q̄ nihil ho
rum timeat nō p̄t ex totali defectu amoris
cōtingere. sed ex eo q̄ estimat mala opposita
bonis q̄ amat sibi subuenire nō posse: quod
q̄nqz cōtingit ex supbia ai d̄ se p̄sumēt z alios
cōtēnent: fm̄ q̄ d̄r Job. 41.º. Fact' ē ut nul
lū timēt: oē sublime videt. q̄nqz at cōtingit ex
defectu rōnis sicut p̄hus dicit 3.º. ethicoz q̄
stulti p̄stulticiā nihil timēt vn̄ p̄z q̄ eē ipa
uidū ē vitiosū siue causef ex defectu amoris
siue causef ex elatide ai siue causef ex stoli
ditate q̄ tñ excusat a pctō si sit iuicibilis.

Ad p̄mū ḡ dicēdū q̄ iustus cōmedat a ti
more n̄ retrahēte eū a bono: nō q̄ sit absqz
oī timore. d̄r. n. Eccl. 5.º. Qui sine timore ē n̄
pōt iustificari. Ad secūdū dicendū q̄
mors uel qcqd aliud ab hoīe mortali pōt in
ferri: nō ē ea rōne timēdū ut a iusticia rece
dat. ē tñ timēdū inq̄tū p̄ b̄ hō pōt ipediri
ab opib' v̄tuosis uel q̄tū ad se uel q̄tū ad p̄
fectū quē i aliis facit. vn̄ d̄r p̄. i. 4.º. Sapiēs
timet z declinat a malo. Ad t̄riū dicēdū
q̄ bōa t̄palia debēt cōtēni q̄tū nos ipediūt
ab amore z timore dei: z fm̄ b̄ etiā n̄ debent
timeri. vn̄ d̄r Eccl. 34.º. Qui timet deū nihil
trepidabit. n̄ aut debēt cōtēni bona t̄palia in
q̄tū instrumētaliē nos iuuāt ad ea que sunt
diuini timoris z amoris.

Ad secunduz sic pro

cedit. Videt q̄ eē ipavidū nō opponat for
titudini. de habitb'. n. iudicam' p̄ actus. sed
nullus actus fortitudinis ipedit p̄ b̄ q̄ aliqf
ē ipavid': remoto. n. timore aliqs z fortiter
sustinet z audacter aggredit. ḡ eē ipaviduz
nō opponit fortitudini. ¶ 1.º. Esse ipaviduz
ē vitiosū uel p̄t defectū debiti amoris uel
p̄t supbiā uel p̄t stulticiā. s̄ defect' d̄biti
amoris oppoīē caritati. supbia aut hūilitati
stulticia aut prudētie siue sapiētie. ḡ vitiiū in
paviditatis n̄ opponit fortitudini. ¶ 2.º. Vir
tuti opponit vitia sicut extrema medio. sed
vnū mediū ex vna pte nō hēt nisi vnū extre
mū. cū ḡ fortitudini ex vna pte oppoat tior
ex alia vō pte opponat ei audacia. videt q̄ i
paviditas ei nō opponat. ¶ 3.º. ē q̄ p̄hus

in 3.º. ethicoz ponit ipaviditates fortitudini
oppositā. ¶ 1.º. dicēdū q̄ sicut s̄ dictū est:
fortitudo ē circa timores z audacias. omis
aut v̄tus moralis ponit moduz rōnis in mā
circa quā ē. vn̄ ad fortitudinē p̄tinet timor
moderatus fm̄ rōnē ut. f. homo timeat qd̄
oportz z qñ oportz z filit d̄ aliis. h̄ at motus
rōnis corūpi pōt sicut p̄ excessuz ita z p̄ de
fectū. vn̄ sicut timiditas opponit fortitudini
p̄ excessū timoris inq̄tū. f. hō timet qd̄. non
debet. uel fm̄ q̄ nō debet. uel fm̄ q̄ n̄ opoz
tet. ita etiā ipaviditas opponit ei p̄ defectuz
timoris inq̄tū. f. aliqs n̄ timz qd̄ oportz timē

Ad p̄mū ḡ dicēdū q̄ actus fortitudinis
ē timorē sustinere z aggredi nō q̄licūqz sed
fm̄ rōnē qd̄ nō facit ipavidus. Ad secū
dū dicēdū q̄ ipaviditas ex sua specie corū
pit mediū fortitudinis. z ideo directe oppo
nit fortitudini. sed fm̄ suas causas nihil p̄
hibet qñ opponat aliis v̄tutib'. Ad t̄riū
dicēdū q̄ vitiiū audacie opponit fortitudini
fm̄ excessū audacie. ipaviditas aut fm̄ d̄fec
tum timoris. fortitudo aut i v̄traqz passione
mediū ponit. vn̄ n̄ ē incōueniens q̄ fm̄ vi
uersa habeat diuersa extrema.

Deinde confi
derādū ē. de audacia. Et cir
ca b̄ q̄runt duo. 1.º p̄ vtz au
dacia sit pctm̄. 2.º v̄trū op
ponat fortitudini.

Ad primuz sic proce

ditur. Videt q̄ audacia nō sit pctm̄. d̄r. n.
Job. 39.º de equo p̄ quē designat bon' p̄dica
tor: fm̄ Bregl. i. moral. q̄ audacter in occur
sū p̄git armatis. s̄ nullū vitiiū cedit i cōmēda
tionē alicui'. ḡ eē audacē n̄ ē pctm̄. ¶ 1.º. Si
cut p̄hus dicit i 7.º ethicoz oportz cōsiliari qui
dē tarde: opari autē velocit' cōsiliata. s̄ ad hāc
velocitatē opādi iuuat audacia. ḡ audacia n̄
ē pctm̄. s̄ magis aliqd̄ laudabile. ¶ 2.º. Au
dacia ē qdā passio q̄ causat a spe ut s̄ habi
tū ē cū d̄ passioib' ageret. s̄ spes non ponit
pctm̄ s̄ magis v̄tus. ḡ nec audacia debet po
ni pctm̄. ¶ 3.º. ē qd̄ d̄r Eccl. 8.º. Cū audaci
nō eas i viāe forte q̄tēt mala sua i te. nul
la at societas ē d̄clināda nisi p̄t pctm̄. ḡ au
dacia ē pctm̄. ¶ 4.º. dicēdū q̄ audacia sic s̄
dictū ē ē quedā passio. passio aut q̄nqz qd̄
est moderata fm̄ ratōnē. q̄nqz autem caret

moderatione uel p excessū uel p defectū. ⁊
 fm b ē passio uiciosa. sumūf aut qnq noia
 passionū a supabūdātī: sicut ira dr n qcuq
 sz supabūdās: put. s. ē uiciosa. ⁊ b etiā modo
 audacia p supabūdātī dicta poif eē pctm.
 ¶ Ad pmū g dicēdū q audacia ibi sumitur
 fm q ē moderata rōne. sic. n. ptinet ad vir
 tutē fortitudinis. ¶ Ad secūdū dicendū q
 opatio festina cōmēdabilis ē p cōsiliū qd ē
 actus rōnis. sz si qs an cōsiliū uellet festine
 agere nō eēt b laudabile sz uiciosus: esset. n.
 qdā p̄cipitatio actiōis. qd ē uicium prudētie
 oppoiti ut s̄ dcm ē. ⁊ iō audacia q opat ad
 uelocitatē opadi itātū laudabil ē in q̄tuz a
 rōne ordinat. ¶ Ad t̄tū dicēdū q qdā uicia
 innomiata sūt ⁊ siliē qdā uirtutes ut patet p
 phm in 4.º ethicoz. ⁊ iō oportuit qbusdam
 passionibus uti noie uirtutū ⁊ uicioz. p̄cipue
 at ill' passioib' uirtutū ad uicia d̄signāda qz
 obiectū ē malū: sicut p̄ de odio: timore: ira
 ⁊ audacia. spes aut ⁊ timor habēt bonū pro
 obiecto. ⁊ iō magis eis uirtutē ad d̄signāda
 nomina uirtutum.

Ad secunduz sic pro
 cedif. **Uidef** q audacia nō opponat fortitu
 dini. **Supfluitas**. n. audacie uidef ex ai p̄sū
 ptione pcedere. sz p̄sūptio ptinet ad supbiā
 q opponit hūilitati. g audacia magis oppo
 nit hūilitati q̄ fortitudini. ¶ **P.** Audacia n̄
 uidef eē uirtutabilis nisi i q̄tū ex ea puenit
 uel nocumētū aliqd ip̄i audaci q se piculis
 iordinate i gerit: uel etiāz aliis quos p auda
 ciam aggredif ul' i picula p̄cipitat. sz b uidef
 ad iusticiā ptinere. g audacia fm q ē pctm
 nō oppoif fortitudini sz iusticie. ¶ **P.** Forti
 tudo ē circa timores ⁊ audacias ut dcm ē. sz
 qa timiditas oppoif fortitudini fm excessuz
 timor: bz aliud uitiū oppoitiū timiditati fm
 defectū timor: si g audacia opponat fortitu
 dini pp̄ excessuz audacie pari rōne oppone
 tur ei aliqd uitiū pp̄ audacie defectū. sed b
 n̄ inuenif. g nec audacia o3 poni uitiū oppo
 sitū fortitudini. ¶ **Sz** ē q phs i 3.º ⁊ 4.º ethi
 coz poif audaciā fortitudini oppoitiā. ¶ **P.**
 dicēdū q sicut s̄ dcm ē: ad uirtutē morale ptin
 et modum rōnis seruare in mā circa quā ē
 ⁊ iō omne uitiū qd ipoztat imoderatiā circa
 mām alicui' uirtutis moralis opponit illi uir
 ti morali sic imoderatū moderato. audacia
 aut fm q sonat i uitiū etiā ipoztat excessum

passiois q audacia dicif. vñ manifestuz ē q
 opponit uirtuti fortitudinis q ē circa timores
 ⁊ audacias ut s̄ dictū ē. ¶ **Ad pmū g** dicen
 dum q oppositio uitiū ad uirtutē n̄ attēdit p̄n
 cipalit' fm cām uitiū sz fm ipam uitiū speciē
 ⁊ iō nō oportet q audacia opponat eidem
 uirtuti cui opponit p̄sūptio q ē cā ipi'. ¶ **Ad**
 secūdū dicēdū q sicut directa oppositio vi
 tui nō attēdit circa eius cāz: ita etiā nō attē
 dit circa eius effectū. nocumētū at. qd pue
 nit ex audacia ē effect' ipi'. vñ nec etiā fm
 b attēdit audacie oppositio. ¶ **Ad t̄tū dicē**
 dū q mor' audacie nō cōsistit in inuadēdo id
 qd ē hoi' t̄riū ad qd nā iclinat: nisi in q̄tū ta
 lis iclinatio ipedit p timorē patiēdi nocumē
 tū ab eo. ⁊ iō uitiū qd excedit i audacia non
 h3 t̄riū defectū nisi timiditatē t̄m. sed auda
 cia nō sp̄ cōmunitat' t̄m defectuz timiditatis:
 ga sicut phs d̄c in 3.º ethicoz. audaces sunt
 p̄ualētes ⁊ uolātes an picula: sed in ip̄is vi
 scēdūt. s. p timore.

¶ Deinde uide

randū ē de p̄tibus fortitu
 dinis. **Et p̄ cōsiderandum**
 ē q sūt fortitudinis partes
 2: d̄ singulis p̄tib' ē agēdū

Ad primuz sic proce

dit. **Uidef** q incōueniēt p̄tes fortitudinis
 enumerēf. **Tullii**. n. i sua rethorica poif for
 titudinis q̄tuoz p̄tes. s. magnificētiā: fiduciā
 patiētiā ⁊ p̄seueratiā. ⁊ uidef q inueniēter.
 magnificētiā. n. uidef ad liberalitatē ptinēf
 qa vtraq̄ ē circa pecunias ⁊ necē ē magni
 ficū libalē eē ut phs d̄c i 4.º ethicoz. sed li
 beralitas ē ps iusticie ut s̄ habituz est. g ma
 gnificētiā nō deb3 poni ps fortitudinis.

¶ **P.** Fiducia nihil aliud uidef eē q̄ spes.
 sz spes nō uidef ad fortitudinē ptinere sz po
 tius p se ē uirtus. g fiducia nō deb3 poni pars
 fortitudinis. ¶ **P.** Fortitudo facit hoiēz d̄n
 se h̄re circa picula. sz magnificētiā ⁊ fiduciā
 nō ipoztat i sui rōne aliquā habitudinez ad
 picula. g nō ponit ueniēf p̄tes fortitudis
 ¶ **P.** Paciētiā fm **Tullii** ipoztat difficiliū
 p̄p̄sionē. qd etiā ipse attribuit fortitudini:
 g paciētiā ē idē fortitudini ⁊ nō ē ps ei'.

¶ **P.** Illud qd regif i qlibet uirtute n̄ deb3
 poni ps alicui' spāl' uirtut' sz p̄seueratiā i q̄rif
 in qlib3 uirtute. dr. n. **Matth. 24.º** q p̄seuerauit

vsq; i fine hic salu' erit. g' pseueratia n' debz
 poni ps fortitudis. ¶ **Macrobi'** ponit
 septē ptes fortitudinis. s. magnanimitatem
 fiducia: securitate: magnificētia: constantiam:
 tollerātia: firmitatē. **Andronic'** etiam ponit
 septē vtutes ānexas fortitudini que sūt epi
 cheia: leura: magnanimitas: virilitas: perse
 nerātia: magnificētia: andragachia. g' videt
 q' insufficient' **Tulli'** ptes fortitudinis enume
 ret. ¶ **3°** **Az.** i 3°. ethicoz pōit qnq; modos
 fortitudinis qz pma ē politica q' fortit' opaf
 prop' timorē uel exhonozatiōis uel pene. se
 cūda ē militari q' fortit' opaf pp' artem uel
 expientia rei bellice. tertia ē fortitudo q' for
 tit' opaf ex passiōe p'cipue ire. quarta ē forti
 tudo q' fortit' opaf pp' vsuetudinē victorie
 gnta ē fortitudo q' fortit' opaf pp' iexpientia
 piculoz has aut fortitudines nulla p'dictarū
 enumerationū cōtinet. g' p'dicte enūeratiōes
 partū fortitudinis videtur eē icōuenientes
 ¶ **3°** dicēdū q' sicut s' dictū ē: alicui' vtutis
 pnt eē triplices ptes. s. subiectiue: integrales
 z potentiales. fortitudini aut scdm q' ē spā
 lis virtus nō pnt assignari ptes subiectiue
 eo q' nō diuidit' i multas virtutes specie dis
 ferētes: q' ē circa mām vald' spālē. assignāē
 aut ei ptes q' integrales z potentiales. inte
 grales qdē sūt ea q' oportet cōcurrere ad ac
 tū fortitudinis. potētiales aut sūt ea q' forti
 tudo obseruat circa difficilima. s. circa picu
 la mortis. aliq' alie virtutes obseruant circa
 qsdā alias mās minus difficiles: q' qdē vtu
 tes adiūgūt fortitudini sicut secundarie p'ci
 pali. Est aut sicut s' dictū ē duplex fortitudi
 nis actus. s. aggredi z sustinere. Ad actū at
 aggrediēdi duo regrūf: quoz p'mū ptinz ad
 ai pparationē: ut. s. aliqs p'mptū animū ha
 beat ad aggrediēdū. z q'stū ad h' ponit **Tulli**
 us fiducia. vñ dic q' fiducia ē p' quaz mag
 nis z honestis rebus multū ipe anim' i se fi
 ducie cū spe collocauit. Secūdū aut ptinet
 ad opis executionē: ne. s. aliqs deficiat i exe
 cutiōe illoz q' fiducialit' ichoauit. z q'stū ad
 h' ponit **Tulli'** magnificētia. vñ dic q' ma
 gnificētia ē rez magnaz z excelsaz cū ai am
 pla qdā z splēdida ppositiōe cogitatio atqz
 administratio. i. executio: ut. s. amplo pposito
 administratio nō desit. hec g' duo si coarcent
 ad p'pziā mām fortitudinis. s. ad pericula
 mortis erūt q'si ptes itegrales ipsi' sine qb'
 fortitudo eē nō pōt. si aut referant ad aliqs

alias mās i' qbus ē minus difficultatis eēt
 vtutes disticte a fortitudine s'm spēm suaz:
 tñ adiūgēt ei sicut secundariū pncipali. sicut
 magnificētia a p'bo i 4° ethicoz ponit circa
 magnos sūpr': magnimitas aut q' videt idē
 eē fiducie circa magnos honozes. Ad aliuz
 aut actū fortitudinis q' ē sustinere duo reg
 runf. quoz p'mū ē ne difficultate iminētuz
 maloz anim' frāgat p' tristitia: z decidat a
 sua magnitudine. z q'stū ad h' ponit patiētia
 vñ dic q' patiētia ē honestatis aut vtilitatis
 cā rez arduaz aut difficilū volūtaria aut di
 uturna p'pessio. Aliud at est ut ex diuturna
 difficilū passiōe hō nō fatiget vsq; ad h' q'
 desistat: s'm illud ad **heb. 12°**: Non fatigemi
 ni animis vris deficiētes. z q'stū ad h' ponit
 pseuerātia. vñ dic q' pseuerētia ē i rōne bñ
 cōsiderata stabilis z ppetua p'mansio. h' etiaz
 duo si coarcent ad p'paz mām fortitudinis
 erūt ptes q'si integrales ipsi'. si at ad q'scūq;
 mās difficiles referūt eēt vtutes a fortitudine
 disticte z tñ ei adiūgēt sicut secundarie pnci
 pali. ¶ Ad p'mū g' dicēdū q' magnificētia
 circa mām liberalitatis addit quādā magni
 tudinē q' ptinet ad rationē arduū qd' ē obm
 irascibil' quaz pncipalit' p'ficiat magnitudo.
 z ex hac pte ptinet ad fortitudinē. ¶ Ad secu
 dū dō q' spes q' qs de deo cōfidit poif vtus
 theologica ut s' habitū ē. s. p' fiducia q' nunc
 ponit fortitudinis pars habet hō spēm in se
 ipso tñ sub deo. ¶ Ad t'riū dicēdū q' q'scūq;
 res magnas aggredi videt piculosū eē: q' i
 bis deficere ē valde nociuū. vnde etiā si ma
 gnificētia z fiducia circa q'cūq; alia magna
 operāda ul' aggredienda ponant hñt quan
 dam affinitatē cū fortitudine rōne piculi in
 minētis. ¶ Ad q'rtū dicēdū q' patiētia non
 solū patit' picula mortis circa q' ē fortitudo
 absq; supabūdātī tristitia: s. etiā q'cūq; alia
 difficilia siue piculosa. z s'm h' ponit vñ' cō
 iūcta fortitudini. inq'stū autē ē circa picula
 mortis ē pars integralis ipsi'. ¶ Ad q'ntū
 dicēdū q' pseuerātia s'm q' dicit cōtinuitatē
 boni opis vsq; in finē circūstātia oīs vtutis
 eē pōt ponit aut ps fortitudinis s'm q' dictū
 est. ¶ Ad sextū dicēdū q' **Macrobis** poit
 quoz predicta a **Tullio** p'p'ita. s. fiducia: ma
 gnificētia: tollerātia: quā ponit loco patien
 tie. z firmitatē quaz ponit loca pseuerātie.
 super addit autem tria quarum duo. s. mag
 nanimitas z securitas a **Tullio** sub fiducia

Emde vide
Admms sic proce

Spbēdū. s. **Macrob** magis p spālia disti-
guit. nā fiducia ipoztat spē hois ad magna
spes aut cuiuslibet rei p̄supponit appetituz
i magna ptensū p desiderū. qd ptinz ad ma-
gnanimitatē. dictū ē. n. s. q. spes p̄supponit
amorē z desiderū. rei sperate. **U**p̄t meli-
dici q. fiducia ptinet ad spei certitudinem.
magnanimitas aut ad magnitudinē rei spera-
te. spes aut firma eē nō p̄t nisi amoueat cō-
trariū. qñq. n. aliqs quātū ex se ipso ē sperat
aliqd. s. spes tollit. p̄t ipedimētū timoris:
timor. n. quodāmo spei triat ut s habitū ē
z iō **Macrob** addit securitatē q. excludit
timorē. etiū aut addit. s. cōstātia q. sub magni-
ficētia sp̄bēdi p̄t. oportet. n. i. his q. magni-
fice aliq. facit cōstantem animū h̄re. z ideo
Tull ad magnificētia ptinere dīc nō soluz
admiratōne rez magnaz. s. etiā ai amplā
excogitatōne ipsaz. p̄t etiā cōstātia ad p-
seueratā ptinere ut p̄seuerās dicat aliquis
ex eo q. nō desistit. p̄t diurnitatē. cōstā-
tū aut ex eo q. nō desistit. p̄t q. cūq. alia repu-
gnātia. **I**lla etiā q. **Andronicus** ponit ad ea
dez ptinē videt. ponit. n. p̄seueratā magni-
ficētia cū **Tullio** z **Macrobio**. magnanimita-
tem aut cū **Macrobio**. leuya aut ē idēz qd
patiētia uel tollerātia: dīc. n. q. leuya ē habi-
tus p̄mptus tribuēs ad conari q̄lia oportet
z sustinere q. rō dicit. epicheia. aut z bōa ani-
mositas idē videt eē qd securitas. dīc. n. q.
ē robur aie ad p̄ficiēdū opa ipsi. virilitas at
vī idē eē qd fiducia. dīc. n. q. virilitas est ha-
bitus p. se sufficiens tribuēt i his q. fm v̄tutez
sūt. magnificētie aut addit. andragachiam
q̄si virilē boitatē q. apud nos strenuitas p̄t
dici ad magnificētia aut ptinet n. solū q. bō
cōsistat i executione magnoz opez: qd perti-
net ad cōstātia: s. etiā cū qdā virili prudētia
z sollicitudine ea exeq̄t: qd ptinet ad andra-
gachia siue strenuitatē. vñ dicit q. andraga-
chia ē vīri v̄tus ad inētia coicabiliū operū
z sic p. q. omnes h. mōi p̄tes ad q̄tuor p̄nci-
pales reducūt quas **Tullius** ponit. **A**d
septimū dō q. illagnz q. ponit **Aristoteles**
deficiūt a vera ratione v̄tutis. ga z si ueni-
ant in actu fortitudinis: differūt tñ in moti-
uo ut s habitū ē. z iō nō ponūt p̄tes fortitu-
dinis sed qdam fortitudinis modi.

Quēde cōside-
randū ē de singulis fortitu-
dinis partibus. ita tñ q. sub
q̄tuor p̄ncipalib. q̄s **Tull**
ponit alias sp̄bendamus.
nisi q. magnanimitatē d. q. etiā **Aristoteles** tra-
ctat loco fiducie ponem. **P**̄ cōsiderādū
erit de magnanimitate. **2**° de magnificētia
3° de patiētia. **4**° de p̄seueratā. **C**ir-
ca p̄mū p̄ cōsiderādū ē d. magnanimitate. **2**°
de vitiis oppositis. **C**irca p̄mū q̄rū octo
1° p̄ v̄t magnanimitas sit circa hōres. **2**° v̄t
magnanimitas sit solū circa magnos honores
3° v̄t sit v̄tus. **4**° v̄t si v̄tus specialis.
5° v̄t sit ps fortitudinis. **6**° quō se ha-
beat ad fiduciā. **7**° quō se habeat ad secu-
ritates. **8**° quō se habeat ad bona fortune.
Ad primum sic pro-
cedit. **V**idet q. magnanimitas nō sit circa ho-
nores. **M**agnanimitas. n. est i irascibili: qd ex
ipso noie p. nā magnanimitas dicit q̄si mag-
nitude ai. anim. aut p. vi irascibili ponitur
ut p. i. 3. de aia vbi phus dicit q. i sensitiuo
appetitu ē desiderū z anim. i. occupabilis
z irascibilis. s. honor ē qdōā bonū occupisci-
bile cū sit p̄mū v̄tutis. g. videt q. magnimi-
tas nō sit circa honores. **P**. **M**agnanimi-
tas cū sit virtus moralis oportet q. sit circa
passiones uel opationes. nō aut ē circa opa-
tiones: ga sic eēt ps iusticie. z sic relinq̄t q.
sit circa passiones. honor aut nō ē passio. g.
magnanimitas nō ē circa honores. **P**. **M**a-
gnanimitas videt ptinere magis ad p̄secu-
tionē q̄ ad fugā: d̄r. n. magnimus ga ad ma-
gna tendit. s. v̄tuosi non laudant ex h. q. cu-
piūt honores s. magis ex eo q. fugiūt. g. ma-
gnanimitas nō ē circa honores. **S**z est
qd phs dīc i. 4. ethicoz q. magnanimitas est
circa hōres z ihonoratiōes. **R**. dō q. mag-
nimitas ex suo noie ipoztat quādā extensio-
nem ai ad magna. cōsiderat at habitudo v̄tu-
tis ad duo. p. ad mām circa quā opat. alio.
ad actū p̄p̄iū q. cōsistit i debito vsu talis ma-
terie. z ga habitus v̄tutis p̄ncipalit ex actu
definiat: ex h. p̄ncipalit d̄r aliqs magnim.
ga hz animū: ad aliquē magnū actū. Aliquis
aut act. p̄t dici duplicit magnus. vno. fm
pportionē. alio. absolute. **M**agnus qdem
p̄t dici act. fm p̄portionē etiā q. cōsistit i

usu alicuius rei parue ul' mediocris: puta si
 aliq's illa re optime utat. s; simplicit' r abso-
 lute magnus act' e q' consistit i optimo usu rei
 maxime. res aut q' i usu; hois veniut sut res
 extiores int q' simplicit' maximu e honor. tu
 ga ppq'ssimu e v'uti utpote testificatio q'da
 existes de v'ute alicui' ut s' habitu e. tu etiā
 ga deo r optimis exhibet. tu etiā ga hoies
 pp' honore rsequedum r vituperiu vitadu
 alia oia postponit. Sic at' dicit aliq's mag-
 nimum ex his q' sut magna absolute r simpli-
 cit'. sicut of aliq's fortis ex his q' sut difficilia
 simplicit'. r io rseques e q' magnimitas co-
 sistat circa honores. Ad p'mu q' dicitu q'
 bonu uel malu absolute q'de r'siderata perti-
 nent ad r'cupiscibile. s; iqtu addit ro ardui
 sic p'inet ad irascibile. r hoc mo honore re-
 spicit magnimitas inqtu. i. honor: h; rones
 magni ul' ardui. Ad secudu dicitu q' ho-
 nor r si no sit passio uel opatio: e tu alicuius
 passionis obm. i. spei q' r'edit in bonu arduu.
 r io magnimitas e q'de imediate circa pas-
 sione spei: mediate aut' circa honorem sicut
 circa obm spei: sicut r de fortitudine s' de m
 e q' e circa picula mortis inqtu sut obm ti-
 moris r audacie. Ad t'ciu dicitu q' illi q'
 r'tentur honores h' mo q' p' eis adipiscedis
 nil ic'uenies faciut nec eos nimiu ap'ciat
 laudabiles sut. si qs aut' h' mo coteneret ho-
 nores q' non curaret facere ea q' sut digna
 honore h' vitupabile eet. r h' mo magnimi-
 tas e circa honores ut videlicet studeat face-
 ea q' sut honore digna: no t'n sic ut p' magno
 estimet humanu honorem.

Ad secunduz sic pro

cedit. **¶** Uides q' magnimitas de sui rone no
 beat q' sit circa magnu honore. Propria. n
 ma magnimitatis e honor ut dictu e. s; ma-
 gnu r paruu accidit honori. g' de rone mag-
 nimitatis no e q' sit circa magnu honorem.
¶ Sic magnimitas e circa honores ita
 mansuetudo e circa iras. s; no e de rone man-
 suetudinis q' sit circa iras magnas ul' puas.
 g' etiā no e de rone magnimitatis q' sit cir-
 ca magnos honores. **¶** Paruus honor
 min' distat a magno honore q' ex honoratio
 s; magnimitas bn se h; circa ex honoratioes
 g' etiā r circa paruos honores. n q' e solu cir-
 ca honores magnos. **¶** S; e qd phus dicit
 i 2. ethicoz q' magnimitas e circa magnof

honores. **¶** 2o dicitu q' fm phm i 7o phis-
 coz v'itus e pfectio quedā. r itelligit ee p'fec-
 tio potētie ad cui' vltimus p'inet ut p; in p
 celi. pfectio at potētie no attēdit i q'licuq;
 opatione s; in opatioe q' h; aliquā magni-
 tudine aut difficultate: queliber. n. potētia
 q' r'utūq; ipsecta pot i aliq; opationē modi-
 cā r debile. r io ad rone v'utis p'inet ut sit
 circa difficile r bonu ut of i 2. ethicoz. Diffi-
 cile aut r magnu q' ad idē p'inet i actu v'it-
 utis pot attēdi duplicit'. Uno ex p're ronis i
 q' r'ū. i. difficile e mediū ronis adiuenire. r i
 aliq' mā statuire. r ista difficultas solu iueit
 i actu v'utū intellectualiū. r etiā i actu iusti-
 cie. Alia aut e difficultas ex p'te matie q' d se
 repugnātiā h're pot ad modū ronis q' e circa
 eā ponēd'. r ista difficultas p'cipue attēdit
 i aliq; v'utib' moralib' q' sut circa passioes
 ga passioes pugnāt r rone ut dyo' dicit 4o
 ca. de diui. no. Circa qs r'sideradu e q' q'daz
 passioes sut q' h'nt magnā vim resistēdi rōni
 p'nc palit' ex p're passiois: q'dā v'o p'ncipaliter
 ex p're rez q' sut obiecta passionū. passioes at
 no h'nt magnā vim repugnādi rōni nisi fue-
 rit vehemētes: eo q' apperit' sensitiuus in q'
 sut passioes nālit' subdit' rōni. r io v'utes q'
 sut circa h' moi passioes n ponit' nisi circa
 id qd e magnu i passioib'. sic fortitudo e cir-
 ca magnos timores r audacias. tēpātia aut
 circa maximaz delectationū r'cupiscētias. r
 silē mansuetudo e circa maximas iras passio-
 nes at q'dā h'nt magnā vim repugnādi rōni
 ex ipfis reb' extiorib' q' sut passionū obiec-
 ta: sicut amor uel cupiditas pecunie siue ho-
 noris. r in his oportet ee v'utē n solū circa
 id qd e maximu i eis s; etiā circa mediocria
 ul' mōra: ga res extius existētes etiā si sint
 parue sut mltuz appetibiles utpote nccie ad
 vitā hois. r io circa appetitū pecuniaz sunt
 due v'utes. vna q'de; circa mediocres uel
 moderatas. s. libalitas. alia aut' circa pecuni-
 as magnas. s. magnificētia. silē etiā r circa
 honores sut due v'utes. vna q'dem circa
 mediocres honores q' inoiata e. nomiat' t'n
 ex suis extremis que sut philotomia. i. amor
 honor'. r aphilotomia. i. sine amore honor'
 laudat'. n. q'iq; q' amat honore. q'iq; autē q'
 no curat de honore. put. s. v'itūq; moderate
 fieri pot. circa magnos autē honores e ma-
 gnimitas. r io dicitu e q' p'pria mā mag-
 nimitatis e magnus honor. r ad ea tendit

magnanimitas q̄ sūt magno honore digna.
Ad p̄mū ḡ dicēdū q̄ magnū r̄ parū per
accūs se h̄nt ad honore fm se cōsideratū. sed
magā d̄fiam faciūt fm q̄ op̄at ad ratōne
cui⁹ modū i n̄su honozis obfuarī oꝝ q̄ mul
to difficili⁹ obfuarī i magnis honozib⁹ q̄ in
paruis. **A**d secūdū dicēdū q̄ i ira r̄ i alij
materiis nō h̄z difficultatē notabilē. nisi illō
q̄d ē maximū circa q̄d solū oportet eē v̄tutē
aliā aut ē rō i v̄tutib⁹ diuiniis r̄ honozib⁹ q̄
sūt res eē aīam existētes. **A**d tertiu⁹ dicen
dū q̄ ille q̄ h̄n magnis v̄tutib⁹: multo magis po
test h̄n v̄tū paruis. magnanimitas ḡ itendit
magnos honozes sicut q̄bus ē dign⁹: ul' etiā
sicut minores his q̄bus ē dignus: q̄a. s. v̄tus
nō p̄t sufficēē honozari ab hoīe cui debet
honoz a deo. r̄ iō n̄ extollit ex magnis hono
ribus: q̄a non reputat eos supra se. s̄z magis
eos cōtēnit r̄ multo magis moderatos aut
paruos. r̄ sicut etiā de honozationibus nō
frangit sed eas cōtēnit. ut pote quas reputat
sibi indigne afferrī.

Ad tertiu⁹ sic proce

dit. **V**idē q̄ magnanimitas nō sit v̄tus. **D**is
n. v̄tus moralis i medio cōsistit. s̄z magnimi
tas nō cōsistit i medio s̄z i maximo: q̄a mag
nimitas significat seipm ut d̄f in 4.º. ethicoꝝ
ḡ magnanimitas nō ē v̄tus. **A**d. Qui vnam
v̄tutē habet habet oēs ut s̄ habitū ē. s̄z aliq̄
p̄t h̄re aliquā v̄tutē nō habēs magnimita
tē: d̄f. n. p̄hs i 4.º. ethicoꝝ q̄ q̄ ē paruis dig
nus r̄ his dignificat seipm tēpat⁹ ē. magni
mus aut nō. ḡ magnanimitas nō ē v̄tus.

Ad. Virtus ē bōa q̄litas mētis ut s̄ hitū ē
s̄z magnanimitas h̄z q̄dā corpales dispositiōes
d̄f. n. p̄hs i 4.º. ethicoꝝ q̄ mot⁹ lent⁹ mag
nimitas vidē r̄ vox ḡuis r̄ locutio stabilis. ḡ
magnanimitas nō ē v̄tus. **A**d. Nulla virtus
opponit alij v̄tuti. s̄z magnanimitas opponit
hūilitati. nā magnim⁹ se dignū reputat mag
nis. r̄ alios cōtēnit ut d̄f i 4.º. ethicoꝝ. ḡ mag
nimitas non ē v̄tus. **A**d. Cuiuslibet v̄tutis
p̄p̄tates sūt laudabiles. s̄z magnanimitas h̄z
q̄dā p̄p̄tates vitupabiles. p̄ q̄dē q̄a nō est
memor b̄nficioꝝ. 2.º q̄a ē ociosus r̄ tardus.
3.º q̄ v̄tū r̄ronia ad multos. 4.º q̄a n̄ p̄t aliū
cuiuē. 5.º q̄a magis possidet infructuosa q̄
fructuosa. ḡ magnanimitas nō ē v̄tus. **S**ed
ē q̄ i laudē q̄ridā d̄f 2.º Machab. i. 4.º. Ni
chanoz audiēs v̄tutem comitū inde r̄ ai ma

gnitudinē quā p̄ patrie certaminib⁹ hēbāt.
r̄c. laudabilia aut sūt solū v̄tutū opa. ḡ mag
nimitas ad quā p̄tinet magnū animū h̄re ē
v̄tus. **A**d. dicēdū q̄ ad rōne v̄tutis hūane
p̄tinet ut in rebus hūanis bonū rōnis serue
tur. q̄d ē p̄p̄ū hoīs bonū. in ceteras autē res
hūanas extiores honozes p̄cipuū locū tenēt
sic d̄f. r̄ iō magnanimitas q̄ modū rōnis
ponit circa magnos honozes est v̄tus.

Ad p̄mū ḡ dicēdū q̄ sicut etiā p̄hs d̄f. i
4.º. ethicoꝝ. magnim⁹ ē q̄dē magnitudine
extrem⁹. in q̄tū. s. ad maxima tēdit. eo autē
q̄ ut oportet medius. q̄a vidēz ad ea q̄ sunt
maxima fm rōne tēdit: eo. n. q̄ fm dignita
tē seipm dignificat ut ibidē d̄f. q̄a. s. se non
extēdit ad maiora q̄ dign⁹ ē. **A**d secūdū
dicēdū q̄ cōnexio v̄tutū n̄ ē itelligēda fm ac
tus ut. s. cuiuslibet op̄et h̄re act⁹ oīū v̄tutū.
v̄n act⁹ magnimitatis n̄ op̄et cuiuslibz v̄tuo
so s̄z solū magnis. s̄z fm p̄ncipia v̄tutū q̄ sūt
prudētia r̄ grā oēs v̄tutes sūt cōnexē fm h̄re
simul i aīa existētes. ul' i actu ul' in p̄p̄iōi
spositiōe. r̄ sic p̄t aliq̄s cui nō op̄et actus
magnimitatis h̄re habitū magnimitatis. p̄
quē. s. disponit ad talē actū erequēdū si sibi
fm statū suū op̄eteret. **A**d t̄tū dō q̄ cor
pales mot⁹ d̄f. n. p̄hs i 4.º. ethicoꝝ q̄ mot⁹
r̄ affectiōes. r̄ fm hoc cōtigit q̄ ad mag
nimitatē cōsequit q̄dā accidētia dēterminata
circa mot⁹ corpales. velocitas enim motus
p̄ueit ex eo q̄ hō ad multa itēdit q̄ exple
festinat. sed magnim⁹ itēdit solū ad magna
q̄ pauca sūt. q̄ etiā idigēt magna itētiōe r̄ iō
h̄z motū tardū sicut etiā acuitas vocis r̄ velo
citas h̄cipue op̄et his q̄ d̄ q̄buslibet cōtēde
re volūt quod nō p̄tinet ad magnimos q̄ nō
itromittūt se nisi d̄ magnis. r̄ sicut d̄f. d̄
spositiones corpaliū motuū cōueniūt magni
mis fm modū affectiōis eoz. ita etiā in his
q̄ sunt nālī dispositi ad magnimitatē tales
cōditiones nālī iueniūt. **A**d q̄rtū dicēdū
q̄ i hoīe iuenit aliq̄d magnum q̄d ex dono
dei possidet. r̄ aliq̄s defect⁹ q̄ cōpetit ei ex
ifirmitate nāe. magnanimitas ḡ facit q̄ hō se
magnis dignificet fm cōsideratōz donozum
q̄ possidet ex deo. sicut si h̄z magā virtutez
ai magnanimitas facit q̄ ad p̄fecta opa v̄tutis
tēdat. r̄ sicut ē dicēdū de vsu cuiuslibet alte
ritus boni puta sciētie ul' extioris fortune.
hūilitas aut facit q̄ hō seipm p̄p̄dat fm
considerationē p̄p̄i defectus. sicut etiā

magnimitas dicitur alios sibi qd deficiunt a donis dei. n. n. tantum alios appciat qd p eis aliqd ideces faciat. s. hūilitas alios honorat r supiores estimat in qstū in eis aliqd ispicit de donis dei. **¶** Uti dicit in ps de viro iusto. Ad nihilū deduct' ē i' aspectu ei' malign'. qd pti net ad dēptū magnimū. timentes aut' dñm glorificat qd pti net ad honoratiōz hūilitis. r sic p3 qd magnimitas r hūilitas n̄ sūt ōria qz uis i' ōria tēdē videāt: ga pcedūt scōz diuer sas cōsideratiōes. **¶** Ad qntū dicēdū qd pro prietas ille sibi qd ad magnimū pti net nō sūt vitupabiles s. supercedent' laudabiles. **¶** n. p. dicit qd magnim' nō h3 i' memoria a quibus beneficia recipit: intelligendū ē qd tū ad h' qd n̄ ē sibi dlectabile qd ab aliqub' bñ fia recipiat qn sibi maiora recōpēser: qd pti net ad pfectionē gratitudinis in cui' actu vult sp̄ excellere. sic et i' actibz aliaz virtutuz. **¶** Sicut etiā 2' dicit qd ē ociosus et tardus: nō quia deficiat ab opando ea q̄ sibi ueniunt sed ga nō igerit se qbuscūqz opibus sibi cō uenientibz s. solū magnis q̄lia decēt eū. **¶** Dicit etiā 3' qd vitif yronia. nō sibi qd opponit ve ritati: ut. s. dicat de se aliq' vilia q̄ nō sūt: uel neget aliqua mag' q̄ sūt. s. ga nō tātā magni tudinez suā mōstrat maxie q̄tū ad inferiorz multitudinē: ga sicut etiā p̄bus ibidem dicit ad magnanimū pti net magnū eē ad eos q̄ i' dignitate r bonis fortune sūt ad medios at moderatū. 4' etiā dicit qd ad alios non pōt conuere. s. familiarit' nisi ad amicos: ga oio vitat adulationē r simulationem que perti nent ad ai paruitatē: cōiuuit tñ oibus r ma gnis r paruis sibi qd oportet ut dictū ē. qnto etiā dicit qd vult habere magis ifructuosa n̄ q̄cūqz s. bona. i. honesta. nā i' oibus p̄ponit honesta vitilibus tāqz maiora: vitilia. n. q̄rūf ad subueniendū alicui defectui qd magnani mitati r epugna

Ad quartum sic pro

cedit. **¶** Uides qd magnimitas nō sit sp̄alis v̄ tus. **¶** Nulla. n. sp̄alis v̄tus opatur in oib' v̄tu tibus. s. p̄bus i' 4' ethicoz dicit qd ad magna nimū pti net qd ē i' vnaquaqz v̄tute magnuz g magnimitas n̄ ē sp̄alis virt'. **¶** **¶** Nulli sp̄ali virtuti attribuit' act' dicitur virtutū. s. magnanimo attribuit' dicitur v̄tutū act': dicit n. in 4' ethicoz qd ad magnanimū pti net n̄ fugē cōmouētē qd est act' prudētie. neqz fa

cere iusta qd ē act' iusticie. r qd ē p̄mpt' ad bñfaciē dū qd ē act' caritat'. r qd mīstrat p̄mpte qd ē act' liberalitat'. r qd ē veridicus qd ē act' vitat'. r qd non ē planctiu' qd est act' paciēcie. g magnimitas nō ē sp̄alis v̄t' **¶** **¶** Quelibet v̄t' ē qdā sp̄alis ornat' aie sibi illō Ysa 61. Induit me dñs vestiment' salut'. r postea subdit: quasi sp̄ofam ornatā monilib' suis. s. magnimitas ē ornat' diuz v̄tutum ut dicit i' 4' ethicoz. g magnimitas ē v̄tus gn̄alis. **¶** 3' ē qd p̄bus i' 2' ethicoz distinguit eā i' alias v̄tutes. **¶** **¶** dicendū qd sicut s̄ dictū est: ad sp̄alē v̄tutez pti net qd modū rōnis in aliq' defmiata mā ponat. magnanimitas aut' ponit modū rōnis circa de tminatā mām. s. circa honores ut s̄ dictum est. honor aut' sibi se cōsiderat' ē qdā sp̄alē bonū. r sibi magnimitas sibi se cōsiderata ē sp̄alis qdā virt': s. ga honor ē cuiuslibet v̄tut' p̄miū ut ex s̄ dicit' p3. iō ex sequēti ra tione sue matie respicit oēs virtutes. **¶** **¶** Ad p̄mū g dicēdū qd magnimitas nō ē circa ho norē quēcūqz: s. circa magnū honorē sicut aut' honor debet virtuti: ita r magn' honor debet magno opi virtut' r inde ē qd magni m' in tēdit magna opari i' q̄libet virtute iqz tū. s. tēdit ad ea q̄ sūt digna magno honore. **¶** **¶** Ad secūdū dicēdū qd ga magnim' tēdit ad magna. sequēs ē ut ad illa p̄cipue tēdat q̄ iportat aliquā excellētiā. r illa fugiat q̄ pti nēt ad dfectū. pti net aut' ad quādā excellēti iam qd aliqz bñ faciat r qd sit coicatiū r plu riū retributiū. r iō ad ista p̄mptum se erbi bet iqz tū h̄nt rōnē cuiusdā excellētie. nō at sibi eā rōnē q̄ sūt act' aliaz v̄tutū. ad defectū aut' pti net qd aliqz intātū magnipendat aliq' exteriora bona uel mala qd p eis a iusticia uel quacūqz virtute recedat r declinet. sicut etiā ad defectū pti net oīs occultatio vitatis qd videt' ex timore pcedē. qd etiā aliqz sit planctiu' ad defectū pti net: ga p̄ h̄ videtur animus exterioribus malis succūbere. et iō hec r similia vitat magnanimus scdm quā dam sp̄alem rōnē. s. tāqz ōria excellentie ul' magnitudini. **¶** **¶** Ad t̄tiū dicēdū qd quelibz virtus habet quēdā decozem siue ornatum ex sua specie qui ē proprius vnicuiqz virtuti sed superadditur alius ornat' ex ipsa ma gnitudine opis virtuos' p magnanimitatez que omnes virtutes maiores facit ut dicit' in quarto ethicoz: n.

Ad quintum sic pro

cedit. **V**idetur quod magnanimitas non sit pars fortitudinis. **A**d idem non est pars sui ipsius. sed magnanimitas videtur idem esse fortitudini. **D**icitur enim **Seneca** in libro de quatuor virtutibus. **M**agnanimitas que et fortitudo dicitur si in se cordi tuo cum fiducia magna viues. et **Tullius** dicit in primo de officiis. **V**iros fortes magnimos eosdem esse volumus veritatis amicos: minimeque fallaces. **Q**uod magnanimitas non est pars fortitudinis. **P**robus in quarto ethicorum dicit quod magnanimum non est philochindracus. **L**amator piculi. ad forte autem pertinet se exponere piculis. **Q**uod magnanimitas non conuenit cum fortitudine ut possit dici pars eius. **M**agnanimitas respicit magnum in bonis sperandis. fortitudo autem respicit magnum in malis timendis uel audendis. sed bonum est principaliter quam malum. **Q**uod magnanimitas est principalior virtus quam fortitudo. non ergo est pars eius. **S**ed et quod **Macrobius** et **Andronicus** ponunt magnanimitatem fortitudinis partem. **R**espondeo dicendum quod sicut dictum est: principalis virtus est ad quam pertinet aliquid que generaliter modum virtutis constituit in aliquid principali. in aliis autem generaliter modos virtutis. **V**irtus est firmitas animi. quia firmiter se habere requirit in omni virtute ut dicitur in 2o ethicorum. precipue tamen laudatur **B**eatus in virtutibus. **Q**ui aliquid arduum tendit: in quibus difficilimum est firmitatem seruare. et ideo quanto difficilior est in aliquid arduo firmiter se habere tanto principalior est virtus que circa illud firmitatem prestat. **A**rduum est autem firmiter se habere in piculis mortis in quibus confirmat animum fortitudo quam in maximis bonis sperandis uel adipiscendis ad que confirmat animum magnanimitas. quia sic homo maxime diligit vitam suam: ita maxime refugit mortis picula. sic ergo pars que magnanimitas conuenit cum fortitudine in quantum confirmat animum circa aliquid arduum. deficit autem ab ea in hoc quod firmat animum in eo circa quod facilius est firmitatem seruare. **V**irtus magnanimitas ponitur pars fortitudinis quia adiungit ei sicut secundaria principalis. **A**d primum ergo dicendum quod sicut **Probus** dicit in 5o ethicorum tunc carere malo accipit in ratione boni: **V**irtus et non superari ab aliquid qui malo puta a piculis mortis accipit quod animo pro eo quod est attigere ad magnum bonum: quantum primum pertinet ad fortitudinem sed secundum ad magnanimitatem. et secundum fortitudo et magnanimitas pro eodem accipiuntur. quia tamen alia ratio difficultatis est in utroque: **P**rocedit ideo prope loquendo magnanimitas a probo ponitur alia virtus

a fortitudine. **A**d secundum dicendum quod amator piculi dicitur quod indifferenter se piculis exponit quod videtur pertinere ad eum quod indifferenter multa quasi magna existimat: quod est in ratione magnanimitatis. nullus enim videtur pro aliquid se piculis exponere nisi illud magnum existimet. **S**ed pro his que vere sunt magna magnanimum promptissime se piculis exponit: quia operatur magnum in actu fortitudinis sic in actibus aliarum virtutum. **V**nde et **Probus** ibidem dicit quod magnanimum non est microchindros. id est pro paucis piculitas: **S**ed est megalachindros. id est pro magnis piculis piculitas. et **Seneca** dicit in libro de quatuor virtutibus. **E**ris magnanimum si picula non appetas ut temerari: nec formides ut timidi. **N**am nihil timidum facit alius nisi reprehensibilis vite conscientia. **A**d tertium dicendum quod malum in quantum huiusmodi fugiendum est. quod autem in ipsum sit persistendum est pro accensio. id est in quantum oportet sustinere mala ad conseruationem bonorum. **S**ed bonum de se est appetendum. et quod ab eo refugiat non est nisi pro accidens: in quantum. scilicet existimat excedere facultatem desiderantis. **S**ed autem quod pro se est potius est quam illud quod est pro accensio. et ideo magis repugnat firmitati animi arduum in malis quam arduum in bonis. et ideo principalior est virtus fortitudinis quam magnanimitatis. **L**icet enim bonum sit simpliciter principaliter quam malum malum tamen est principaliter quantum ad hoc.

Ad sextum sic proce

dit. **V**idetur quod fiducia non pertineat ad magnanimitatem. **P**roterius enim. aliquid habere fiduciam non solum de seipso sed etiam de alio: secundum illud 2. ad Cor. 3o. **F**iducia autem talis habetur pro christo ihesu ad deum non quod sufficientes sumus cogitare aliquid a nobis que ex nobis. **S**ed **B**eatus videtur esse in ratione magnanimitatis ergo fiducia ad magnanimitatem non pertinet. **R**espondeo. **F**iducia non videtur esse timori opposita: secundum illud **Ysa. 12o**. **F**iducialiter agam et non timebo. **S**ed care timore magis pertinet ad fortitudinem. **Q**uia et si fiducia magis ad fortitudinem pertinet quam ad magnanimitatem. **P**remium non debet nisi virtuti. **S**ed fiducia debet premium: dicitur enim ad **Heb. 3o**. quod nos sumus domus christi si fiduciam et gloriam spei versus in fine firmam retineamus. **Q**uia fiducia est quodammodo distincta a magnanimitate: quod etiam videtur pro **B**eatus **Macrobius** eam magnanimitati codicum dicit. **S**ed et quod **Tullius** in sua **R**ethorica videtur ponere fiduciam loco magnanimitatis ut dicitur in **R**espondeo dicendum quod nomen fiducie ex fide assumptum esse videtur. ad fidem autem pertinet aliquid et alium credere pertinet autem fiducia ad spem: secundum illud **Job 11o**

habebis fiduciā pposita tibi spe. et iō nomē
 fiducia h pncipalitē sūgē videt qd aliqz spes
 recipiat ex h qd credit vbi alicui^o auxilium
 pmittēt. s; qd fides dī etiā opinio vebemēs
 cōtigit aut aliqd vebemēt opinari nō soluz
 ex eo qd ē ab alio dictū s; etiā ex h qd ē i alio
 cōsideratū. idē ē qd fiducia etiā pōt dici qua
 aliqz spem alicui^o rei recipit ex aliq^o cōsidera-
 to. qnq; qdē i seipso puta cū aliqz vidēs se
 sanū cōfidit se diu victurū. qnq; aut i alio pu-
 ta cū aliqz cōsiderās aliū amicū suū esse et po-
 tentē. fiducia h; adiunari ab eo. dictū ē autē
 s. qd magnūtas ppe ē circa spem alicuius
 ardui. et iō qd fiducia i mportat qdā robur
 spei. pueniēs ex aliq^o cōsideratōe qd facit vebe-
 mētē opinionē d bono asequēdo: inde ē qd
 fiducia ad magnūtatē ptinet. ¶ Ad p̄mū
 ḡ dicēdū qd sicut dicit in 4. ebcōz. ad mag-
 nūm ptinet nullo indigere: qd h deficiēt ē
 hoc tñ d; intelligi s; in modū hūanuz. vñ ad
 dicit: uel vix. h ē. n. supra hoies ut oīo nullo i
 digeat. idiget. n. oīs hō p̄ qdē dīno auxilio
 2° etiā auxilio hūano: qd hō ē nālī animal
 sociale eo qd sibi nō sufficit ad vitā. inq̄tuz
 ḡ indiget alyz: sic ad magnanīmū ptinet ut
 hēat fiduciā de alyz: qd h etiā ad excellētiā
 hoīs ptinet qd hēat alios i p̄mptu qd eū pos-
 sint iuuare. inq̄tū at tpe aliqd pōt: intantū
 ad magnūtatē ptinet fiducia quā h; d se
 ipso. ¶ Ad secūdū dicēdū qd sicut s̄ dictū ē
 cū de passionib; ageret. spes qdē directe
 oppōit desperatōi qd ē circa idē obm. s. circa
 bonū. s; s; in obiectoz drietatē oppōit timo-
 ri cui^o obm ē malū. fiducia autē qdā robur
 iportat spei. et iō oppōit timori sicut et spes s;
 qd fortitudo ppe firmat hoīem circa mala
 magnanīmūtas autē circa psecutionē bonoz
 idē ē qd fiducia magl ppe ptinet ad magna-
 nīmūtatē qd ad fortitudinē. s; qd spes causat
 audaciā qd ptinet ad fortitudinē. inde ē qd fi-
 ducia ex cōsequenti ad fortitudinē ptinet.
 ¶ Ad t̄tū dicēdū qd fiducia ut dictū ē iportat
 quēdā modū spei. est. n. fiducia spes ro-
 borata ex aliq^o firma opiniōe. modus autē ad-
 hibit^o alicui affectiōi pōt ptinē ad cōmēda-
 tionē ipsi^o actus ut ex h sit meritori^o. nō tñ
 ex h dēmiat ad speciē vtut; s; ex mā. et ideo
 fiducia non pōt ppe loquēdo noīare aliquā
 vtutē: s; pōt noīare cōditionē vtut;. et ppe h
 numerat inf ptes fortitudinis: non qñ vtus
 adiūta: nisi s; qd accipit p magnūtatē q

Tullio: s; sicut ps integralis ut dictū est.
Ad septimū sic pro
 cedit. Videt qd securitas ad magnūtatē
 nō ptineat. Securitas. n. ut s̄ hitū ē iportat
 getē quādā a pturbatione timoris. s; h max-
 ime facit fortitudo. ḡ securitas videt idē
 eē qd fortitudo. s; fortitudo non ptinet ad
 magnūtatē s; potius eo: ḡ neq; securitas
 ad magnūtatē ptinet. ¶ Fidō^o dicit i li^o
 etimologiaz qd securus dī qñ sine cura. s;
 h videt eē s̄ vtutes qd curā h; de reb^o hone-
 stis s; in illō apli. 2. ad Thimot. 2. Sollicite
 cura teipsū pbabilē exhibē deo. ḡ securitas
 nō ptinz ad magnūtatē qd opaf magnū in
 oibus vtutib;. ¶ P. Nō ē idē vtus et vtutis
 p̄mū. s; securitas ponit vtutis p̄mū ut p;
 Job. ix. S; ligatē qd ē i manu tua abstuleri
 defossus secur^o dormies. ḡ securitas nō pti-
 net ad magnūtatē neq; ad aliā vtutes sic
 pars ei^o. ¶ S; s̄ ē qd Tull^o dicit i p̄ d̄ offic;
 qd ad magnum aiuz ptinet neq; pturbatōi
 ai neq; omni neq; fortune succumbere. s; i
 hoc consistit hoīs securitas. ḡ securitas ad
 magnūtatē ptinet. ¶ P. dō qd sicut p̄s
 dicit in 2. sue rethorice. timor facit homines
 cōsiliatios: iq̄tū. s. curā hñt qñ possint eua-
 dere ea qd timēt. securitas autē dī p remotio-
 nē h^o cure quā timor ingerit. et iō securitas
 iportat quādā pfectā getē ai a timore. sicut
 fiducia iportat quādā robur spei. sic autē spes
 directe ptinet ad magnūtatē. ita timor dī
 recte ptinet ad fortitudinē. et iō sicut fiducia
 imēdiatē ptinet ad magnūtatē: ita securi-
 tas imēdiatē ptinet ad fortitudinē. Cōsō-
 randū tñ ē qd sicut spes est cā audacie. ita ti-
 mor ē cā despaciōis ut s̄ hitum ē cū de pas-
 sionib; ageret. et iō sicut fiducia ex cōnti pti-
 net ad fortitudinē inq̄tū vtū audacia. ita et
 securitas ex cōnti ptinet ad magnūtatē
 inquantuz repellit desperationem. ¶ Ad p̄-
 mū ḡ dicēdū qd fortitudo nō p̄cipue laudat^o
 ex h qd nō timeat: qd ptinet ad securitatem
 sed iq̄tū iportat firmitatē quādā i passio-
 nis. vñ securitas nō ē idē qd fortitudo sed
 ē qdā cōditio ei^o. ¶ Ad secūdū dicēdū qd nō
 qlibet securitas est laudabilis. s; qñ depōit
 aliqz curā put debet. et i qbus timē nō opoz-
 tet et h mō ē cōditio fortitudinis et magnūmi-
 tat;. ¶ Ad t̄tū dicēdū qd i vtutib^o est quādam
 similitudo et p̄cipatio future beatitudinis

Q

et s̄ habitū est. et iō nihil phibet securitates
quādā esse additionē alicui⁹ v̄tutū q̄uis p̄fec
ta securitas ad p̄miū virtutis pertineat.

Ad octauum sic pro

cedit. **U**ides q̄ bona fortune nō oserāt ad
magnimitatē. q̄a ut Seneca dicit i li° de ira:
virtus sibi sufficiens est. s̄ magnimitas facit
oēs virtutes magnas ut dicitur ē. q̄ bona for
tune nō oserūt ad magnimitatē. **P̄.** Nul
lus v̄tuosus otenit ea q̄b⁹ iuuat. s̄ magnim⁹
otēnit ea q̄ p̄tinet ad extiorē fortunā: dicit. n
Tullius i li° d̄ officijs q̄ magnimus i extiaz
re⁹ despiciētia omē daf. q̄ magnimitas nō
adiuuat a bonis fortune. **P̄.** **I**bidē **T**ullius
subdit q̄ ad magnū aiūz p̄tinet ea q̄ vident
acerba ita ferre ut nihil a statu nature disce
dat: nec a dignitate sapiētis. et **A**p. dicit i 4°
ethicorū q̄ magnim⁹ i ifortunys nō ē tristis
s̄ acerba et ifortunia opponūt bonis fortune
qlibet. n. tristatur de subtractiōe eorū q̄bus
iuuat. q̄ extiora bona fortune nō cōferūt ad
magnimitatē. **S**z̄ ē qd̄ p̄hs dicit i. q̄rto
ethicorū q̄ bona fortune vidēt conferre ad
magnimitatē. **R**° dicit dū q̄ sic ex s̄ dicit
p̄s: magnimitas ad duo respicit. ad honore
quidem sic ad mām. et ad aliqd̄ magnū op⁹
andū sicut ad finē. ad v̄tūq̄ aut̄ istoz bona
fortune coopāf. q̄a. n. honor v̄tuosus nō so
lum a sapiētibus s̄ etiā a multitudīne exhi
bet q̄ maxima reputat huiusmodi extiora
bona fortune. fit ex oīti ut ab eis maior ho
nor exhibeat his q̄b⁹ assūt extiora bona for
tune. sicut etiā ad act⁹ v̄tutū organice bona
fortune d̄seruiūt: q̄a p̄ diuitias et potētias et a
micos daf nob facultas opādi. et iō māifestū
ē q̄ bōa fortune oserūt ad magnanimitatem
Ad p̄mū q̄ dicit dū q̄ v̄tus sibi sufficiens ē ē
d̄r: q̄a sine his etiā extiorib⁹ bonis ēē potest
idiget tū his extiorib⁹ ad b̄ q̄ expediti⁹ ope
ē. **A**d secūduz dicit dū q̄ magnanim⁹ ex
tiora bona otenit inq̄tū n̄ reputat ea bona
magna p̄ q̄b⁹ debeat aliqd̄ idecēs facē. nō
tū q̄tū ad b̄ cōtēnit ea q̄n reputat ea vtilia
ad opus v̄tutis exequēdū. **A**d t̄tiū dicen
dum q̄ q̄cūq̄ nō reputat aliqd̄ magnū: ne
q̄ multū gaudet si illud obtineat: neq̄ mul
tū tristat si illud amittat. et iō q̄a magnimus
nō extimat extiora bona. s̄ bona fortune q̄si
aliq̄ magna: idē ē q̄ nec de eis mltū extollit
si assint: neq̄ i eaz amissiōe mltū deuyct.

XXXX

O

Unde vide

randū ē de virtus oppositis
magnanimitati. Et p̄ d̄ illis
que opponūt sibi p̄ excessū
q̄ sūt tria. s̄. p̄sūptio: ābitio
et inanis gloria 2° de pusillanimitate q̄ op
ponit ei p̄ modū defect⁹. **C**irca p̄mū q̄runt
duo. p̄ v̄tū p̄sūptio fit pctm. 2° v̄tū oppo
nat magnanimitati per excessum.

Ad primuz sic proce

dit. **U**ides q̄ p̄sūptio nō fit pctm. **D**icit. n.
apls ad **P**hil. 3°. **Q**ue retro sūt obliuiscēs ad
antiora me extēdo. s̄ hoc videt ad p̄sūpti
onē p̄tine q̄ aliq̄ tēdat i ea q̄ sūt supra seip
suz. q̄ p̄sūptio nō ē pctm. **P̄.** **P**hs dicit i 2°
ethicorū q̄ o3 n̄ fm suadētes hūana sape ho
minē entē: neq̄ mortalia mortalē: s̄ inq̄tū
ōtingit imortale facē. et i p̄ meth. dicit q̄ hō
debet se trahere ad v̄na i q̄tū p̄t. sed v̄na
et imortalia maxime vidēt eē supra boiez.
cū q̄ de rōne p̄sūptionis fit q̄ aliq̄ tendat i
ea q̄ sūt supra seipsū: videt q̄ p̄sūptio nō fit
pctm sed magis fit aliquid laudabile. **P̄.**
Ap̄ls dicit. 2. ad **C**or. 5°. **N**ō sum⁹ sufficiētē
aliqd̄ cogitare a nob q̄si ex nob. si q̄ p̄sūptio
scdm quā aliq̄ nitit i ea ad q̄ nō sufficit fit
pctm: videt q̄ hō nec cogitare aliqd̄ bonū
licite possit: qd̄ ē icōueniēs. nō q̄ p̄sūptio est
pctm. **S**z̄ ē qd̄ d̄r **E**ccl. 37°. **P**sumptio
nequissima vnde creata es. vbi ridet glo. d̄
mala. s̄. volūtate creature. s̄ oē qd̄ p̄cedit
ex radice male volūtatis ē pctm. q̄ p̄sūptio
ē pctm. **R**° dicit dū q̄ cū ea q̄ sūt fm na
turā sint ordinata rōne v̄na quaz hūana rō
d̄z imitari: q̄cqd̄ scdm rōnē hūanā fit qd̄ ē
ordinē d̄r i n̄alibus reb⁹ inētū: ē vitiōsū et
pctm. **B** aut̄ coit i oib⁹ reb⁹ n̄alib⁹ iuenit q̄
qlibet actio cōmēsurat v̄tuti agētis. nec ali
qd̄ agēs n̄ale nitit ad agēduz id qd̄ excedit
suā facultatē. et iō vitiōsū ē et pctm q̄si o3 or
dinē n̄alē existens q̄ aliq̄ assumat ad agē
dum ea q̄ p̄ferūt sue virtuti: qd̄ p̄tinet ad rō
nem p̄sūptiōis sic et ipm nomē māifestat. v̄n
māifestū ē q̄ p̄sūptio ē pctm. **A**d p̄mū q̄
dicit dū q̄ nihil prohibet aliqd̄ eē supra potē
tiā actiūā alicui⁹ rei n̄alis qd̄ si ē supra potē
tiā passiūā eiusdē: iest. n. aeri potētia passiua
p̄ quā p̄t trāsmutari in b̄ q̄ habeat actiōes
et motū ignis q̄ excedūt potētiā actiūā aeri

Ad secundū sic pro

Ad primū

fic etiā virtuosū esset et p̄sūptuosū q̄ aliq̄s in statu ip̄fecte v̄tut̄ existēs attēptaret statim assēq̄ ea q̄ sūt p̄fecte v̄tut̄. s̄z si q̄s ad b̄ tēdat ut p̄ficiat i v̄tutē p̄fectā: b̄ nō ē p̄sūptuosus nec virtuosus. et b̄ mō apl̄us i āteriora se extēdebat. s̄. p̄ continuum p̄fectū. ¶ Ad secūduz dicēdū q̄ dīna et imortalia s̄m ordinē nāf e sūt supra hoiez: hoī tñ test q̄dā potētia nālis s̄. intellect⁹ p̄ quā pōt cōiūgi imortalib⁹ et diuinis. et s̄m hoc p̄bus dic̄ q̄ oportet hoīem se trahē ad imortalia et diuina: nō qdē ut ea opet q̄ decet deū facere: s̄z ut ei vniat p̄intellectū et volūtātē. ¶ Ad t̄tiu dō q̄ sic p̄bus dicit i 3. ethicoz. q̄ p̄ alios possum? aliq̄lter p̄ nos possum? et iō q̄ cogitare et facere bonum possum? cū auxilio dīno: nō totaliter b̄ excedit n̄fam facultatē. et iō nō ē p̄sūptuosus si aliq̄s ad aliq̄d opus virtuosū agēdum itendat. eēt aut̄ p̄sūptuosus si ad b̄ aliq̄s ten deret absq̄ fiducia dīni auxily.

Ad secūduū sic pro

cedit. ¶ Uidef q̄ p̄sūptio non opponat maḡnimitati p̄ excessus. ¶ Presūptio. n. ponitur spēs pct̄i i sp̄m sc̄m ut s̄ bitū ē. s̄z pct̄m i sp̄m sc̄m nō opponit maḡnimitati s̄z maḡ caritati. ḡ etiā neq̄ p̄sūptio opponit maḡnimitati. ¶ Ad maḡnimitatē p̄tinz q̄ aliq̄s se magnis dignificet. s̄z aliq̄s d̄r p̄sūptuosus etiā si se paruis dignificet dūmō b̄ excedat p̄paz facultatē. nō q̄ directe p̄sūptio opponit maḡnimitati. ¶ Ad maḡnimitatē extioz q̄ bona reputat q̄i parua. s̄z s̄m p̄m in x̄. ethicoz. p̄sūptuosus p̄p̄ extiozē fortunā s̄unt despectores et iūriatores alioz q̄i magnuz aliq̄d estimātes extioza bona. ḡ p̄sūptio nō opponit maḡnimitati p̄ excessus s̄z solū p̄ defectū. ¶ S̄z ē qd̄ p̄bus dic̄ i 2. et 4. ethicoz q̄ maḡnimo opponit p̄ excessus captus i. furiosus ut v̄tosus quē nos dicim⁹ p̄sūptuosū. ¶ B̄ dicēdū q̄ sic ē dictū ē: maḡnimitas consistit i medio nō qdē s̄m q̄ntitatem eius i qd̄ tendit: q̄a tendit i maximū. s̄z constituit i medio s̄m p̄portionē ad p̄p̄iam facultatē: nō. n. in maiora tēdit q̄s sibi ueniāt p̄sumptuosus at̄ q̄ntū ad id i quod tēdit nō excedit maḡnimitatē: s̄z multū q̄ntū ab eo d̄ficit excedit aut̄ s̄m p̄portionē sue facultat̄ quā magnanimus non transcēdit. et hoc modo opponit p̄sumptio maḡnimitati p̄ excessus. ¶ Ad primū ḡ dicēdū q̄ nō q̄libet p̄sump-

to ponit pct̄m in sp̄m sc̄m: s̄z illa q̄ q̄s dīnā iusticiā contēnit ex iordinata p̄fidētia dīne mīe. et talis p̄sūptio rōne mat̄ie i q̄ntū. s̄. p̄ eā tēnit aliq̄d dīnū opponit caritati ut p̄o tius dono timoris cui⁹ ē deū reuereri i q̄ntū talis tēpt⁹ excedit p̄portionē p̄p̄ie facultatis pōt opponi maḡnimitati. ¶ Ad secūduū dicēdū q̄ sicut magnanimitas ita et p̄sūptio i aliq̄d magnū tendere videt̄: nō. n. multū consuevit dici aliq̄s p̄sūptuosus si i alio quo modico vires p̄p̄ias transcēdat. si tñ tal p̄sūptuosus dicat̄ s̄ p̄sumptio nō opponit maḡnimitati. s̄z illi v̄tuti q̄ ē circa mediocres honores ut dicit̄ ē. ¶ Ad t̄tiu dicēdū q̄ null⁹ attēptat aliq̄d supra suā facultatē nisi i q̄ntū facultatē suā estimat maiorē q̄s sit. Circa qd̄ pōt eē error duplicif. Unō s̄m solam q̄ntitatē: puta cū aliq̄s estimat se b̄re maiorē virtutē uel sciam uel aliq̄d aliud b̄mōi q̄s habeat. ¶ Alio s̄m genus rei: puta cū aliq̄s ex b̄ estimat se magnū et magnis dignū ex q̄ nō ē: puta p̄p̄ diuitias uel p̄p̄ aliqua bona fortune. ut. n. p̄bus dicit i 4. ethicoz q̄ sine virtute talia bona h̄nt neq̄ iuste magnis se ipsos dignificāt neq̄ recte magnanimi dicuntur. ¶ S̄z etiā illud ad qd̄ aliq̄s tēdit supra vires suas. q̄ntū qdē s̄m rei veritatē ē maḡnū simplicif: sic p̄ de Petro q̄ tēdebat ad b̄ q̄ p̄ xpo pateret: qd̄ erat supra virtutē suāz q̄ntū vero nō ē aliq̄d magnū simplicif s̄z solū s̄m stultoz opinioz: sic p̄ciosis vestib⁹ idui despice. et iurari alijs: qd̄ qdē p̄tinet ad excessus maḡnimitat̄: nō s̄m rei veritatē sed s̄m opinionē. vñ Seneca dic̄ i li. d̄ q̄tuor v̄tutibus q̄ maḡnimitas si se ex modū suum extollat faciet vix minacez: i flatū: turbiduz i getū. et i q̄scūq̄ excellētias dictoz factoroz neglecta honestate festinū. et sic p̄ q̄ p̄sumptuosus s̄m rei veritatē q̄ntū d̄ficit a magnanimo: s̄z s̄m apparētā i excessu se habet.

Deinde consi

derādū ē de ambitioe. Et circa b̄ q̄rū duo. p̄vtrum ambitio sit pct̄m. 2. v̄truz opponatur magnanimitati per excessum. ¶ Ad primuz sic procedit. ¶ Uidef q̄ ābitio nō sit pct̄m. Importat n. ābitio cupiditatē honorū. honor aut̄ de se

q̄dā bonū ē .et maximū inē extiora bona
vñ et illi q̄ de honore non curāt vitupant .ḡ
ambitio nō ē pctm̄ s̄ magis aliqd̄ laudabile
fm̄ q̄ bonū laudabilē appetit̄ . ¶ **S.** Quili
bet absq̄ vitio p̄t appetē illud q̄ sibi debe
tur p̄ p̄mio .s̄ honoz ē p̄miū v̄tutis ut p̄hus
dic̄ i p̄ 2° .ethicoz .ḡ ambitio honor̄ nō est
pctm̄ . ¶ **S.** Illud p̄ q̄d hō puocat̄ ad bonū
z reuocat̄ a malo n̄ ē pctm̄ .s̄ p̄ honozē hoies
puocat̄ ad bona faciēda z mala vitāda : sic
p̄hus dic̄ i 3° .ethicoz q̄ fortissimi vidēt esse
apud q̄s timidi sūt ihonorati : fortes aut̄ ho
norati . z **Tulli** dic̄ i li^o d̄ tusculanis q̄stioi
bus q̄ honoz alit̄ artes . ḡ ābitio nō ē pctm̄
¶ **S.** 3° ē q̄d d̄r .i .ad Cor̄ .i .3° : q̄ caritas nō
ē ambitiosa : nō q̄rit q̄ sua sūt . nihil aut̄ sp̄u
gnat̄ caritati nisi pctm̄ . ḡ ambitio est pctm̄ .
¶ **R.** d̄ q̄ sicut s̄ dictū est : honoz impos
tat̄ quādā reuerētiā alicui exhibitaz in testi
moniuū excellētie ei⁹ . Circa excellētiā āt ho
minis duo sunt attendenda . p̄ q̄dē q̄ illud
fm̄ q̄ hō excellit nō h̄z hō a se ip̄o s̄ ē q̄si q̄d
dā d̄nū i eo . z iō ex h̄ nō debet sibi p̄ncipa
liter honoz s̄ deo . 2° cōsiderādū ē q̄ illud in
q̄ hō excellit daf̄ hoī a deo ut ex eo alyz p̄fit
vnde intātū debet hoī placē testimoniū sue
excellētie q̄d ab alyz exhibet̄ i q̄tū ex h̄ pa
raf̄ sibi via ad h̄ q̄ alyz p̄fit . Triplicis autē
appetitū honor̄ cōgit̄ eē inordinatū . Uno^o
p̄ h̄ q̄ aliq̄s appetit̄ testimoniū d̄ excellētia
quā nō h̄z : q̄d ē appetere honozē supra suaz
pportionē . Alio^o p̄ h̄ q̄ honozē sibi cupit̄ n̄
referēdo i deū . 3° p̄ h̄ q̄ appetit̄ ei⁹ i ip̄o ho
noze gescit̄ . nō referēs honozē ad vtilitatez
alioz . ābitio āt ip̄ortat̄ inordinatū appetitum
honor̄ . vñ maifestū est q̄ ābitio sp̄ est pctm̄
¶ **Ad p̄miū ḡ dicēdū q̄ appetit̄ boni debet
regulari fm̄ rōnē : cui⁹ regulā si transcendat
erit vitiosus . z h̄ mō vitiosū est q̄ aliquis ho
noze appetat nō fm̄ ordinē rōnis . vitupant̄
aut̄ q̄ nō curāt de honore fm̄ q̄ rō dicit̄ ut
s̄ . nō vitēt ea q̄ sūt ōria honoz . ¶ **Ad secun
dum dicēdū q̄ honoz nō ē p̄miū v̄tutis q̄ ad
ip̄sū v̄tuosū ut .s̄ . h̄ p̄ p̄mio exp̄etē debeat . s̄
p̄ p̄mio exp̄etit̄ b̄ritudinē q̄ ē finis v̄tutis . di
cis̄ aut̄ eē p̄miū v̄tutis ex pte alioz q̄ nō h̄nt
aliq̄d mai⁹ q̄d v̄tuoso retribuāt̄ q̄ honozem
q̄ ex h̄ ip̄so magnitudinē h̄z q̄ p̄hibet testi
moniuū v̄tutis . vñ p̄z q̄ nō ē sufficiēs premiūz
ut d̄r i 3° . ethicoz . ¶ **Ad t̄riū dicēdū q̄ sicut
p̄ appetitū honor̄ q̄n debito modo appetit̄******

aliḡ puocat̄ ad bonū z reuocat̄ a malo : ita
etiā si inordinate appetat̄ p̄t eē hoī occasio
multa mala faciendi : d̄ . s̄ . aliq̄s n̄ curat̄ q̄li
terciūz honozē cōseḡ possit̄ . ¶ **Salustius**
dic̄ in catilinario q̄ gloriā et honozē z ip̄iū
bon⁹ z ignau⁹ eque sibi exoptāt̄ . s̄ ille . s̄ . bo
nus vera via v̄tis : buic . s̄ . ignauo : q̄a bone
artes desūt : dolis atq̄ fallacyz cōtendit̄ . z t̄n
illi q̄ solū p̄p̄ honozē uel bona faciūt ul̄ ma
la vitāt̄ nō sūt virtuosū ut p̄z p̄ p̄m̄ i 3° . ethi
coz vbi dic̄ q̄ nō sūt vere fortes q̄ prop̄ ho
nozem fortia faciunt̄ .

Ad secunduz sic pro

cedit̄ . Videt̄ q̄ ābitio nō opponat̄ magna
nimitati p̄ excessū . ¶ **Uni . n . medio** nō oppo
nit̄ ex vna pte nisi vnū extremū . s̄ magnani
mitati p̄ excessū opponit̄ p̄sūptio ut dictū ē
ḡ n̄ opponit̄ ei ābitio p̄ excessū . ¶ **S.** Ma
gnanimitas ē circa honozes . s̄ ambitio vide
tur p̄tinere ad dignitates : d̄r . n . 2° . ¶ **Dachab**
4° : q̄ Jason ābiebat̄ sūmū sacerdotiū . ḡ ābi
tio n̄ opponit̄ magnimitati . ¶ **S.** Ambitio
videt̄ ad extiorē apparatū p̄tinere : d̄r . n . Act̄ .
25° : q̄ Agrippa z Bernice cū multa ābitioe
it̄roierūt p̄toziū : z 2° palipo . i . 6° : q̄ sup̄ corp⁹
¶ **Aza** mortui cōbussert̄ aromata z vnguenta
ambitioe nimia . s̄ magnanimitas n̄ ē circa
extiorē apparatū . ḡ ambitio n̄ opponit̄ ma
gnanimitati . ¶ **S.** 3° ē q̄d **Tulli** i p̄ de offi
cys dicit̄ q̄ sic q̄sq̄ magnitudine ai excellit̄
ita maxime vult̄ oīūz p̄nceps eē solus . sed h̄
p̄tinet ad ābitioē . ḡ ābitio p̄tinet ad excel
sum magnimitati . ¶ **R.** dicēdū q̄ sic d̄m̄
ē ambitio imposat̄ appetitū inordinatū ho
nozis . magnimitas aut̄ ē circa honozes . et
v̄tis eis fm̄ q̄ oportet̄ . vñ maifestū ē q̄ am
bitio opponit̄ magnimitati sicut inordina
tū ordinato . ¶ **Ad p̄miū ḡ dicēdū q̄ mag
nimitas ad duo respicit̄ . ad vnū q̄dē sic ad
finē int̄tū : q̄d ē aliq̄d magnū opus quod
maḡnim⁹ attēptat̄ fm̄ suā facultatē . z q̄tū
ad h̄ opponit̄ magnanimitati p̄ excessum p̄
sūptio . p̄sūptio . n . attēptat̄ aliq̄d magnū op⁹
supra suā facultatē . ad aliud aut̄ respicit̄ ma
gnanimitati sicut ad mām q̄ debite v̄tis . s̄ . ad
honozē . z inq̄tū ad h̄ opponit̄ magnimita
ti p̄ excessū ambitio . nō ē aut̄ incoūueniens
fm̄ diuersa eē plures excessus vni⁹ medij .
¶ **Ad secūdū dicēdū q̄ illis q̄ sūt cōstituti
i dignitate p̄p̄ quādā excellētiā stat⁹ debet****

perfectio; hois p̄tinet q̄ ip̄e coḡscat: sed q̄ ip̄e
ab alijs cognoscat n̄ p̄tinet ad ei⁹ p̄fectiōz.
z iō nō ē p̄ se appetēdū. p̄t tñ appeti inq̄stū
ē vtile ad aliqd̄ uel ad h̄ q̄ de⁹ ab hoib⁹ glo-
rificet: ul' ad h̄ q̄ hoies p̄ficiāt ex bono qd̄
i alio coḡscūt: ul' ex h̄ q̄ ip̄e hō ex bonis q̄
i se coḡscit p̄ testimoniū laudis aliene stude-
at i eis p̄seuerare et ad meliora p̄ficē. z fm̄
h̄ laudabile ē q̄ curā habeat aliqs de bono
noie. z q̄ p̄uideat bona corā deo z hoibus
nō tñ q̄ i hoib⁹ laude inanit̄ delectetur.

Ad secunduz sic pro

cedit. **V**idēt q̄ inanis gloria magnimitati
nō opponat̄. **P**ertinet .n. ad ianē gloriā ut
dcm̄ ē q̄ aliqs gloriē i his q̄ nō sūt: qd̄ p̄ti-
net ad falsitatē. uel i rebus frenis ul' caducis
qd̄ p̄tinet ad cupiditatem. uel in testimonio
hoib⁹ quoz iudiciū n̄ ē certū: qd̄ p̄tinet ad i
prudētiā. h̄ mōi aut̄ vitia nō opponit̄ ma-
gnimitati. **g** inanis gloria nō opponitur
magnimitati. **P**. Inanis gloria nō op-
ponit̄ magnimitati p̄ defectū: sic pusillani-
mitas q̄ iani glorie repugnās vidēt. filie etiā
nec p̄ excessuz: sic .n. magnimitati p̄suptio z
ambitio opponit̄ ut dcm̄ ē: a qd̄ ianis glo-
ria differt. **g** ianis glia nō opponit̄ magnani-
mitati. **P**. **A**d Phil. 2. sup̄ illud. Nihil p̄
otētione aut̄ ianē gliaz. dic̄ glo. Erāt aliqui
int̄ eos dissent̄ ētes i geti ianis glie cā oren-
dentes. otētio aut̄ nō opponit̄ magnimita-
ti. **g** neq̄ ianis glia. **S**z ē qd̄ **T**ullius dicit
in .p. de officijs. **C**auēda ē glie cupiditas: e-
ripit. .n. ai libtatē p̄ q̄ magnimis viris ois d̄-
bet eē otētio. **g** opponit̄ magnimitati. **R**.
dicēdū q̄ sic s̄ dcm̄ ē: glia ē qdā effectus ho-
nois z laudis. ex h̄ .n. q̄ aliqs laudat̄ uel q̄
cūq̄ reuerentia ei exhibet reddis̄ clarus in
noticia alioz. z q̄ magnimitas ē circa ho-
nozē ut s̄ dictū ē: ois est etiā ut sit circa glo-
riā: ut .s. sicut aliqs moderate vtit̄ honore:
ira etiā moderate vtit̄ glia. z iō iordinatus
appetit̄ glie directe magnimitati opponit̄
Ad p̄mū ḡ dicēdū q̄ h̄ ip̄m magnitudini
ai repugnat q̄ aliquis res modicas tātum
app̄ciet̄ q̄ de eis gloriē. vñ i 4. ethicor̄ d̄
de magnanimo q̄ sibi sit honor paruū. filie
etiā et alia q̄ p̄p̄ bonozē q̄rūt: puta potēta-
tus z diuitie parua reputat̄ ab eo. filie etiā
magnitudini ai repuḡt q̄ aliqs d̄ bis q̄ n̄ sūt
gloriē. vñ d̄ magnimo d̄ 4. ethicor̄ q̄ ma-

gis curat vitatē q̄ opinionē. filie etiā z mag-
nitudini ai repugnat q̄ aliqs gloriē in testi-
monio laudis huane q̄n̄ h̄ magnū aliqd̄ esti-
metur. vñ de magnimo d̄ i 4. ethicor̄ q̄ n̄
ē ei cura ut laudē. et sic ea q̄ alijs v̄tutibus
opponit̄ nihil p̄hibet opponi magnimita-
ti fm̄ q̄ habēt p̄ magnis q̄ parua sūt. **A**d
secūdū dicēdū q̄ ianis glorie cupid⁹ fm̄ rei
vitatē deficit a magnanimo: q̄ videlicz glo-
riat̄ i his q̄ magnim⁹ parua estimat ut dcm̄
ē. s̄z considerādo estimatiōe ei⁹ opponit̄ mag-
nimo p̄ excessū: q̄ videlicz gloriā quā appe-
tit reputat aliqd̄ magnū z ad eā tēdit supra
suā dignitatē. **A**d t̄tū d̄ q̄ sic s̄ dictū ē
oppositio vitioz nō attēdit fm̄ effectū. z tñ
hoc ip̄m magnitudini ai opponit̄ q̄ aliqs
otētione intēdat: null⁹ .n. otēdit nisi pro re
quā estimat magnā. vñ p̄s d̄ i 4. ethicor̄
q̄ magnimus non ē contentiosus: q̄a nihil
estimat magnū.

Ad tertiu sic proce

dit. **V**idēt q̄ inanis glia sit p̄ctm̄ mortale.
Nihil .n. excludit mercedē etiam nisi p̄ctm̄
mortale. s̄z ianis gloria excludit mercedē et-
nam: d̄ .n. **M**ath. 6. Attēdite ne iusticiam
v̄raz faciatis corā hoib⁹ ut videamini ab eis
alioq̄ mercedē non habebitis apud p̄rem
vestrū qui in celis ē. **g** inanis gloria est pec-
catum mortale. **P**. **Q**uicūq̄ surripit sibi
quod ē dei propriū mortaliter peccat. sed p̄
appetitū ianis glorie aliqs sibi attribuit qd̄
ē p̄p̄riū dei: d̄ .n. **Y**sa. 42. **G**loriā meaz alii
non dabo. z .i. ad **T**himoth. p̄. **S**oli deo ho-
nor et gloria. **g** inanis gloria ē p̄ctm̄ morta-
le. **P**. **I**llud p̄ctm̄ qd̄ ē maxime piculosū
z nociuū vidēt eē mortale. s̄z p̄ctm̄ ianis glo-
rie ē h̄ mōi: q̄a sup̄ illud .i. ad **T**hessal. 2.
Deo q̄ p̄bat corda n̄ra. dic̄ glo. **A**ngl. **Q**uas
vires nocēdi habeat huane glorie amor: nō
sentit nisi q̄ ei bellū indixerit. q̄a z si cuiq̄ sa-
cile ē laudē nō cupe dū negat. difficile tñ ē
ea nō delectari cū offert. **C**riso etiam dicit
Math. 6. q̄ ianis gloria occulte igredit̄: et
oia q̄ sūt i sensibilib⁹ aufert. **g** ianis gloria
est p̄ctm̄ mortale. **S**z ē qd̄ **C**riso dicit sup̄
Math. q̄ cū vitia ceta locū habeāt in suis
diaboli: ianis gloria etiā locū h̄z i suis xpi
i qbus tñ nullū ē p̄ctm̄ mortale. **g** ianis glia
n̄ ē p̄ctm̄ mortale. **P**. **R**. dicēdū q̄ sic supra
dcm̄ ē. ex h̄ aliqd̄ p̄ctm̄ ē mortale q̄ caritati

eōtrariaf. pctm aut ianis glie fm se cōsidera
 tuz nō videt hriari caritati q̄tū ad dilectō
 nem pximi. Quātū at ad dilectōez dei pōt
 hriari caritati duplr. vno rōne mae d q̄ q̄
 gloriāf. puta cū q̄s gloriāf de aliq̄ falso: q̄b
 hriatur dīne reuerētie: fm illud **Exech. 28.**
Eleuati ē cor tuū. ⁊ dixisti: deus ego suz ⁊. i
 ad **Cor. 4.** Quid habes qd non accepisti
 si at accepisti: qd gloriaris q̄si nō acceperis: ul
 etiā cū q̄s bonū tpale de q̄ gloriāf p̄fert deo
 qd p̄hibet **Jer. 9.** Nō glief sapiēs i sapia
 sua: nec fortis i fortitudine sua: nec diues i di
 uitiis suis: s; i B gloriēf q gloriāf: scir ⁊ nosse
 me: aut etiā cū q̄s p̄fert testimoniū boiū
 testimonio dei sicut d̄ q̄sdā d̄ **Joh. 12.** Qui
 dilexerūt magis gloriā boiūz q̄ dei. **Alio**
 ex pte ipi gloriāf q̄ itētōne suā f̄fert ad glo
 riā tāq̄ ad vltimū finē ad quē. s. ordinat eti
 am v̄tutis opa. ⁊ p̄ q̄ sequēdo nō p̄mittit
 facē ēt ea q̄ sūt d̄. ⁊ sic ē pctm mortale. vñ
Aug. dic i s. de ciui. dei q̄ B vituz. s. amor
 hūane laudis tā iūnicū ē pie si dei si maior
 i corde sit cupiditas glorie q̄ dei timor nel
 amor: ut diceret d̄s **Joh. 5.** Quō potestis
 credere gloriā ab iūicē expectātes ⁊ gloriāz
 q̄ a solo deo ē nō q̄rētes. si aut amor hūane
 glie q̄uis sit ianis non tñ repugnet caritati
 neq̄ q̄tū ad id de q̄ ē gloriā: neq̄ q̄tū ad in
 tētōne gloriā q̄rētes nō ē pctm mortale s; ve
 niale. **Ad p̄mū ḡ dicēdū q̄ nullus peccā**
do meret vitā eīnā. vñ opus v̄tuosū amittit
vim merēdi vitā eīnā si pp̄t ianē gloriā fiat
etiā si illa ianis glia sit pctm mortale. s; quā
do aliq̄s simplicif amittit eīnā mercedē pp̄
ter ianē gloriā. ⁊ nō solū q̄tū ad vñū actū: tē
ianis glia ē pctm mortale. Ad secūdū d̄
q̄ nō oīs q̄ ē ianis glie cupid⁹ appetit sibi il
lā excellētiā q̄ p̄terit soli deo: alia. n. est glia
q̄ debet soli deo. ⁊ alia q̄ debet boi virtuosō
uel diuiti. Ad t̄tū dicēdū q̄ ianis glia d̄
ē piculosū pctm nō tñ pp̄t q̄uitatē sui. sed
etiā pp̄t B q̄ ē dispositio ad q̄uia pctā. in q̄
tum. s. p̄ ianē gloriā reddif hō p̄suptuosus ⁊
nimis de seipso cōfidēs. ⁊ sic etiā paulatim
disponit ad B q̄ hō p̄uet infioribus bonis.

Ad quartuz sic pro

cedif. **Videf q̄ ianis glia nō sit vitū capita**
le. Vitū. n. qd sp̄ ex altero oriē nō videt esse
capitale. s; ianis glia sp̄ ex supbia nascif. ḡ
ianis glia nō ē vitūz capitale. B. Honor

videt eē aliqd p̄ncipali⁹ q̄ glia q̄ ē eius effe
 ctus. s; ābitio q̄ ē iordinat⁹ appetit⁹ honor
 nō ē vitū capitale. ḡ etiā neq̄ appetit⁹ ianis
 glorie. **B. Vitū capitale h; aliqūā p̄nci**
palitatē. s; ianis gloria nō v̄r h̄re aliqūā p̄i
cipalitatē: neq̄ q̄tū ad rōnē pcti: q̄a non sp̄
ē pctm mortale neq̄ etiā q̄tū ad rōnē boni
appetibilis: q̄a gloria hūana v̄r eē quoddaz
fragile ⁊ ex hoīem existēs. ḡ ianis glia nō ē
vitū capitale. B. s; ē q̄ Breg⁹ 31. moral.
numerat ianē gloriā int̄ septē vitia capitalia
B. dicēdū q̄ de vitis capitalib⁹ duplicif
aliq̄ loquūt. Quidē. n. ponūt supbiā vñū d̄
vitū capitalibus ⁊ hi nō ponūt ianē gliaz
inter vitia capitalia. Breg⁹ aut in 31. moral.
supbiā ponūt reginā oīuz vitioz. ⁊ ianē glo
riam q̄ imēdiatē ab ipsa oriē ponit vitū capi
tale. ⁊ B rōnabilif: supbia. n. ut. i. dicef ipoz
tat iordinatū appetitū excellētie. ex oī aut
bono qd q̄s appetit quādā p̄fectionē ⁊ ex
cellētiā cōseq̄. ⁊ iō fines oīuz vitioz ordināf
i finē supbie. ⁊ pp̄t h̄ videt q̄ habeat quādā
gnālē causalitatē sup alia vitia ⁊ nō debeat
ꝑputari inter sp̄alia vitioz p̄ncipia q̄ sūt vitia
capitalia. int̄ bona aut p̄ que excellētiā hō
cōseq̄: p̄cipue ad B opari v̄r gloria in q̄tum
ipoztat manifestatiōne alicui⁹. nā bonū nāli
ter amat ⁊ honorat ab oīb⁹. ⁊ iō sicut p̄ glo
riam q̄ ē apud deū cōseq̄ hō excellētiā i reb⁹
d̄nis. ita etiā p̄ gloriā hoīuz cōseq̄ hō excel
lentiā i reb⁹ hūanis. ⁊ iō pp̄t p̄p̄tatem ad
excellētiā quā boīes maxime desiderāt cō
quēs ē q̄ sit multū appetibilis. ⁊ q̄a ex eius
iordinato appetitū multa vitia oriūt. ideo i
anis glia ē vitū capitale. Ad p̄mū ḡ dicē
dum q̄ aliqd vitū oriē ex supbia non repu
gnat ei qd ē esse vitū capitale: eo q̄ sicut s̄
dictū ē supbia ē regina ⁊ mat̄ oīuz vitioz.
Ad secūdū dicēdū q̄ laus ⁊ honor ꝑp̄t
ad gloriā ut s̄ dictū ē sicut cause ex qb⁹ seq̄
glia. vñ gloria ꝑparat ad ea sicut finis. pp̄t
hoc. n. aliq̄s amat honorari ⁊ laudari i q̄tuz
p̄ B aliq̄s estimat se in alioz notitia p̄clarū.
Ad t̄tū dicēdū q̄ ianis gloria h; p̄ncipa
lem rōnem appetibilis rōne iam dicta. ⁊ B
sufficit ad rationem vitū capitalis: nō autez
requirit q̄ vitū capitale semp̄ sit peccatum
mortale: q̄a etiā ex veniali peccato potest
mortale oriē. in quātum. s. veniale disponit
ad mortale.

n

Ad quintum sic pro

cedit. **V**idetur quod inconuenienter dicatur filie inanes glorie esse: iobediencia: iactantia: ypocrisis: contumacia: pertinacia: discordia: nouitatum presumptio. **I**actantia. n. s. m. s. Regl. 22. moral. ponitur in seipsum superbie supbia autem non oritur ex ipsius gloria sed potius ex eo. ut **Gregorius** dicit 31. moral. quod iactantia non debet poni filia inanis glorie. **P**ro contumacia et discordia videtur ex ira maxime puenire. sed ira est capitale vitium inanis glorie et diuersum. ergo videtur quod non sint filie inanis glorie. **C**risostomus dicit super **Matthaeum** quod vbiusque est vana gloria malum est. sed maxime in philanthropia. id est in illa qua non est aliquid nouum sed in consuetudine hominum existit est presumptio. ergo presumptio nouitatum non debet specialiter poni filia inanis glorie. **S**ed est auctoritas **Gregorius** in 31. moral. vbi predictas filias inanis glorie assignat. **R**espondeo dicendum quod sicut dicitur illa vitia que de se nata sunt ordinari ad finem alicuius vitii capitalis dicuntur filie eius finis autem inanis glorie est manifestatio proprie excellentie ut ex se dicitur per ad quod potest homo tendere dupliciter. **U**no directe siue per verba. et sic est iactantia siue per facta et sic si sint vera habitia aliquam admirationem est presumptio nouitatum que homines solent magis admirari. si autem per falsa sic est ypocrisis. **A**lio autem modo nititur aliquis manifestare suam excellentiam indirecte ostendendo se non esse alio minore. et hoc quadrupliciter. primo quod ad intellectum. et sic est pertinacia per quam homo nimis ininitur sue sententiae nolens credere sententiae meliori. 2. quod ad voluntatem: et sic est discordia dum non vult a propria voluntate discedere ut alius concordet. 3. quod ad locutionem. et sic est contumacia dum aliquis verbis clamose se alium litigat. 4. quod ad factum et sic est iobediencia: dum scilicet aliquis non vult exequi superioris precepti. **A**d primum ergo dicendum quod sic dicitur est iactantia ponitur spes superbie quantum ad intentionem carum eius que est arrogancia: ipsa autem iactantia exterior ut dicitur in 4. ethicorum ordinatur quantum quod ad lucrum: sed frequenter ad gloriam et honorem. et sic oritur ex ipsius gloria. **A**d secundum dicendum quod ira non causat discordiam et contumaciam nisi cum adiunctione inanis glorie: per hoc scilicet quod aliquis sibi gloriosum reputat quod non cedit voluntati vel verbis aliorum. **A**d tertium dicendum quod inanis gloria vituperatur circa eliam propter defectum caritatis que videtur esse in eo quod profert ipsam gloriam vilitati proximi dum propter hoc illud facit. non autem vituperatur aliquis ex hoc quod presumat elemosinas

facere quasi aliquid nouum.

Inde fide

randum est de pusillanimitate. **E**t circa hoc queritur duo. primo pusillanimitas sit peccatum 2. cui virtuti opponatur.

Ad primum sic procedit

Videtur quod pusillanimitas non sit peccatum. **E**t oporteret quod aliquis efficere malus sicut ex oporteret virtute aliquis efficere bonus. sed pusillanimitas non est malus ut philosophus dicit in 4. ethicorum. ergo pusillanimitas non est peccatum. **R**espondeo philosophus dicit ibidem quod maxime videtur pusillanimitas esse quod magnis bonis dignus existit. et tamen his non dignificat se ipsum. sed nullus est dignus magnis bonis nisi virtuosus quia ut philosophus ibidem dicit secundum vitarem solus bonus est honorandus. ergo pusillanimitas est virtuosus. non ergo pusillanimitas est peccatum. **I**nitium omnis peccati est supbia ut dicitur **Ecclesiastici** 10. sed pusillanimitas non procedit ex supbia: quia superbus extollit se sed id quod est pusillanimitas autem subtrahit se ab ipsis quibus dignus est. ergo pusillanimitas non est peccatum. **R**espondeo philosophus dicit in 4. ethicorum quod dignificat se minoribus quibus sit dignus dicitur dicitur pusillanimitas. sed quantum quod sci viri dignificat se ipsos minoribus quibus sint digni sicut patet de moyses et **Jeremia** quod digni erant officio ad quod assumebantur a deo: quod tamen uterque eorum humiliter recusabat ut habetur **Exodo** 3. et **Jeremia** 1. non ergo pusillanimitas est peccatum. **S**ed 3. **N**ihil in moribus hominum est vitandum nisi peccatum. sed pusillanimitas est vitanda: dicitur **Colossensis** 3. **P**atres nolite ad indignationem provocare filios vestros ut non pusillo animo sint. ergo pusillanimitas est peccatum. **R**espondeo dicendum quod oportet illud quod dicitur non inclinandi est peccatum: quia dicitur legi nae. in enim autem vnicuique rei naturalis inclinatio ad exequendum actionem commensuratae sue potentie ut patet in omnibus rebus naturalibus tamen aiatibus que inanimatis. sicut autem per presumptionem aliquis excedit proportionem sue potentie dum nititur ad maiora quam possit. ita pusillanimitas etiam deficit a proportionem sue potentie dum recusat in id tendere quod est sue potentie commensuratum. et ideo sicut presumptio est peccatum. ita et pusillanimitas. et ideo est quod seruus qui acceptat pecunia domini sui fodit in terra nec est operatus ex ea propter quendam pusillanimitatem timorem: puniatur a domino ut habetur **Matthaeum** 25. et **Luca** 19. **A**d primum dicendum quod philosophus illos nominat malos qui proximo

inferit nocumeta. et fm h pusillanimus dr
 no ee malus: ga nulli ifert nocumetu nisi p
 accis inqstiu. s. deficit ab operib' qb' possz
 alios iuuare: dic. n. Greg' in pastorali q' illi
 q' pdesse utilitati primoz i pdicatiõe refugi
 unt si districte iudicet: ex tantis rei sunt ex
 quatis venietes ad publicu pdesse potuerit
Ad secudu dicendu q' nihil phibet aliquẽ
 habere habitu vtutis peccare. venialit qdez
 etiã ipso habitu remanete. mortalit aut cuz
 corruptione ipsh' habitus vtutis gtuite. et io
 pot' tringere q' aliqs ex vtute quas habet sit
 dignus ad aliq' magna faciẽda q' sunt digna
 magno honore. et tñ p h q' ipse non attẽprat
 sua vtute vti peccat: qñqz qdẽ venialit: qñqz
 aut mortalit. **U**t potest dici q' pusillanim'
 e dign' magnif' fm hũilitate ad vtute q' tẽ ei:
 uel ex bõa dispositiõe nãe: uel ex scia: uel ex
 extiori fortua qb' dũ recusat vti ad vtute pu
 sillanimus reddif. **A**d tñũ dõ q' et pu
 sillanimitat aliq' mõ ex supbia pot' oziri dũ. s.
 aliqs nimis pprio sãtũ inicit q' reputat se in
 sufficĩtẽ ad ea respectu qz sufficĩtĩã habet
Un' dr. p. 26. Sapietior sibi piger videt se
 ptez vris loquẽtib' snias: nihil. n. phibet
 q' se qstũ ad aliq' deycit: et qstũ ad alia se in
 sublime extollat. vñ Greg' i pastorali d' moy
 se dic q' supbus fortasse eet si ducatu plebis
 sue sine trepidatiõe suscipet. et rurũ supbus
 existet: si auctoris iperio obedire recusaret
Ad qrtuz dicẽdu q' Moyses et Jeremias
 digni erãt officio ad qd' dinitus eligebãt ex
 dina gra. s. ipsi cõsiderãtes pprie ifirmitatis
 isufficĩtĩã recusabãt: nõ tñ ptnacit' nei sup
 biam laberentur.

Ad secunduz sic pro

cedit. **V**idetur q' pusillanimitas nõ opponat
 magnimitati. **D**ic. n. phs i 4. ethicor q' pu
 sillanimus ignorat seipm: appeteret. n. bona
 qb' dign' e si se cognoscet. s. i grãtia sui videt
 opponi prudẽtie. g' pusillanimitas opponit
 prudẽtie. **P**. Math. 25. seruũ q' ppẽ pusil
 lanimitatẽ pecunia vti recusauit vocat dñs
 malũ et pigrũ. phs etiã dic i 4. ethicor q' pu
 sillanimi videt pigri. s. pigritia opponit sol
 licitudini q' e act' prudẽtie ut s' habitũ e. g'
 pusillanimitas nõ opponit magnimitati.
P. Pusillanimitas videt ex iordinato tio
 re. pcedere. vñ dr Ysa. 35. **D**icite pusillani
 mes cõfortamĩ et nolite timere. etiã videt p

cedere ex iordinata ira: fm illud ad Col. 3.
Patres nolite ad indignationẽ puocare fili
 os vestros ut nõ pusillo aĩo fiãt. s. iordinationo
 timorl opponit fortitudini. iordinationo aut
 ire mãsuetudini. g' pusillanimitas nõ oppoif
 magnanimitati. **P**. vitiũ qd' opponitur ali
 cui virtuti tãto gũĩ' est quãto e magl' virtuti
 dissimile. s. pusillanimitas magl' e dissimilis
 magnimitati qz psũptio. g' si pusillanimitas
 opponeret magnimitati: seqret q' eet gũĩ'
 pctũ qz psũptio qd' e i illud qd' dr Eccl. 37.
D psũptio negssima vnde creata es. nõ g' pu
 sillanimitas opponit magnimitati. **S**ed
 i e q' pusillanimitas et magnimitas differũt
 fm magnitudinẽ et puitatẽ aĩ ut ex ipsh' nõi
 bus apparet. s. magnũ et puũ sũt opposita. g'
 pusillanimitas opponit magnimitati. **P**.
 dicẽdu q' pusillanimitas pot' triplicif' cõside
 rari. **U**no' fm se ipam. et sic mãifestũ e q' s.
 ppriã rõnẽ opponit magnimitati a q' differt
 fm differẽtia magnitudinis et puitatis circa
 idẽ. nã sicut magnimus ex aĩ magnitudine
 tẽdit ad magna: ita pusillanimus ex aĩ puita
 te se retrahit a magnis. **A**lio' pot' cõsiderari
 ex pte sue cause q' ex pte itellect' e ignorãtia
 pprie cõditõis. ex pte aut appetitus est timor
 deficiẽdi i his q' false estimat excedere suam
 facultatẽ. 3. modo pot' cõsiderari qstũ ad esse
 ctum q' e retrahere se a magnis qb' e dign'
 sed sicut s' dicitũ e oppositio vity ad virtutes
 attẽdit magis fm ppriã spẽm qz fm cãz uel
 effectũ et io pusillanimitas directe magnimi
 tati opponit. **A**d pñũ g' dicẽdu q' rõ illa
 pcedit de pusillanimitate ex pte cause quaz
 hz i intellectu. et tñ nõ pprie pot' dici q' oppo
 nat prudẽtie etiã fm cãm suã. qa talis igno
 rantia nõ pcedit ex ispietia: sed magis ex pi
 gritia cõsiderandi suã facultatẽ ut dicit i 4.
 ethicor ul' exeqndi qd' sue subiacz potestati.
Ad secundu dicẽdu q' rõ illa pcedit de
 pusillanimitate ex parte effectus. **A**d tñũ
 dicẽdu q' rõ illa pcedit ex parte cause. nec
 tñ timor causans pusillanimitatẽ sp e timor
 piculorũ mortis. vñ etiã ex hac pte nõ opozz
 q' opponat fortitudini. ira aut scõm rõnem
 ppriũ mor' q' qs extollit in vindictã nõ cau
 fat pusillanimitatẽ q' deycit animũ s. magis
 tollit eã. inducit aut ad pusillanimitatẽ rõne
 causaz ire que sũt iurie illate ex qb' deycit
 anim' patienti. **A**d qrtũ dicẽdu q' pusilla
 nimitas est gũius pctũ fm ppriã speciez

¶ **psüptio:** ga p ipsaz recedit hō a bonis qd ē pessimum ut dī in 4°. ethicoz. s; psüptio dicit eē negssima rōne supbie ex q̄ pcedit.

¶ **Inde fide**

Orandū ē de magnificētia ⁊ virtus oppositio. Circa magnificētia aut q̄runē q̄tuor p̄ vtz magnificētia fit virtus 2° vtz fit virtus spālis. 3° q̄ fit mā ei. 4° vtz fit pars fortitudinis.

¶ **Ad primuz sic proce**

ditur. **V**idēt q̄ magnificētia nō fit virtus. Qui. n. habz vnā virtutē bz oēs ut s̄ habitū ē s; aliqs pōt hēre alias virtutes sine magnificētia: dīc. n. p̄hs i 4° ethicoz q̄ nō oīs libālis ē magnificētia. ḡ magnificētia nō ē virtus.

¶ **V**irtus moralis consistit i medio ut p̄ in 2° ethicoz. s; magnificētia nō vidēt consistere i medio supercellit. n. libalitatē magnitudinis. magnū at opponit paruo sicut extremū q̄rū mediū ē egle ut dī in 1°. meth. ⁊ sic magnificētia nō ē i medio s; i extremo. ḡ nō est virtus. ¶ **N**ulla virtus tria nālī icliariōi s; magis pficit ipam ut s̄ habitū est. s; sicut p̄hs dīc i 4° ethicoz. magnificus nō ē psūptuosus i se ipō qd ē s̄ nālī icliariōz p̄ quā ali quis maxime puidet sibi. ḡ magnificētia ē virtus. ¶ **S**cōm p̄hm i 6° ethicoz. ars ē recta rō factibiliū. s; magnificētia ē circa factibilia ut ex ipō nomine apparet. ḡ magis ē ars q̄ virtus. ¶ **S**3. humana virtus ē p̄cipatio q̄dā virtutis dīne. s; magnificētia p̄tinet ad virtutē dīnaz: s̄m illud ps. Magnificētia ei⁹ ⁊ virtus ei⁹ i nubibus. ḡ magnificētia ē virtus. ¶ **R**° dīcēdū q̄ sicut dī i p̄ d celo virtus dī p̄ opationē ad vltimū i qd potētia pōt: nō qdem ad vltimum ex pte defectus sed ex parte excessus cuius ratio consistit i magnitudine ⁊ iō opari aliqd magnū ex q̄ sumitur nomē magnificētie p̄te p̄tinet ad rōnē virtutis vñ magnificētia nosat v̄tutē.

¶ **A**d h̄mū ḡ dīcēdū q̄ nō oīs libālis ē magnificētia q̄tū ad actū: ga desūt sibi ea qb⁹ v̄tū necē ē ad actū magnificū: tñ oīs libālis bz habitū magnificētie ul' actū ul' i p̄p̄q̄ disposiōe ut s̄ dīctū ē cū de cōnexiōe v̄tutū agēf. **A**d secūdū dīcēdū q̄ magnificētia consistit qdem in extremo cōsiderata quātitate ei⁹ qd faci: s; tñ in medio consistit cōsiderata reglā rōnis a q̄

nō deficit: nec eā excedit: sicut etiā s magnitudine dīctū ē. ¶ **A**d t̄rū dīcēdū q̄ ad magnificētia p̄tinet facere aliqd magnū: qd at p̄tinet ad p̄sonā vni⁹ cuiusq; ē aliqd p̄uuz in opatione ad id qd conuenit rebus dīnis vel rebus cōibus. ⁊ iō magnificus nō p̄ncipaliter itendit sūptus facere i bis que p̄tinent ad p̄sonaz propziā nō ga bonū suū n̄ q̄rat s; ga nō ē magnū. si qd tñ i bis q̄ ad ipm p̄tinent magnitudinē habeat h̄ etiā magnifice magnificus p̄sequitur sicut ea q̄ semel fuit ut nuptie ul' aliqd aliud h̄ mōi. vel etiā ea q̄ p̄manētia sūt: sicut ad magnificū p̄tinet p̄pare rare v̄ueniētē habitatiōnē ut dī in 4° ethicoz. ¶ **A**d q̄rtum dīcēdū q̄ sicut p̄hs dicit in 6° ethicoz. oportet artis esse quā dā virtutem. s. moralē p̄ quā. s. appetitus iclinef ad recte v̄tēdū rōne artis. ⁊ h̄ p̄tinet ad magnificētia. vñ nō ē ars sed virtus.

¶ **Ad secunduz sic pro**

ceditur. **V**idēt q̄ magnificētia nō fit spālis virtus. **A**d magnificētia. n. vidēt p̄tinere facere aliqd magnū. s; facere aliqd magnum pōt v̄uenire cuilibet v̄tuti si fit magna sicut q̄ habz magnā virtutē t̄pantie facit magnū t̄pantie opus. ḡ magnificētia nō ē aliq̄ spālis virtus: sed sicut statū p̄fectū cuiuslibet v̄tutis

¶ **E**iisdē vidēt facere aliqd ⁊ tēdē illō sed tēdē i aliqd magnū p̄tinet ad magnimitatē ut s̄ dīctū ē. ḡ facere aliqd magnū p̄tinet ad magnimitatē. n̄ ḡ magnificētia ē v̄tū distincta a magnimitate. ¶ **M**agnificētia vidēt p̄tinere ad scitatem: dī. n. **E**xo. 15°. Magnificus i scitate. ⁊ i ps. Scitas ⁊ magnificētia i scificatione ei⁹. s; scitas ē idē religioni ut s̄ habitū ē. ḡ magnificētia videtur idē eē religioni. nō ḡ ē virtus spālis ab aliis distincta. ¶ **S**3. ē q̄ p̄hs cōnumerat eā alijs v̄tutibus spālibus. **R**° dīcēdū q̄ ad magnificētia p̄tinet facere aliqd magnū sicut ex ipso nomine apparet. facere autē dupliciē pōt accipi. vno° p̄p̄e. alio° cōiter. p̄p̄e aut facere dī opari aliqd i extiori mā: sic facere domū vel aliqd aliud h̄ mōi. cōiter aut dī facere p̄ q̄cūq; actione siue trāseat i extiorē mān sic v̄rere ⁊ secare. siue maneat i ipso agēte sicut itelligere ⁊ velle. si ḡ magnificētia accipiat s̄m q̄ factionē alicui⁹ magni ipoztat. put factio p̄p̄e dī: sic magnificētia ē spālis virtus opus. n. factibile. p̄ducit ab arte: i cuius qdē vsu pōt attēdi vna specialis ratio bonitatis

q' ipsū optus factū partē sit magnū. s. i. quāti-
tate p̄ciositate uel dignitate: qd̄ fac̄ magni-
ficētia. r̄ fm̄ h̄ magnificētia ē sp̄aliū v̄t'. Si
vō nomē magnificētie accipiat ab eo qd̄ est
facē magnū s̄z q' facē cōit̄ sui: sic magnifi-
cētia n̄ ē sp̄al' v̄t'. ¶ Ad p̄mū ḡ d̄ndū q' ad
quālibet virtutē p̄fectam pertinet magnūz
facere ex suo genere fm̄ q' facere cōit̄ sumi-
tur. nō aut̄ fm̄ q' sumit̄ pp̄rie: sed h̄ ē pp̄riū
magnificētie. ¶ Ad sc̄d̄m d̄cēdū q' ad ma-
gnimitatē p̄tinet nō solū tēdere ī magnū
s̄z etiā ī oib' v̄tutibus magnū opari uel faciē-
do uel q̄licētiq' agēdo ut d̄r ī 4.º ethicoz: ita
tū q' magnimitas circa h̄ respicit solā rōnē
magnī. alie aut̄ v̄tutes q' si sint p̄fecte magnū
opant̄: nō tū p̄ncipalit̄ dirigit̄ ītentionē suāz
ad magnū: s̄z ad id qd̄ ē pp̄riū v̄nicuiq' v̄tu-
tis. ad magnificētiā vō p̄tinet nō solū facere
magnū fm̄ q' facere p̄pe sumit̄: sed etiāz ad
magnū faciēdū. tendere aīo. ¶ Un̄ Tulli' d̄c
in sua rethorica q' magnificētia ē rex magna-
rum r̄ excellarū cū ai qdā āpla r̄ splēdida. p̄-
positione cogitatio atq' administratio ut cogi-
tatō referat̄ ad int̄iorē int̄ēdōz. administratio
āt ad ext̄iorē executōz. vñ oz q' sicut magna-
nimitas int̄ēdit aliquod magnū ī oī mā. ita
r̄ magnificētia in aliq' ope factibili. ¶ Ad
tertū d̄ndū q' magnificētia itendit op' ma-
gnū facē. opa aut̄ ab hoībus facta ad aliqūē
finē ordinant̄. nullus āt finis hūanozū opez
est adeo magn' sicut honor dei. r̄ iō magni-
ficētia p̄cipue magnū op' facit in ordine
ad honorē dei. vñ p̄hs d̄c ī 4.º ethicoz q' ho-
nozabiles sūptus sūt maxime q' p̄tinent ad
diuina sacrificia. r̄ circa hos maxime studet
magnificus. r̄ iō magnificētia diuigil' scit̄ati
q' p̄cipue eius effectus ad religionem siue
ad sanctitatem ordinatur.

Ad tertius sic proce-

ditur. ¶ Uidef q' mā magnificētie non sint
sūpt' magni. Circa eandē. n. mān̄ non sunt
due v̄tutes. s̄z circa sūpt' ē libalitas ut s̄ ha-
bitū ē. ḡ magnificētia non est circa sūptus.
¶ P̄. Oīs magnific' ē libalis ut d̄r ī 4.º ethi-
coz. sed libalitas ē mag' circa dona q'z circa
sūpt'. ḡ etiā magnificētia nō p̄cipue ē circa
sūpt' sed mag' circa dona. ¶ P̄. Ad magni-
ficētiā p̄tinet aliq' opus exteri' facē. nō aut̄
qbuslibet sūptib' fit aliq' exteri' op' etiā si
sint sūpt' magni. puta cū aliq' multa expen-

dit ī extenys mittēdis. ḡ sūpt' nō sūt pp̄a
mā magnificētie. ¶ P̄. Magnos sūpt' nō
p̄nt facē nisi diuites. s̄z oēs uirtutes p̄nt h̄re
etiā paupes: qz v̄tutes n̄ ex necitate idigent
extiori fortūa. s̄z sibi ip̄is sufficiūt ut Seneca
dic ī li'º de ira. ḡ magnificētia nō ē circa ma-
gnos sūpt'. S̄z ē qd̄ p̄hs d̄c ī 4.º ethicoz
q' magnificētia nō extendit̄ circa oēs opa
tōnes q' sūt ī pecunijs sicut libalitas. s̄z circa
sūptuosas solū in qb' excellit̄ libalitatē ma-
gnitudine. ḡ ē solū circa magnos sūptus.

¶ R' dicendū q' ad magnificētiā sicut dictuz
ē p̄tinet intēdē ad aliquod magnū op' fa-
ciendū. ad h̄ aut̄ q' aliq' magnū opus cōue-
nient' fiat regrūt' p̄portionati sūpt': non. n.
possūt magna opa fieri nisi cū magnis expē-
sis. vñ ad magnificētiā p̄tinet magnos sūpt'
facē ad h̄ q' op' magnū cōuenienter fiat. vñ
r̄ p̄hs d̄c ī 4.º ethicoz q' magnificus ab eq̄
li. i. a. p̄portionato sūptu opus faciet magis
magnificū. sūptus aut̄ ē qdā pecūie emissio
a q' p̄t aliq' p̄hiberi p̄ sup̄flūū amorē pecu-
nie. r̄ iō mā magnificētie p̄nt dici r̄ ip̄i sum-
ptus qbus utit̄ magnific' ad opus magnū fa-
ciendū. r̄ ipsa pecūia q' utitur ad sūptus ma-
gnos faciēdos. r̄ amor pecūie quē moderat'
magnific' ne sūpt' magni īpediant'. ¶ Ad
p̄mū ḡ d̄ndū q' sicut s̄ dictū ē: v̄tutes ille q'
sūt circa res exteriōres h̄nt aliquaz difficul-
tatē ex ip̄so gener' rei circa quā ē v̄tus. r̄ aliā
difficultatez ex magnitudine ip̄ius rei. r̄ iō
oportet circa pecuniā r̄ usū ei' eē duas v̄tu-
tes. s. libalitatē q' respicit cōit̄ usum pecunie
r̄ magnificētiā q' respicit magnus pecunie
usū. ¶ Ad secūdū d̄ndū q' usus pecūie ali-
ter p̄tinet ad libalē. r̄ alit' ad magnificū. ad li-
beralē. n. p̄tinet fm̄ q' p̄cedit ex ordinato af-
fectu circa pecunias. r̄ iō oīs usus debet' pe-
cūie cui' īpedimētū tollit moderatō amor'
pecunie p̄tinet ad libalitatē. s. r̄ dona r̄ sum-
ptus. s̄z usus pecunie p̄tinet ad magnificū. in
ordine ad aliq' magnū opus qd̄ faciēduz ē.
r̄ talis usus nō p̄t eē sine sūptu siue expēsa.

¶ Ad tertū d̄ndū q' magnificus etiāz dat
dona uel extēia ut d̄r ī 4.º ethicoz. nō tū sub
rōne doni s̄z poti' sub rōne sūptus ordinati
ad aliq' op' faciēdū: puta ad honorandū ali-
quē: uel ad faciēduz aliq' unde p̄ueniat ho-
nor toti ciuitati: sicut cū facit aliq' ad quod
tota ciuitas studet. ¶ Ad q̄rtuz d̄ndū q' p̄n-
cipalis actus v̄tut' ē int̄ior electō quā v̄tus
p̄t h̄re absq' extiori fortūa. r̄ sic etiā paup

pōt eē magnificus. s; ad extiores act' virtutū
regrūf bōa fortune sicut qdā instrumēta. et
fm B paup n̄ pōt actū magnificētie extiorē
exercerē i his q̄ sūt magna p cōpatōnē ad aliqd opus
qd r̄ si i se sit parū: tñ pōt magnificari fm
pportionē illi' gn̄is: nā puū r̄ maguū dicū
tur relative ut ph̄s dicit i pdicamentis.

Ad quartum sic pro

cedit. **U**idēt q magnificētia nō sit ps forti
tudinis. Magnificētia. n. cōuenit i mā cum
libalitate ut dictū ē. s; libalitas nō ē ps forti
tudinis s; iusticie. q̄ magnificētia n̄ ē ps forti
tudinis. **S** Fortitudo ē circa timores et
audacias. magnificētia aut i nullo vidēt re
spicē timorē s; solū sūpt' q sūt opatiōes que
dā. q̄ magnificētia magl v̄r p̄tine ad iusticiā
q̄ ē circa opatiōes q̄ ad fortitudinem. **P**
Ph̄s dic i 4° ethicoz q magnific' sciētī af
similat. s; scia magl uenit cū prudētia q̄ cū
fortitudine. q̄ magnificētia nō debz poni ps
fortitudinis. **S** 3° ē q **T**ulli' r̄ **M**acrobi
us r̄ **A**ndronic' magnificētia p̄tē fortitudis
ponūt. **R** dicēduz q magnificētia fm q̄ ē
spālis uirt' n̄ pōt poni ps subiectiua fortitu
dinis qz n̄ uenit cū ea i mā s; ponit ps eius
in q̄tū adūg' ei sic uirt' se cūdaria p̄ncipa
li. **A**d B aut q aliq uirt' adūgat alicui p̄nci
pali duo regrūf ut s̄ dictū ē: qz vnū est ut se
cūdaria ueniat cū p̄ncipali. aliud ar̄ ē ut in
aliq̄ excedat ab ea. magnificētia ar̄ uenit
cū fortitudie i B q sic fortitudo tendit in ali
qd arduū r̄ difficile: ita etiā r̄ magnificētia
vñ etiā vidēt eē i irascibili ut fortitudo. sed
magnificētia deficit a fortitudine i B q illd
arduū i qd tēdit fortitudo hz difficultatem
pp̄t piculū qd imimer p̄sone. arduū autē in
qd tēdit magnificētia hz difficultatē p̄pter
dispēdiū rerū qd ē multo min' q̄ piculū p̄
sone. r̄ iō magnificētia ponit ps fortitudis.
Ad p̄mū q̄ dicēduz q iusticia respicit ope
ratiōes fm se. put in eis cōsiderat rō debiti
s; libalitas r̄ magnificētia cōsiderāt opatiōes
sūptū fm q̄ p̄pant ad passiōes aīe: diuersi
mode tñ. nā libalitas respicit sūpt' p̄ opatiōz
ad amorē r̄ occupiam pecuniaz q̄ sūt passio
nes occupiscibilis qb' nō ipedit libalis a da
tiōib' r̄ sūptib' faciendis. vñ ē i occupiscibili
s; magnificētia respicit sūpt' p̄ opatiōnē ad
spem attigēdo ad aliqd arduū: nō simplici
sicut magnimitas s; i defmīata mā. s; i sūpti

bus. vñ magnificētia vidēt eē i irascibili fl
cut r̄ magnimitas. **A**d secūdū dicendum
q magnificētia r̄ si nō ueniat cuz fortitu
dine in mā: uenit tñ cū ea i cōditione māie
in q̄tū. s. tēdit i aliqd arduū circa sūpt' sicut
fortitudo i aliqd arduū circa timores. **A**d
tertiū dō q magnificētia ordinat vsū artif
ad aliqd maguū ut dictū est. ars at est i rō
ne. r̄ iō ad magnificū p̄tiet bñ vti rōne i atē
dendo p̄portionez sūpt' ad op' qd faciendū
est. r̄ B p̄cipue neciuz est. pp̄t magnitudinē
vtriusq: qz nisi diligens cōsideratio adhibe
retur iminerz piculū magnitudini.

O **E**inde cōside
rādū ē d vityz opposit' ma
gnificētie. **E**t circa B q̄runt
duo. p̄ vtrū paruitētia sit
vitiū. 2° d vito ei opposito.

Ad primuz sic proce

dit. **U**idēt q paruitētia nō sit vitiū. **U**irt'
n. sicut ē moderatiua magnozū: ita etiā mo
deratiua puoz. vñ r̄ libales r̄ magnifici aliq̄
pua faciūt. s; magnificētia ē v̄r. q̄ sicut p̄uifi
ficētia magl ē v̄r q̄ vitiū. **P** Ph̄s dic i 4°
ethicoz q diligētia rōciny ē puifica. sed dili
gētia rōciny vidēt esse laudabilis: qz bonuz
hois ē fm rōnez eē: ut **D**yo' dic 4° ca: d vi
ui no. q̄ puificētia nō ē vitiū. **P** Ph̄s di
cit in 4° ethicoz q puificus s̄sumit pecūiaz
tristat. s; B p̄tinet ad auanciā siue ad illibe
ralitatē. q̄ paruitētia nō ē vitiuz ab alijs di
stinctū. **S** 3° ē q ph̄s i 2° r̄ 4° ethicoz
pōit puificētia spāle vitiū magnificētie op
positū. **R** dicēduz q sic s̄ dictū ē: mora
lia speciē a fine fortiūf. vñ r̄ a fine ut pluries
noiant. ex h̄ q̄ dicit aliq̄ puific' q̄ itēdit
ad aliqd puū faciēdu. puū aut r̄ maguū fm
ph̄m i pdicamēt' relative dicūt. vñ cū dicit
q paruiticus itēdit aliqd parū faciē: itelli
gendū ē in cōpatione ad gen' operis qd fac
In q̄ qdē puū r̄ maguū pōt atēdi duplicif
vno ex pte opis fēdi. alio' ex pte sūpt'. ma
gnific' q̄ p̄ncipaliē itēdit magnitudinē ope
ris. scdario itēdit magnitudinē sūpt' quā
nō vitat ut faciat maguū opus. vñ r̄ ph̄s dic
i 4° ethicoz q magnific' ab eq̄li sūptu op'
facit magis magnificū. puific' at eō: p̄ncipa
liē qdē itēdit puitatē sūpt'. vñ r̄ ph̄s dic i 4°
ethicoz q itēdit q̄līf mīmū cōsumat. ex cō
sequēti aut itēdit paruitatē oper' quā. s. i

Marginal notes on the right side of the page, including a red heading and various small text fragments.

recusat dūmō puū sūptū faciat. vñ p h̄s dicit
 ibidē q̄ puificē^o maxia cōsumēt i puo q̄. f. dū
 n̄ vult expēdere: bonū pdit. f. magnifici ope
 ris. sic ḡ p̄ q̄ puificē^o deficit a p̄portōe q̄ d̄z
 eē fm rōnē int̄ sūpt^o r̄ op^o. defectus aut̄ ab
 eo qd̄ ē fm rōnē cāt rōnē vitij. vñ māifestū
 est q̄ puificētia vitij ē. ¶ Ad p̄mū ḡ dicen
 dū q̄ x̄tus moderat̄ puā fm regulā rōnis a
 q̄ deficit puificē^o ut dictū ē: nō. n. dicit̄ puifi
 cus q̄ puā moderat̄ s̄z q̄ i moderādo magna
 ul̄ puā deficit a regulā rōnis. et iō h̄z vitij ra
 tionē. ¶ Ad secūdu dō q̄ sicut p̄hs dicit in
 2° rethorice. timor facit cōsiliatios. et iō par
 uificus diligeēt rōcinys itēdit: qz inordinate
 timet bonoz suoz cōsūptionē etiā i mimis.
 vñ h̄ nō ē laudabile s̄z vitōsū et vitupabile:
 qz nō dirigit affectū suū fm rōnē s̄z poti^o ra
 tiōis vsū applicat ad cōsūptionē sui affect^o

¶ Ad tertiu dō q̄ sicut magnificus cōuenit
 cū libali i b̄ q̄ p̄mpte et dlectabilis pectūas
 emitit: ita etiā puificē^o dūcēt cū illibali siue
 auaro i b̄ q̄ cū tristitia et tarditate expēsas
 facit. differt at̄ i b̄ q̄ illibalitas attēdit circa
 cōes sūpt^o. puificētia at̄ circa magnos sūpt^o
 q̄s difficult^o ē facē. et iō min^o vitij ē puificē
 tia q̄ illibalitas. vñ p̄hs dicit i 4°. ethicoz q̄
 q̄uis puificētia et vitij oppositū sint mali
 cie nō t̄m opprobria inferūt: qz neqz sūt noci
 ua p̄rimo: neqz sūt valde turpes.

Ad secunduz sic pro

cedit. Videt̄ q̄ puificētie nullū vitijz oppo
 nat. Paruo. n. oppōit magnū. s̄z magnificē
 tia n̄ ē vitij s̄z v̄t^o. ḡ puificētie nō oppōit vi
 tij. ¶ Cū puificētia sit vitij ex defectu ut
 dictū ē. videt̄ q̄ si aliq̄d vitij eēt puificētie
 oppositū q̄ cōsisteret solū i supabūdanti cō
 sūptōe. s̄z illi q̄ cōsumūt multa vbi pauca cō
 sumere oportz: cōsumūt pauca vbi multa cō
 sumere oportet ut d̄r i 4°. ethicoz. et sic h̄nt
 aliq̄d parauificētia. n̄ ḡ ē aliq̄d vitij parauifi
 cētie oppositū. ¶ Moralialia sortitūē speciez
 ex fine ut dictū ē. s̄z illi q̄ superflue cōsumunt
 h̄ faciūt cā ostētatiōis diuitiaz ut d̄r in 4°.
 ethicoz. b̄ at̄ p̄inet ad ianē gliaz q̄ oppōit
 magnimitati ut dictū ē. ḡ nullū vitij parui
 ficētie oppōit. ¶ S̄z ē auctoritas p̄hi q̄ in
 2°. et 4°. ethicoz ponit magnificētia mediū
 duoz oppositoz vitioz. ¶ 3° dō q̄ paruo
 oppōit magnū. paruu at̄ et magnū relative
 dicūtur ut dictū ē. sicut aut̄ cōtingit sūptū eē
 puū per cōparatiōez ad op^o: ita etiā cōtingit sū

ptū eē magnū i cōparatiōe ad op^o ut. f. excedat
 p̄portione q̄ eē d̄z sūpt^o ad op^o fm regulā
 rōnis. vñ māifestū ē q̄ vitio parauificētie q̄
 aliq̄s deficit a debita p̄portōe expēsarū ad
 op^o: itendēs min^o expēdere q̄ dignitas op̄is
 regrat: oppōit vitio q̄ aliq̄s dicta p̄portioez
 excedit ut. f. plus expēdat q̄ sit op̄i p̄portio
 natū. et hoc vitij grece qd̄ dicit̄ bānausea
 a furno dicta: qz videlz ad modū ignis q̄ est
 i furno oia cōsumit. ul̄ d̄r apyrocchalia i. sine
 bono igne: qz ad modū ignis oia cōsu mit n̄
 p̄pter bonū. vñ latine h̄ vitij pōt noīari con
 sūptio. ¶ Ad p̄mū ḡ dicēdū q̄ magnificētia
 d̄r esse eo q̄ facit magnū opus. nō aut̄ ex eo
 q̄ i sūptu excedat p̄portōe operis: b̄. n. per
 tinz ad vitij qd̄ oppōit parauificētie. Ad
 secūdu dō q̄ idē vitij d̄r iaf v̄tuti q̄ ē in me
 dio et d̄rio vitio. sic ḡ vitij cōsūptionis op
 ponit parauificētie in eo q̄ excedit in sūptu
 operis dignitatē expēdēs multa vbi pauca
 oportēt expēdē: oppōit at̄ magnificētie ex
 pte op̄is magni: qd̄ p̄cipue itēdit magnificē
 inq̄tū. f. vbi oportet multa expēdē nihil aut
 parū expēdit. ¶ Ad tertiu dō q̄ cōsūptoz ex
 ipsa specie actus oppōit puifico inq̄tū trā
 scēdit regulā rōnis a q̄ puificē^o deficit. nihil
 t̄m. phibet qn̄ h̄ ad finē alterius vitij ordine
 tur: puta inanis glorie uel cuiuscūqz alteri^o.

Inde cōside

Oraduz est de patia. Et circa
 b̄ q̄rūf qn̄qz. p̄ vitū patien
 tia sit x̄tus. 2° v̄t^o sit maxia
 x̄rutū 3° v̄t^o possit haberi
 sine gra. 4° v̄tū sit pars fortitū d̄inis. 5°
 v̄trum sit idem cum longanimitate.

Ad primuz sic proce

dit. Videt̄ q̄ patia nō sit v̄tus. Virtutes. n.
 p̄fectissime sūt i patria: ut Aug^o dicit i 4°. de
 trini. s̄z ibi nō est patia: qz nulla sūt ibi mala
 toleranda: fm illd̄ Ysa. 49°. et Apoc. 21°. Nō
 esturiēt neqz sitiēt. et nō p̄cutiet eos est^o neqz
 sol. ḡ patia nō ē v̄t^o. ¶ Nulla x̄tus i malis
 pōt iueniri: qz x̄tus ē q̄ bonū facit h̄ntē. sed
 patia q̄n̄z i malis hoīb^o iuenit̄: sicut p̄z i aua
 ris q̄ multa mala patiēt tolerāt ut pecunias
 cōgregēt: fm illd̄ Ecclesiastes. 5°. Cūctis dieb^o
 vite sue comedit i tenebris et i curis inuis^o et
 i erūna atqz tristitia. ḡ patia nō ē x̄tus. ¶
 Fruct^o a v̄tutib^o differūt ut s̄ habitū ē. s̄z pa
 tientia ponit̄ int̄ fructus ut p̄z ad Gal. 5°. ḡ
 74

patia nō ē vī. **S**z ē qd Aug^o dicit in li^o de patia. Virt^o ai q̄ patia dī taz magnū dei donū ē ut etiā ipi^o q̄ neb eā largit patia pdice tur. **R**o dō q̄ sicut dictū ē s̄ vtutes morales ordinat ad bonū inq̄tū conseruant bonū rōnis s̄ ipetus passionū. inē alias autem passioes tristitia efficit ad ipediēdū bonū rōnis: s̄m illd. 2. ad Cor. 7. Seculi tristitia mortē opaf. 7. Eccl. 30. Multos occidit tristitia. 7. nō ē vtilitas illa. vñ necē ē hīc aliq̄ā vtutē p̄ quā bonū rōnis cōseruet. s̄ tristitiaz ne. s̄. rō tristitie succumbat. h̄ aut facit patia. **U**n Aug^o dicit in li^o de patia. q̄ patia hoīs ē q̄ mala eō aio toleram. i. sine p̄urbatōe tristitie ne aio iūq̄ bōa deseram. p̄ q̄ ad meliora pueniam. vñ manifestū ē patiam esse vtutem. **A**d p̄mū ḡ dō q̄ vtutes morales nō remanēt s̄m eūdē actū i p̄ria quē h̄nt in via. s̄. per opatiōez ab bōa p̄ntis vite q̄ nō remanebūt i p̄ria. s̄. p̄ opatiōez ad finē q̄ erit in p̄ria: sic iusticia nō erit i p̄ria circa emptōes 7. veditōes 7. alia q̄ p̄tinēt ad p̄ntē vitā s̄ i hoc qd ē subditū eē deo. s̄. h̄c act^o patie i p̄ria n̄ erit i sustinendo aliq̄: s̄. i fruitiōe bonoz i q̄ puenire volebam. patiēdo. **U**n Aug^o dicit in 14. de ciui. dei. q̄ i p̄ria n̄ erit ipsa patia q̄ necia nō est nisi vbi tolerāda sūt mala: s̄. efnū erit id q̄ p̄ patiētā puenit. **A**d secūdū dicēdū q̄ sicut Aug^o dicit in li^o de patia patiētes pprie dicūt q̄ malūt mala nō cōmittēdo ferre q̄ nō ferēdo cōmittē. i. illis aut q̄ mala sustinēt ut mala faciāt: nec mirāda nec laudāda ē patiētia q̄ nulla ē: s̄. mirāda duricia negāda patiētia. **A**d t̄tū dicēdū q̄ sicut s̄ dictū est fruct^o i sui rōne ipoztat quā dā delectatiōez sūt aut opatiōes vtutū delectabiles s̄m seipsas ut dī i p̄ ethicoz. cōsuetū ē at ut noīe vtutis etiā vtutū act^o significēt. 7. iō patia q̄ntū ad habitū ponit vtus. q̄ntū aut ad delectariōē quā h̄z i actu pōit fruct^o 7. p̄cipue q̄ntū ad h̄z p̄ patiaz ai^o p̄suaf ne obzual cōsticia

Ad secunduz sic pro

cedit. **V**idēt q̄ patia sit potissima vtutū. Id n. qd ē p̄fectū ē potissimū i vno q̄q̄ gnē. sed patia h̄z op^o p̄fectū ut dī Jaco. p̄. ḡ patia est potissima vtutū. **P**. Des vtutes ad bonū aie ordiāt. s̄. h̄ p̄cipue vidēt p̄tinē ad patientiā: dī. n. Luc. 21. In patia v̄ra possidebitis aias v̄ras. ḡ patia ē maxia vtutū. **P**. Illō qd ē cōseruatiū 7. cā aliozū videtur pot^o eē. sed sicut Greg^o dicit i qdā omel. patia ē

radix 7. custos oīz vtutū. ḡ patia ē maxia vtutū. **S**z ē q̄ nō enumerat inē q̄tuor vtutes q̄s Greg^o 22. moral. 7. Aug^o i li^o d̄ moribus ecclesie vocāt p̄ncipales. **R**. dicens dū q̄ vtutes s̄m suā rōne ordiāt ad bonū ē. n. vtus q̄ facit bonū h̄ntē 7. opus ei^o bonū reddit ut dī i 2. ethicoz. vñ oportet q̄ tanto p̄ncipalior sit vtus 7. potior quāto magi 7. directius ordinat i bonū. directius at ad bonū ordinat hoīem vtutes q̄ sūt cōstitutiue boni q̄ ille q̄ sūt ipeditiue eoz q̄ abducūt a bono 7. sicut inē eas q̄ sūt cōstitutiue boni tāto aliq̄ potior ē quāto i maiori bono statuit hoīez sicut fides spes 7. caritas q̄ prudentia 7. iusticia. ita 7. inē illas q̄ sūt ipeditiue retrahētius a bono tāto aliq̄ ē potior quāto id qd ab ea ipedit magi a bono retrahit. plus aut a bono retrahūt picula mortū circa q̄ ē fortitudo. ul. delectatiōes tact^o circa q̄ ē t̄pantia q̄ quis adueria circa q̄ ē patia. 7. iō patia nō ē potis sima vtutū s̄. deficit nō solū a vtutib^o theologicis 7. prudentia 7. iusticia q̄ directe statuunt hoīem i bono: s̄. etiā a fortitudine 7. t̄perantia q̄ retrahūt a maiorib^o ipeditiue. **A**d p̄mū ḡ dicēdū q̄ patia dī h̄re opus p̄fectū i aduersis tolerādis ex. qd^o p̄ procedit tristitia quā moderat patia. 2. ira quā moderat mansuetudo. 3. odiuz quod tollit caritas. 4. iustū nocumētū qd phibet iusticia tollē. n. p̄ncipiū vni^o cuiusq̄ ē p̄fecti. nec t̄n segt si i h̄ patia ē p̄fectior q̄ sit p̄fectior s̄m p̄licet. **A**d secūdū dicēdū q̄ possessio ipoztat getū dominiū. 7. iō p̄ patiaz dicit hō suā aiam possidere inq̄tū radicit^o euellit passiones adueritatū q̄bus aia i getat. **A**d t̄tū dicēdū q̄ patia dicit eē radix 7. custos oīz vtutū nō q̄ directe eas causando 7. cōseruando: sed solum remouendo prohibens.

Ad tertium sic proce

dif. **V**idēt q̄ patia possit h̄ri sine grā. Id. n. ad qd rō magi iclinat magi pōt ip̄le rōnalis creatū. s̄. magi ē rōnabile q̄ aliq̄s patiatur mala pp̄ bonū q̄ pp̄ malū. aliq̄ at patiunt mala pp̄ malū ex. p̄pa vtute sine auxilio grē dicit. n. Aug^o i li^o de patia. q̄ multa i laborib^o 7. dolorib^o sustinēt hoīes. pp̄ ea q̄ vitiose diligūt. ḡ m̄lto magi hō pōt mala sustinē pp̄ bonū: qd ē vere patientē eē p̄ auxilium grē. **P**. Aliq̄ nō existētes i statu. grē magi abhorēt mala vitioz q̄ corpalia mala. vñ qdā gētiliū legūt multa mala tolerasse ne patriā

perderent: aut aliquid aliud inhonestum mitte-
ret. si hunc vere patientem esse. quod si patientia possit
habeat absque auxilio gratie. **P**atiente apparet quod
aliquid propter sanitatem corporis recuperanda gratia quod
dura et amara patientia. saltem autem anime non est minus appetibilis quam
sanitas corporis. quod pari ratione pro salute anime potest aliquid multa mala
sustinere quod est vere patientem esse absque auxilio gratie. **S**ed est
quod dicitur in psalmo. Ab ipso. scilicet deo patientia mea. **R**espondeo
quod sicut Augustinus dicit in libro de patientia: via desiderii omnium
facit tolerantiam laborum et dolorum et nemo nisi pro eo quod delectat
sponte suscipit ferre quod cruciatum. et huius ratio est: quia tristitia et
dolor se abhorret animam. unde non quod eligere eam patientiam propter
se sed solum propter finem. quod videtur quod illud bonum quod aliquis
voluit et amat quod illud bonum cuius participatio ingerit dolorem quem
patienter toleramus. quod autem aliquid proferat bonum gratie omnibus
naturalibus bonis ex quorum amissione potest dolor carere: pertinet ad
caritatem quod diligit deum super omnia. unde manifestum est quod patientia
sed est virtus a caritate causata: secundum illud in ad Cor. 13. Caritas
patienter est. manifestum est autem quod caritas non potest haberi nisi per
gratiam: secundum illud ad Rom. 5. Caritas dei diffusa est in cordibus nostris per
spiritum sanctum quod datus est nobis. unde patet quod patientia non potest
haberi sine auxilio gratie. **A**d primum quod dicitur quod in natura humana
si esset integra prevaleret inclinatio rationalis. sed in natura corrupta prevalens
inclinatio concupiscentie quod in homine dominatur. et ideo prior est homo ad
sustinendum mala in quibus concupiscentia delectatur partialiter quam
tolerare mala propter bona futura quod secundum rationem appetitur: quod tamen pertinet ad veram patientiam
Ad secundum dicitur quod bonum politice virtutis commensuratum est nature humane. et ideo absque auxilio gratie gratia facietis potest voluntas humana in illud
rederi: sed non absque auxilio gratie dei: sed bonum gratie est supernaturalis. unde in illud non potest redere homo pro virtute
sue nature: et ideo non est filius rationis. **A**d tertium dicitur quod tolerantia etiam malorum que gratia sustinet propter corporis
sanitatem procedit ex amore quo homo naturaliter diligit suam carnem. et ideo non est filius rationis de patientia
que procedit ex amore supernaturali.

Ad quartum sic procedit.

Videtur quod patientia non sit pars fortitudinis. **I**dem enim non est pars sui ipsius. sed patientia videtur idem esse fortitudinis: quia sicut dicitur est proprius actus fortitudinis est sustinere. et hoc etiam pertinet ad patientiam. **O**mnino enim in libro sententiarum prosperi. quod patientia consistit in alienis malis tolerandis. quod patientia non est pars fortitudinis. **S**ed fortitudo est circa timores et

audacias ut dicitur habitus est. et ita est irascibilis. sed patientia videtur esse circa tristitias. et ita videtur esse irascibilis. quod patientia non est pars fortitudinis: sed magis temperantie. **T**otum non potest esse sine parte. si ergo patientia sit pars fortitudinis fortitudo nunquam posset esse sine patientia: cum tamen fortitudo nunquam non toleret patienter mala sed etiam aggrediat eum mala facit ergo patientia non est pars fortitudinis. **S**ed contra est quod **T**ullius in sua rethorica ponit eam fortitudinis partem. **R**espondeo dicens quod patientia est pars fortitudinis quod potestalis: quod adiungitur fortitudini sicut virtus secundaria principali. ad patientiam enim pertinet aliena mala equanimiter prosequi ut **B**regorius dicit in quadam omelia in malis autem quod ab aliis inferunt patientia sua sunt et difficilissima ad sustinendum illa quod pertinet ad pericula mortis circa que est fortitudo unde patet quod in ista materia principaliter est tener fortitudo quod vindictas sibi id quod principali est in hac materia. et ideo patientia adiungitur ei sicut secundaria virtus principali. **A**d primum quod dicitur quod ad fortitudinem pertinet non qualiacumque sustinere sed illud quod est summe difficile in sustinendo. scilicet sustinere pericula mortis. ad patientiam autem potest pertinere sustinentia quod quicumque malorum. **A**d secundum dicitur quod actus fortitudinis non solum consistit in hoc quod aliquis in bono persistat sed timores futurorum periculorum: sed etiam ut non deficiat propter presentem tristitiam siue dolorem. et ex hac parte habet affinitatem cum fortitudine patientia. et tamen fortitudo est principaliter circa timores: ad quod ratione pertinet fugere quod vitat fortitudo. patientia vero principali est circa tristitias. nam patientia dicitur aliquid non ex hoc quod non fugit: sed ex hoc quod laudabiliter se habet in patientia quod presentia non cent ut. scilicet non inordinate ex eis tristitiam. et ideo fortitudo proprie est irascibilis. patientia autem in concupiscentia. nec hoc impedit quod patientia sit pars fortitudinis: quia adiunctio virtutis ad virtutem non attenditur sed subiectum sed secundum materiam vel formam. nec tamen patientia ponitur pars temperantie quod quibus utraque sit in concupiscentia: quia temperantia est solum circa tristitias quod opponuntur delectationibus tactus: puta quod sunt ex absentia nature ciborum vel venarum. sed patientia proprie est circa tristitias quod ab aliis inferuntur. et iterum ad temperantiam pertinet refrenare hunc modum tristitias sicut et delectationes carnis. ad patientiam autem pertinet ut propter hunc modum tristitias quantecumque sint homo non recedat a bono virtutis. **A**d tertium dicitur quod patientia potest consistere ad aliquid sui poni pars integralis fortitudinis de qua parte obiectio procedit: puta scilicet aliquid patienter sustinet mala quod pertinent ad pericula mortis. nec est huius ratione patientie qua aliquid quod opus fuerit infiliat in eum qui mala facit: quod ut

Criso⁹ dicit super illud **Math.** **U**lad sathanas
In iuryf. ppzys patie⁹ ee laudabile e: iuri
as aut dei patie⁹er sustinere nimis e ipiu. Et
Aug⁹ dicit i qda epla s **Marcellinu.** q pcepta
patie non Brian⁹ bono rei publice: pro quo o
seruando s iimicos pugnat. fm vo q patia
se bz circa qcuq; alia mala adiugit fortitudi
ni ut virtus secundaria pncipali.

Ad quintuz sic proce

dif. **V**ides q patia sit idem q longanimitas
Dic. n. **Aug⁹** i li^o d patia q patia dei pdicaf n
in h q aliqd malu patia e: s i hoc q expectat
malos ut conuertatur. vñ **Ecl. 5°**. dicitur. **A**
tissimus paties redditor est. **g** vides q patia
sit ide qd longanimitas. **P.** **I**de no e oppo
situ duobus. s i patia opponit loganimitati
p qua aliqs moza expectat. **o. n.** aliqs impa
ties moze sic aliozu malozu. **g** vides q patia
sit ide longanimitati. **P.** **S**icut tepus e q
dam circustantia malozu q sustinet. ita etiaz
locus. s i ex pte loci no sumit aliq vr⁹ q distin
guat a patia. **g** s i s i s i s i nec longanimitas q su
mit ex pte tps: inq: tuz. s. aliqs diu expectat
distiguat a patia. **P.** **S** e qd sup illo ad **Ro**
2°. **A**n diuitias bonitatis eius z patie z lon
ganimitati orēnif. dicit glo. vides loganimitas
a patia differre: qa q ifirmitate magi q ppo
sito deliquit: sustetari p loganimitate dicit
q vo ptnaci mēte exultat i delictis suis ferri
pacie⁹er dicēdi sūt. **P.** **R**o^o dicit dū q sic mag
nimitas dē per qua habet aliqs animū tēdē
di i magna: ita etiaz longanimitas dicit per
qua aliqs bz animū tendēdi i aliqd qd i lon
ginquū distat. z iō sicut magnimitas magis
respicit spē tendētem i bonū: q audaciā uel
timorē siue tristitiam que respicit malū: ita
etiam z longanimitas. vñ loganimitas maio
re ouenietia vides hēre cū magnimitate q cū
patia. pōt nō ouenire cū patia duplici rōne. p
quidē qz patia sicut z fortitudo sustinet aliq
mala ppter aliqd bonū: qd si ex ppinquo ex
pectet facilius e sustinere. si aut i longinquū
differat difficilis e expectatio. mala aut i pñ
ti sustinere difficili⁹ e. **2°** qa h ipsū qd e differ
ri bonū speratū natum est causare tristitiam
fm illud puer. **ij^o**. **S**pes q differat affligit ani
mā. vñ z in sustinēdo h⁹ mōi afflictionē. pōt
eē patia sicut z i sustinēdo qscūq; alias circū
stātiās. **S**ic q fm q sub eadē rōne mali con
tristātis pōt opbendi z dilatio boni sperati q
pntinet ad longanimitatē. z labor que hō susti

net i continuata executione boni opis: qd perti
net ad cōstantiā tā longanimitas qz etiā con
stantia sub patia opbenditur. vñ z **Tulli⁹** dif
finiēs patiam dicit: q patia e honestatis ac vti
litatis cā volūtaria ac diuturna ppeffio rerū
arduarū ac difficultū. qd dicit arduarū: pntinet
ad cōstantiā i bono. qd dicit difficultū: pntinet
ad qūitatez mali quā pprie respicit patia. qd
vo additur: diut na siue diutina. pntinz ad lō
ganimitatē fm q ouenit cū patia. **E**t p hoc
p3 rñsio ad pñmū z secūdū. **P.** **A**d tertiū dō q
illud qd e longinquū loco qūis sit remotum
a nobis: nō tñ e simplicitē remotū a nā rez sic
id qd e longinquū tpe. z iō nō e s i s i s i rō. z pte
rea qd e logiquū loco nō affert difficultatē ni
si rōne tps: qz qd e longinquū loco a nobis
tardius tpe ad nos pōt puenire. **Q**uartuz
ocedim⁹. tñ cōsideranda e ratio illius differē
tie quaz glo. affigt: qz in his q ex infirmitate
peccāt: h solū vides iportabile q diu pseue
rant in malo. z iō dicit q ex longanimitate
supportant: s i h ipsū q aliqs ex supbia peccat
iportabile vides. z iō p patiam dicit sustine
ri illi qui ex superbia peccant.

Et inde dicit

rādū e de pseuerātia z de vi
tuz oppositis. **C**irca perseue
rantia aut qritur quatuor.
p vtrū pseuerantia sit vñs.

2° vtrū sit ps fortitudis. **3°** quō se habeat ad
constantia. **4°** vtrum indigeat auxilio grē.

Ad primuz sic proce

ditur. **V**ides q perseuerātia nō sit vñs qz ut
pbus dicit in **7°** ethicoz. cōtinētia e potioz
qz pseuerātia. s i cōtinētia nō e vñs: ut dē i **4°**
ethicoz. **g** perseuerātia nō e vñs. **P.** **V**irt⁹
e q recte viuif secūdū **Augl.** i li^o de libe. ar. s i
sicut ipse dicit in li^o de perseuerātia. null⁹ pōt
dici perseuerātia hēre qz diu viuif nisi perseue
ret vsq; ad mortē. **g** pseuerātia nō e vñs. **P.**
Immobilē p s i s i tere i ope vñs regrif ad oem
vñtū ut p3 i **2°** ethicoz. s i h pntinet ad rōne p
seuerātie. dicit. **n.** **Tulli⁹** i sua rethorica: q pse
uerātia e in rōne bñ cōsiderata stabilis z ppe
tua pmanfio. **g** pseuerātia nō e spālis vñs s i
cōditio ois vñtutis. **P.** **S** e qd **Andronicus**
dicit q pseuerātia e hñtus eoz qb⁹ imanēdū
e z nō imanēdū z neutroz. s i hñtus ordinans
nos ad bñ faciēdū aliqd uel omittendū e vir
tus. **g** perseuerantia e vñs. **P.** **R**o^o dicendum

fortitudini sicut virtus secundaria principali.

Ad primū g̃ dicēdū q̃ anexio secundarie virtutis ad principale n̄ solū attendit s̄z māz s̄z magis s̄m modū q̃ forma i vnoq̃q̃ portioz ē q̃ mā. vñ s̄z p̄seuerātia magis videat̄ cōuenire i mā cū t̄pantia q̃ cū fortitudine: tñ i mō magis cōuenit cū fortitudine in q̃tū firmitatem seruat. S̄ difficultatē diuinitatis. **A**d secundū dō q̃ illa p̄seuerantia de q̃ loquit̄ p̄hs nō moderat̄ aliq̃s passiones s̄z cōstitit solū in q̃daz firmitate rōnis z volūtatis. s̄z p̄seuerantia s̄m q̃ pōit̄ virtus moderat̄ aliq̃s passiones. s̄. timorē fatigatiōis aut defect̄ p̄p̄t̄ diuinitatē. vñ h̄ virtus ē in irascibili sicut z fortitudo. **A**d tertium dō q̃ Aug̃ ibi loquit̄ de p̄seuerantia n̄ s̄m q̃ nominat̄ h̄itū virtutis s̄z s̄m q̃ noiat̄ acru virtutis cōtinuatū vsq̃ in finē: s̄m illud Math. 24°. Qui p̄seuerauerit vsq̃ i finē hic saluus erit. z iō rōnē p̄seuerantie sic accepte est̄ q̃ amittetur: quia iam non duraret vsq̃ in finem

Ad tertium sic proce

dit̄. **V**idel̄ q̃ cōstantia nō p̄tinet ad p̄seuerantia. **C**ōstantia. n̄ p̄tinet ad patiam ut s̄ dictū ē. s̄z patia differt a p̄seuerantia. g̃ cōstantia nō p̄tinet ad p̄seuerantia. **V**irt̄ ē circa difficile z bonū. s̄z in paruis opibus cōstatē eē n̄ videt̄ eē difficile s̄z solū in opib̄ magnis q̃ p̄tinēt ad magnificentiā. g̃ cōstantia magis p̄tinēz ad magnificentiā q̃ ad p̄seuerantiam. **S**i ad p̄seuerantia p̄tinēt cōstantia: i nullo videt̄ a p̄seuerantia differre: q̃ vtrūq̃ imobilitatē quā dā importat. differūt aut̄. nā **M**acrob̄ cōdiuidit cōstantia firmitati p̄ quā intelligit̄ p̄seuerantia ut s̄ dictū ē. g̃ cōstantia nō p̄tinet ad p̄seuerantia. **S**z s̄ ē q̃ aliq̃s v̄t̄ eē cōstans ex eo q̃ in aliq̃ stat. s̄z imanē aliq̃ p̄tinēz ad p̄seuerantia ut p̄s ex diffinitōne quā **A**ndronicus ponit. g̃ cōstantia p̄tinēz ad p̄seuerantiam.

R dicēdū q̃ p̄seuerantia z cōstantia cōueniūt qdē i fine: q̃ ad vtrūq̃ p̄tinet̄ firmiter p̄sistē i aliq̃ bono. differūt aut̄ s̄m ea q̃ difficultatē afferūt ad p̄sistēdū i bono. nā virt̄ p̄seuerantie prope facit firmit̄ p̄sistere hoīem i bono S̄ difficultatē q̃ p̄ouenit ex ipsa diuinitate actus. cōstantia aut̄ facit firmit̄ p̄sistere i bono S̄ difficultatē q̃ p̄ouenit ex q̃buscūq̃ alijs exteriorib̄ impedimentis. z iō p̄ncipalior p̄s fortitudinis ē p̄seuerantia q̃ cōstantia: q̃ difficultatē q̃ ē ex diuinitate actus ē essentialior act̄ virtutis q̃ illa q̃ ē ex exteriorib̄ impedimentis.

Ad primū g̃ dō q̃ exteriora impedimenta p̄sistēdi i bono p̄cipue sūt illa q̃ tristitia iherit. circa tri

sticia aut̄ ē patia t̄ dictū ē. z iō cōstantia s̄m finē cōuenit cū p̄seuerantia. s̄m aut̄ ea q̃ difficultatē iherit̄ uenit cū patia. finis aut̄ portioz ē. z iō cōstantia magis p̄tinet ad p̄seuerantia: q̃ ad patiam. **A**d secundū dicēdū q̃ in magnis opibus p̄sistere difficili⁹ ē. s̄z i paruis z i mediocrib̄ diu p̄sistere h̄z difficultatē z si n̄ ex magnitudine actus quā respicit magnificentiā: saltē ex ipsa diuinitate quam respicit p̄seuerantia. z iō cōstantia pōt ad vtrūq̃ pertinere. **A**d tertium dicēdū q̃ cōstantia p̄tinet g̃ dē ad p̄seuerantia in q̃tū cōuenit cū ea: n̄ tñ ē idem ei in q̃tū differt ab ea ut dictum est.

Ad quartū sic proce

ditur. **V**idel̄ q̃ p̄seuerantia nō indiget auxilio gr̄e. **P**̄seuerantia. n̄ ē quedā v̄t̄ ut dictū ē. s̄z virtus ut **T**ull̄ dic̄ i sua rethorica agit in modū nāe. g̃ sola iclinatō virtutis sufficit ad p̄seuerandū. nō g̃ ad h̄ regrit̄ aliq̃d auxiliū gr̄e **P**̄. **D**onū gr̄e xp̄i ē mai⁹ q̃ nocumentū qd̄ ad ā itulit ut p̄s ad **R**o. 5°. s̄z añ p̄ctm sic dicit̄ fuit hō ut posset p̄seuerare p̄ id qd̄ acceperat sicut **A**ug̃ dic̄ i li° d̄ correcti. z gr̄a. g̃ m̄to magis hō p̄ gr̄as xp̄i repat̄ pōt p̄seuerare absq̃ auxiliū noue gr̄e. **P**̄. **O**pa p̄cti q̃z sūt difficiliora q̃z opa virtutis. vñ ex p̄sona ipioz dicit̄ **S**ap. 5°. **A**mbulauim⁹ vias difficiles. s̄z aliq̃ p̄seuerat i opib̄ p̄cti absq̃ alterius auxiliū. g̃ etiā i opib̄ virtutū pōt hō p̄seuerare absq̃ auxiliū gr̄e. **S**z s̄ ē qd̄ **A**ug̃ dic̄ i li° d̄ p̄seuerantia. **A**fferim⁹ donū dei eē p̄seuerantia quā vsq̃ i finē p̄seuerat̄ in xp̄o. **R** dicēdū q̃ sicut ex dictis p̄s p̄seuerantia dupliciter dicitur. **U**no p̄ p̄so habitu p̄seuerantie s̄m q̃ ē v̄t̄ z h̄ mō idiget dono habitualis gr̄e sicut z ceterē virtutes iherit. **A**lio pōt accipi p̄ actu p̄seuerantie duratē vsq̃ ad amorē. z s̄m hoc nō idiget solū gr̄a habituali s̄z etiā g̃tuito dei auxiliū cōseruat̄ hoīem i bono vsq̃ i finē vite sicut s̄ dictū ē cū de gr̄a ageret̄ q̃ cū liberū arbitriū de se sit virtibile. z h̄ ei non tollat̄ per habitualē gr̄am p̄ntis vite: nō subest̄ p̄tati liberi arbitriū etiā per gr̄am repati ut se immobilitē i bono statuat̄ s̄z sit i p̄tate ei⁹ q̃ h̄ eligat̄ plerūq̃. n̄ cadit̄ i n̄ra p̄tate electō sed nō ex cutio. **A**d primū g̃ dicēdū q̃ virtus p̄seuerantie q̃tū ē de se iclinat ad p̄seuerandū: q̃ cū habit⁹ ē q̃ q̃s v̄t̄ cū voluerit: n̄ ē necessariū q̃ h̄ns habitū virtutis imobilitē v̄t̄ eo vsq̃ ad mortē. **A**d secundū dicēdū q̃ sic **A**ug̃ dic̄ i li° de correctōe z gr̄a. p̄mo hōi virtus ē nō ut p̄seueraret sed ut p̄seuerare posset p

liberū arbitriū: qz nulla corruptio tūc erat i
 hūana nā q̄ pseuerādi difficultatē pberet. sed
 nūc pdestiat p̄ grāz xp̄i n̄ solū daf ut pseue
 rare possint s3 ut pseuerēt. vñ p̄m^o hō nllō ē
 rēte d̄ dei frēl̄ ipiū libo vsus arbitrio n̄ stetit
 i tāta felicitate cū tāta nō peccādi facilitate
 isti aut̄ seniēte mūdo ne starēt sterēt i fide.
Ad tertiu dō q̄ hō p se pōt cadē i p̄ctm̄ s3
 n̄ pōt p se resurgē a p̄cto s̄n̄ auxilio gr̄e. r̄ iō
 ex h̄ ipō q̄ hō cadit i p̄ctm̄ inq̄tū d̄ se ē fac
 se i p̄cto pseuerātē nisi gr̄a dei libet. n̄ at̄ ex
 h̄ q̄ facit bonū fac se pseuerātē i bono: qz d̄
 se potēs ē peccat. r̄ iō ad h̄ idigz auxilio gr̄e

Emde cōside

rādū ē de vitys opposit̄ pse
 uerātie. et circa h̄ q̄rit̄ duo
 p̄ d̄ mollicie 2° d̄ p̄tinacia.

Ad primuz sic proce

dit. **Uidef** q̄ mollicies n̄ oppōat pseuerātie
 qz sup̄ illō. i. ad Cor. 6. Neqz adulteri neqz
 molles neqz masculoz ꝓcubitoz. glo. expōit
 molles. i. patici: h̄ ē muliebria patietēs. s3 h̄
 oppōit castitati. ḡ mollicies n̄ ē vitū oppōi
 sit pseuerātie. **P̄.** P̄hs dīc i 4° ethicoz q̄ d̄
 litia mollities q̄dā ē. s3 eē d̄litiosū videt̄ prie
 re ad itēpātā. ḡ mollicies nō oppōit pseue
 rātie s3 magl̄ t̄pantie. **P̄.** P̄hs ibidē dīc q̄
 lusu^o ē moll. s3 eē imoderate lusuū oppōit
 eutrāpelie q̄ ē d̄ circa delectatiōes ludozū
 ut d̄ i 4° ethicoz. ḡ mollicies n̄ oppōit pse
 uerātie. **S3** ē qd̄ p̄hs dīc i 7° ethicoz q̄
 molli oppōit pseueratiū. **R̄.** d̄ q̄ sicut s̄
 dictū ē laus pseuerātie i h̄ p̄sistit q̄ aliqs nō
 recedit a bono p̄p̄t̄ diu^o nā tolerātiā diffici
 liū r̄ laboriozoz: cui directe v̄f̄ opponi q̄ ali
 qs d̄ facili recedat a bono p̄p̄t̄ aliq̄ difficultia
 q̄ sustinē n̄ pōt. r̄ h̄ p̄tiet ad rōnē mollicie.
 nā molle d̄r qd̄ facile cedit t̄gētī. nō at̄ iudi
 cat̄ aliqd̄ molle ex h̄ q̄ cedit fortit̄ ipellētī.
 nā r̄ parietes cedūt machine p̄cutiētī. r̄ iō n̄
 reputat̄ aliqs moll̄ si cedat aliqb̄ valde ḡui
 ter ipellētib̄. vñ p̄hs dīc i 7° ethicoz q̄ si ḡ
 a fortib̄ r̄ supercellētib̄ delectatōib̄ vicif
 ul̄ tristituz: n̄ ē admirabile s3 donabile si d̄
 tēdat. māifestū ē at̄ q̄ ḡui^o ipellit met̄ picu
 loz q̄ cupiditas d̄lectatōnū. vñ Tulli^o dīc i p̄
 d̄ offi. Nō ē cōstaneū q̄ metu n̄ frāgat eum
 frāgi cupiditate: nec q̄ iunctū se a labore p̄sti
 terit vici a voluptate. ipsa etiā voluptas for
 tius mouet at̄: r̄abēdo q̄ tristitia de carētia
 voluptat̄ retrahēdo qz carētia voluptat̄ est

ptur^o defect^o. r̄ iō s3 p̄hm̄ p̄p̄e moll̄ d̄r q̄ r̄ce
 dit a bono p̄p̄t̄ tristitias caras ex defectu d̄
 lectatōnū q̄ cedēs d̄bili mouētī. **Ad p̄mū**
 ḡ d̄ q̄ p̄dcā mollicies cat̄ duplicif. **Uno** ex
 cōsuetudie: cū. n. aliqs cōsuet^o ē voluptatibus
 frui. difficulti^o pōt eaz abfētā sustinē. **Alio**
 ex nāli d̄spositiōe: qz vidēz h̄nt̄ aimū min^o d̄
 stātē p̄p̄t̄ fragilitatē cōplexiōis. r̄ h̄ mō cōpa
 rāf̄ femie ad masculos ut p̄hs dīc i 7° ethico
 rū. r̄ iō illi q̄ muliebria patiūt̄ molles dicūt̄
 q̄ muliebres effecti. **Ad secūdu** dō q̄ volu
 ptati corpali oppōit labor. r̄ iō res laboriose
 t̄m̄ ipediūt voluptates. d̄litiosū at̄ dicūt̄ q̄ nō
 p̄nt̄ sustinē aliqs labores nec aliqd̄ qd̄ volu
 ptatē diminuat. vñ d̄r Deur. 28. Tēnera mu
 lier r̄ d̄licata q̄ sup̄ frā igredi n̄ valebat. nec
 pedis vestigiū figē. p̄p̄t̄ mollicie. r̄ iō d̄litia q̄
 dā mollicies ē: s3 mollicies p̄p̄e respic̄ defe
 ctū delectatōnū. d̄litie at̄ cām ipeditiūā d̄le
 ctatiōis puta laborē l̄ aliqd̄ h̄ modi. **Ad**
 tertiu dō q̄ i ludo ē cōsiderare vno^o delecta
 tiōnē. r̄ sic iordinate lusu^o oppōit eutrāpe
 lie. **Alio** i ludo cōsiderat̄ qd̄ remissio siue g
 es q̄ oppōit labori. r̄ iō sic n̄ posse sustinē la
 boriosa p̄tinet ad mollicie: ita etiā nimis ap
 petere remissionē ludi ut quācūqz aliā getē

Ad secūdu sic pro

cedit. **Uidef** q̄ p̄tinacia nō opponat pseue
 rātie. **Dīc. n. Greg^o 31° moral.** q̄ p̄tinacia orit̄
 ex iani glia. s3 ianis glia n̄ oppōit pseuerātie
 s3 magl̄ magnimitati ut s̄ dictū ē. ḡ p̄tinacia
 n̄ oppōit pseuerātie. **P̄.** Si oppōit pseue
 rātie: aut oppōit ei p̄ excessū: aut p̄ d̄fectū. s3
 n̄ oppōit ei p̄ excessū: qz etiā p̄tinax cedit ali
 cui d̄lectatōni r̄ tristicie: qz ut dicit p̄hs i 3°
 ethicoz. gaudēt vicētes r̄ tristat̄ si snie eoz
 ifirme appareāt. si at̄ p̄ d̄fectū erit idē quod
 mollicies. qd̄ p̄s eē falsū. nllō ḡ mō p̄tinacia
 oppōit pseuerātie. **P̄.** Sic pseuerās p̄sistit
 i bono d̄ tristitias: ita cōtinēs r̄ tpat^o d̄ d̄lecta
 tiōes r̄ fortit̄ timozes: r̄ māfuer^o d̄ iras. s3 p̄
 tinax d̄r aliqs ex eo q̄ nimis i aliq̄ p̄sistit. ḡ p̄
 tinacia n̄ magl̄ oppōit pseuerātie q̄ aliqs vitu
 tib̄. **S3** ē qd̄ Tulli^o dīc i sua rethorica q̄
 ita se h̄ p̄tinacia ad pseuerātiā sic sup̄stirō ad
 religionē. s3 sup̄stirō oppōit r̄ligioni ut s̄ d̄
 ctū ē. ḡ r̄ p̄tinacia pseuerātie. **R̄.** d̄ q̄ sicut
 f̄sidoz dīc i li^o ethimologiaz: p̄tinax d̄r ali
 qs q̄ ē ipudēt̄ tenēs r̄ q̄ ad oia tēax. r̄ h̄ idē
 d̄r p̄tinax eo q̄ i p̄posito suo ad victoriā pseue
 rat. antiq. n. dicebāt vitiā quā nos victoriā.
 r̄ hos p̄hs vocat i 7° ethicoz ychponomenef

l. fortis sine. ul' ydeonomones. i. ppe sine qz. f
 pfeuerabat i ppa snia plus qz oportz. mollis
 aut min' qz oportet. pfeueras aut fz qz oport
 ter. vñ pz qz pfeueracia laudat sicut i medio
 exns. ptnax at vitupaf sic fm excessu medy
 mollis at fm defectu. ¶ Ad pnu g dicedu
 qz io aliqz nimis pstitit i ppa snia qz p bult
 sua excellentia manifestare. r io oriz ex iani
 gha sic ex ca. dictu e at s qz oppositio vitiozu
 ad vtutes n at redif fm caz fz fm ppa spem.
 ¶ Ad pnu g dō qz ptnax excedit qdē in b
 qz pstitit i aliq' d multas difficultates. bz tñ
 aliqua delectatiōez i sine. sic r fortis r etiā p
 feueras. qz tñ illa delectatio ē vitiosa ex eo qz
 nimis appetit eā r hria tristitia fugit affimi
 lat icōtinēti ul' molli. ¶ Ad tñ dō qz alie
 vtutes r n pstitat d iper' passionū. n tñ ppe
 laus eaz ē ex pstitēdo sicut laus pfeueratie.
 laus vō cōtinētie magj videt ex vīcēdo delecta
 tiōes. r io ptnacia dircē oppōit pfeueratie.

Deinde sive
 rādū ē de dono qd rīdz for
 titudini. qd ē fortitudis do
 nū. Et circa b qruū duo.
 p vtrū fortitudo sit donū.

2º quid rideat ei in btitudinib' r fructibus
Ad primuz sic proce

dit. Videt qz fortitudo n sit donū. Virtutes
 n. a donis differūt. fz fortitudo ē vt'. g n dō
 poni donū. ¶ Act' donoz manēt i pria ut
 s hitū ē. fz act' fortitudis n manet i pria. dic
 n. Greg' i p moral. qz fortitudo dat fiduciaz
 trepidati d aduersa q nlla erūt i pria. g forti
 tudo n ē donū. ¶ Aug' dicit i 2º. d doctrīa
 xpiana. qz fortitudis ē ab oī trāseūtū mortī
 fera iocūditate seipz seqstrare. fz circa noxial
 iocūditates seu delectatiōes magj cōstitit tpa
 tia qz fortitudo. g videt qz fortitudo n sit do
 nū rīdēs frun fortitudis. Sz d ē qz Ysa. xiº
 fortitudo int alia dona spūs sci opufat. Rº
 dō qz fortitudo ipoztat quādā ai firmitatē
 ut s dictū ē. r h qdē firmitas ai regriē r i bo
 nis faciēdis r i malis pcauēdis. r pcpue i ar
 duis dōis ul' malis. hō at fm ppu r onālē fi
 bi modū hāc firmitatē i vtroqz pōt bre qz n
 deficiat a bono ppe difficultatē l' alie' ardui
 opis iplendi: l' alie' gnis mali pferēdi. r fm
 hoc fortitudo pōit vt' spālis l' gnālis ut s di
 ctū ē. fz vltēri' a spū scō mouet anim' hoīs
 ad b qz pueiat ad finē cuiuslibz opis i choa
 ti r euadat qcuqz picula iminētia. qd qdem

excedit nāz hūanā: qñqz. n. n. subest ptati ho
 mis ut cōseqt finē sui opis l' euadat mala seu
 picla. cū qñz oppōit ab eis i morte. fz b ope
 raf spūs sciūs i hoīe cū pduē eū ad vitā etnā
 q ē finis oīū bonoz opez r euasio oīūz picu
 loz. r h' rei ifūdīt quādā fiducia mēti spūs
 sciūs hriū tiorē excludēs r fz b fortitudo do
 nū spūs sci pōit. dictū ē. n. s qz dona respici
 ūt motionē aīe a spū scō. ¶ Ad pnu g dō qz
 fortitudo q ē vt' pficit animū ad sustinēdū
 qcuqz picula fz n sufficit dare fiducia euadē
 di qcuqz picla. fz b ptiēt ad fortitudiez que ē
 donū spūs sci. ¶ Ad secūdu dō qz dōa n hnt
 eosdē act' r pria qz hnt i via: fz ibi hnt actus
 circa pfruitionē finis. vñ act' fortitudis ibi
 ē pfrui plena securitate a laborib' r mal'.
 Ad tñ dō qz donū fortitudis respicit vtutē
 fortitudis n solū fz qz cōstitit i sustinēdo picu
 la fz etiā fz qz cōstitit i qcuqz arduo ope faciē
 do. r io donū fortitudis dirigit a dono cōsily
 qd videt pcpue eē de meliorib' bonis.

Ad secunduz sic pro

cedit. Videt qz qra btitudo. i. bti q esturifit
 r fitiūt iusticia: n rīdeat dono fortitudinis.
 Donū. n. fortitudis nō rīdet vtuti iusticie fz
 poti' donū pietatis. fz esurire r fitire iusticia
 ptiēt ad actū iusticie. g btitudo ista magj p
 tinet ad donū pietati qz ad donū fortitudis
 ¶ Esuries r fitis iusticie ipoztat desiderū
 boī. fz b ppe ptiēt ad caritatē cui n rīdz do
 nū fortitudis fz magis donū sapie ut s hitū
 ē. g ista btitudo n rīdz dono fortitudis sed
 dono sapie. ¶ Fruct' cōsequit ad btitudi
 nes qz d rōne btitudis ē delectatō ut dī in p
 ethicoz. fz i fructib' n videt aliqd pōi qd p
 tineat ad fortitudinē. g neqz btitudo aliq' ei
 rīdet. Sz d ē qd Aug' dicit i liº d fmōe dñi
 i mōte. Fortitudo cōgruit esuriētib': laborāt
 n. dīderātes gaudiū de veris bonis: amozē
 a t'renis auertē cupiētes. ¶ Rº dō qz sicut s
 dictū ē Aug' attribuit btitudies donis fm
 ordinē enumeratiōis: cōsiderata tñ aliq' que
 niētia. r io qra btitudinē. i. d esurie r fiti iu
 sticie attribuit qro dono. i. dono fortitudis
 ē tñ ibi aliq' cōueniētia: qz sicut dictū ē forti
 tudo i arduis cōstitit. ē aut valde arduū qz ali
 qs n solū opa vtiosa faciat q cōit dicit' opa
 iusticie fz qz faciat ea cū i'atiabili qdā dīde
 rio: qd pōt sigri p fame r fiti iusticie. ¶ Ad p
 mū g dō qz sicut Criso' dicit sup Math. iu
 sticia h pōt accipi n solū piculari: fz etiā vltis
 q se bz ad oīūz vtutū opa ut dī i 5º. ethicoz

Hande sive
 Ad primuz sic proce
 Ad secunduz sic pro
 Ad tertium sic proce
 Ad quartum sic proce
 Ad quintum sic proce
 Ad sextum sic proce
 Ad septimum sic proce
 Ad octavum sic proce
 Ad nonum sic proce
 Ad decimum sic proce

In qb' arduū itēdit fortitudo q̄ ē donū. Ad
secūdu dīcēdu q̄ caritatē ē radīx oīuz donoz
z vrtutū ut s̄ dīctū ē. z iō q̄cqd ptīnz ad forti
tudīnē pōt etiā ad caritatē ptīnē. Ad tētiū
dīcēdu q̄ inter fructus ponūit duo q̄ suffici
entē corūidēt dono fortitudīnī. s. patīa q̄ respī
cīt sustīnētīā maloz. z lōganīmītal q̄ respīcīt
pōt oīuz nā expectatōez z opatōnē bonoz.

Inde cōside

Orādū ē d̄ p̄ceptī fortitudīnī
Et p̄ de p̄ceptī ip̄sī fortitu
dīnī. 2° de p̄ceptī ptīū ei⁹

Ad primuz sic proce

dit. Videl q̄ nō uenīēt ī lege dīna p̄cepta
fortitudīnī tradāt. Lex. n. noua p̄fectīor ē ve
teri lege. s. ī vetī lege ponūit aliq̄ p̄cepta for
titudīnī ut p̄ Deut. 2° ḡ z ī noua lege aliq̄ p̄
cepta fortitudīnī dāda fuerunt. **P̄.** Prece
pta affirmatiua vidēt esse potīora p̄ceptī ne
gatiuīz qz affirmatiua Icludūt negatiua s. n̄
ēz. icōuēiēt ḡ ī lege dīna ponūit p̄cepta for
titudīnī solū negatiua timorē. phībētīa. **P̄.**
Fortitudo ē vna d̄ vrtutib' p̄ncīpalīb' ut s̄ hī
tū ē. s. p̄cepta ordīnāt ad vrtutes sic ad fines
vīi debēt eis p̄portōnari. ḡ z p̄cepta fortitu
dīnī debuerūt poni ī p̄cepta decalogī q̄ sūt
p̄ncīpalia legis p̄cepta. **S̄.** S̄riū apparz ex
tradītīōe sacre scrīptē. **P̄.** d̄ q̄ p̄cepta le
gī ordīnāt ad itētīōez legīslatorī. vīi s. d̄ s̄of
fines q̄s itēdit legīslator o3 d̄ s̄mo de p̄cepta
legī īstītuī. vīi z ī reb' hūanīs alīa sūt p̄cepta
democratica: alīa regīa: alīa tyrānīca. finīs
āt legī dīne ē ut hō ībereat deo. z iō p̄cepta
legī dīne tā d̄ fortitudīe q̄ d̄ alīz vrtutīb' dā
tur s̄m q̄ uenīit ordīnātīōī mentī ī deum. z
pp̄t̄ **Deut.** 20. v̄f. Nō formīdet̄ eos: qz do
mīn' de' vester ī medio v̄fī ē z p̄ vob' s̄ ad
uersarios dīmīcabit. leges āt hūane ordīnā
tur ad aliq̄ mūdāna bōa s̄m q̄z ordīnōnē p̄ce
pta fortitudīnī ī hūanīs legīb' īuenīūt. **Ad**
p̄mū ḡ d̄ q̄ vet' testamētū hēbat t̄palia p̄
missa. nouū āt spūalia z eīna ut Aug' dīc' s̄
Sautū. z iō necīuz sūt ut ī vetī lege p̄p̄s ī
struēt̄ q̄līē pugnare d̄bēt etiā corpālīē p̄ ter
rena possēssīōe acgrēda. ī nouo āt̄testō īstru
ēdī fuerit hōīes q̄līē spūalīē certādo ad possē
sīōnē vite eīne puenīrēt: s̄m illō **Mat̄h.** xi.
Regnū celoz vīm patīē z violētī rapīūt illō.
vīi z **Petr'** p̄cepit. i. **Petr.** vlt. **Aduersari'** ve
ster diabōl' tāq̄ leo rugīēs circūīr q̄rēs quē
deoz: et: cūī resīstīte fortēs ī fīde. z **Jaco.** 4°

Resistite diabolo z fugiet a vob: qz tñ hoīes
ad spūalia bōa tēdētēs ab eis retrahī possēt
p̄ corpālia picula: fuerūt etiā ī lege dīna dā
da fortitudīnī p̄cepta ad sustīnēda fortīē t̄p
alia mala: s̄m illud **Mat̄h.** x. Nolite timere
eos q̄ occīdūt corp'. **Ad** secūdu d̄ q̄ lex ī
suis p̄ceptī o3 h̄re cōem īstruētīōez. ea vō q̄
sūt agēda ī piculīs nō p̄nt ad aliq̄d cōe redu
cī sic ea q̄ sūt vitāda. z iō p̄cepta fortitudīnī
magīs dānt negatiuē q̄s affirmatiuē. **Ad**
tētiū d̄ q̄ sicut dīctū ē p̄cepta decalogī po
nūit ī lege sicut p̄ma p̄ncīpalia q̄ statī debent
eē oīb' nota. z iō p̄cepta decalogī debuerūt
eē p̄ncīpalīē de actīb' īustīcie ī q̄b' māīfeste
vidēt eē rō debītī. nō autē de actīb' fortitudī
nīs: qz nō ita manifeste vidēt eē debitū q̄
alīquīs picula mortīs non reformīdet.

Ad secunduz sic pro

cedit. Videl q̄ icōuēiēt tradāt p̄cepta ī le
ge dīna d̄ ptīb' fortitudīnīs. Sic. n. patīa z p̄se
uerātīa sūt p̄tes fortitudīnīs: ita magnīfīcētīa
z magnīmītal sūt sicut fīdūcia ut ex s̄ dīctī p̄z. s. z
d̄ patīa īuenīūt aliq̄ p̄cepta tradīta ī lege dī
uīna. sicut etiā z d̄ p̄seuerātīa. ḡ parī rōne de
magnīfīcētīa z magnīmītalīte aliq̄ p̄cepta
tradī debuerūt. **P̄.** Patīa ē v̄t' marīe necīa
cū sūt cūstos alīarum vrtutū ut **Breg'** dīc' s. z
d̄ alīz vrtutīb' dāt absolute p̄cepta. n̄ ḡ d̄ pa
tīētīa fuerit dāda p̄cepta q̄ ītelligāt solū s. z p̄
patīōez aī ut Aug' dīc' ī lī' d̄ s̄mōe v̄nī ī mō
te. **P̄.** Patīa z p̄seuerātīa sūt p̄tes fortitudī
nīs ut dīctū ē. s. z d̄ fortitudīe n̄ dāt p̄cepta af
firmatiua s. z solū negatiua ut s̄ hītū ē. ḡ etiā
neqz d̄ patīa z p̄seuerātīa fuerit dāda p̄cepta
affirmatiua s. z solū negatiua. **S̄.** S̄riū h̄r ex
tradītīōe sacre scrīptē. **P̄.** d̄ q̄ lex dīna p̄
fecte īformāt hōīem d̄ bis q̄ sūt necīa ad re
cte vīuēdū. īdīget āt hō ad recte vīuēdū n̄ so
lū vrtutīb' p̄ncīpalīb' s. z etiā vrtutīb' sc̄darys
z adīūctīs. z iō ī lege dīna sic dāt uenīētīa
p̄cepta d̄ actīb' vrtutū p̄ncīpalīū: ita etiā dāt
uenīētīa p̄cepta d̄ actīb' secūday vrtutū et
adīūctay. **Ad** p̄mū ḡ d̄ q̄ magnīfīcētīa z
magnīmītal nō p̄nt ad gen' fortitudīnīs
nīfī s̄m quādā magnitudīs excellētīa quāsi
circa p̄p̄az mām cōsīderāt. ea āt q̄ ptīnent ad
excellētīa magīs cadūt s̄b cōsīlīz p̄fectīōīs q̄s
s̄b p̄ceptīs necītātīs. z iō d̄ magnīfīcētīa z d̄
magnīmītalīte n̄ fuerūt dāda p̄cepta s. z magīs
cōsīlīa. afflictīōes āt et labores p̄ntīs vite p̄tī
nēt ad patīaz et p̄seuerātīaz n̄ rōne alīc' ma
gnitudīs īn' eis cōsīderate s. z rōne ip̄s' gnīs

